לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', ט"ו בכסלו תשמ"ו, 28 בנובמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12897 / המחיר —.630 שקל כולל מע"מ

יוגבל שיתוף הפעולה בפרוייקטים מסווגים

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת "על המשמר"

למעצרו של ג'ונתן פולארד בשבוע שעבר בוושינגטון, באשמת ריגול לטובת ישראל, עלולות להיות לא רק השלכות מדיניות שליליות מבחינת ישראל, אלא אף השלכות כלכליות. בשל שורה של פרשיות ריגול שנחשפו לאחרונה בארה"ב, נעשה הטיפול בפרוייקטים מסווגים, המשותפים לארה"ב ולמדינות ידידותיות זהיר ומוגבל יותר. פרשת פולארד תגרום בוודאי לכך שישראל לא תהנה מיחס מועדף כמו זה שזכתה לו בעבר.

יהודים אמריקנים רבים חשים אי־נוחות מיוחדת בפרשה. רבים מהם מטלפנים לקונסוליה הישראלית בניו־יורק ושואלים: "איך יכולתם לעשות לנו דבר כזה?"

איש הקשר של פולארד — האחראי לאיסוף נתונים מדעיים רגישים בשגרירות ● מקורות בוושינגטון: האיש עליו מדובר — אילן רביד

הממשל תובע לחקור כל הישראלים המעורבים בפרשה — שני דיפלומטים שבו בדחיפות ארצה

פולארד מסר לסוכני האפ.בי.אי כבר בחקירתו הראשונית כי רפי איתן הוא האדם שגייס אותו והפעיל אותו ● שלוש דרישות אמריקניות לישראל בפרשה: התנצלות – מסירת כל המידע שהעביר פולארד – דו"ח מלא וממצה של החקירה שנעשתה בישראל בפרשה

מאת זאב בליצר ואלכס מישון, כתבי "על המשמר"

וושינגטון. — ממשלת ארה"ב הבהירה אמש על רצונה לחקור כל אזרח ישראלי המעורב בפרשת פולארד, עובד הצי האמריקני המואשם בריגול לטובת ישראל.

דובר משרד החוץ, שהודיע על כך, אמר כי אין לו כל מידע שיאשר את הידיעות מירושלים, לפיהן

(המשך בעמוד 16)

סוכן הבולשת בבית־המשפט: פולארד הודה כי העביר עשרות מיסמכים סודיים לישראל

מאת זאב בליצר כתב "על המשמר" בארה"ב, טלפונית

וושינגטון — סוכן הפ.בי.איי העיד אמש בפני בית־משפט מחוזי בוושינגטון כי ג'ונתן פולארד החשוד בריגול לטובת ישראל, הודה בחקירתו כי העביר עשרות מיסמכים סודיים ובהם מידע על צבאות זרים — לישראל.

הסוכן יוג'ין נורטקמבר, אמר לבית המשפט, כי פולארד הודה כי בשנה וחצי האחרונות קיבל מישראל 2500 דולר לחודש פלוס מימון שני טיולים לאירופה עבור המידע שהעביר לה.

בעקבות השיחות עם שר הנפט המצרי עבד אל האדי קנדיל

פרס תומך בחידוש השיחות על טאבה ביום שני — שמיר מתנגד

רה"מ קיבל הסבריו של מובארק בעניין ראס־בורקה ● ממלא מקומו טוען כי ההסברים אינם יכולים לבוא במקום דו"ח ועדת החקירה ● משלחת המנכ"לים עומדת לצאת למצרים בתחילת השבוע ● עוד כתב מובארק לפרס: אנו מעוניינים בהמשך תהליך השלום — מנסים לשכנע אש"ף לקבל 242 ו־338 ● בעניין ראס־בורקה אמר נשיא מצרים: נהפוך כל אבן כדי להגיע לחקר האמת

שרה באום, שבנה אמיר נרצח בראס־בורקה מוסרת לשר הנפט המצרי עבדול האדי קנדיל (שני מימין) מכתב המופנה לנשיא מובארק ובו תביעות ההורים השכולים בעניין החקירה. ידיעה בעמ' 4 (צילום: דן לנדאו)

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש־הממשלה שמעון פרס ושר החוץ יצחק שמיר אינם מסכימים ביניהם על יציאת צוות המנכ"לים ביום ב' הבא למצרים לחידוש השיחות על טאבה. ראש הממשלה תומך בקיום הנסיעה ואילו שר־החוץ מתנגד לה, על רקע אי־קבלת ממצאי ועדת החקירה המצרית על ראס־בורקה עד כה.

לקראת בואו של שר הנפט המצרי עבד אל־האדי קנדיל לארץ, היתה ציפיה, כי יביא עמו את ממצאי ועדת החקירה, וכך היתה נמנעת המחלוקת בין פרס לשמיר בקשר ליציאת צוות המנכ"לים ביום ב' לקהיר. אולם קנדיל הביא עמו אתמול לירושלים הסברים בלבד. לפיהם נושא הרצח בראס־בורקה הוא עתה בבחינת סוב־יודיצה

(המשך בעמוד 16)

במארב שהציב שמיר ללוי — אושר מינוי ח"כ דקל לסגן שר־הבטחון

נפלה מועמדותו של ד"ר בן־אלישר ממחנהו של לוי לתפקיד ● מינוי נוסף של שמיר: רפאל פנחסי מש"ס – לסגן שר העבודה והרווחה ● דוד לוי: שמיר נוהג בכיתתיות ותוך עקיפת מוסדות התנועה – איני סבור כי יוכל לישון בשקט

מאת [illegible] כתב "על המשמר" בכנסת [illegible] אתמול [illegible] בניגוד לדעת סגן רה"מ דוד לוי, ובהעדרו מהארץ, של השר אריאל שרון, על מינויו של מיכאל דקל (חרות) ורפאל פנחסי (ש"ס) לסגני שרים במשרדי הבטחון והעבודה והרווחה. [illegible] יצחק שמיר, [illegible] מינויים אלו [illegible] לאישור הממשלה כבר בישיבתה הקרובה ביום ראשון. לפי כל הסימנים, הממשלה תאשר

(המשך בעמוד 6)

"ההטבות הרפואיות — היכן הבושה והצדק" ● עמוד 3

הדתיים שולפים שוב את מיהו יהודי מהבקבוק ● עמוד 3

בדיוני התקציב — פרופ' ברונו תובע לפטר עוד מורים ● עמוד 2

גורבאצ'וב חוזר אל הקו הנוקשה ● עמוד 17

דרושים 80 מיליון דולר לשיקום המושבים ● עמוד 18

ועדת הכספים ממלכדת את רשות השידור ● עמוד 20

מן השורש ועם הראש

לא משום ששלח שרברבים למטה המפלגה הדמוקראטית בוואטרגייט נאלץ הנשיא ניכסון להתפטר – הוא לא שלח אותם – אלא משום שחיפה על שולחיהם, משום שסירב לגלות את האמת והסתבך עוד ועוד במסכת שקרים. גם ראשי השרותים החשאיים הצרפתיים, ושר־הבטחון שלהם, הועפו מתפקידיהם לא בגלל מעורבותם האישית בטיבועה של ספינת "גרינפיס" – הם לא היו מעורבים – אלא בעוון העמדת פנים, זיוף עדויות והתכחשות לאמת. המסקנה לכל ממשל הנקלע לצרה דומה: מפני שהדג מסריח מהראש, התחל את הטיפול מכריתת הראש האחראי ולא מניקוי הזנב.

נוכח פרשת הריגול של הזוג פולארד בוושינגטון בחרה ישראל הרשמית בדרך שיש בה משום חזרה על השגיאות של פרשיות וואטרגייט וגרינפיס, אך ברמת חומרה לאומית גבוהה הרבה יותר. לא תמיד סייג לחוכמה שתיקה, ובמיוחד לא כאשר ידידים, חזקים ונאמנים דורשים הסברים מלאים. לכן אפשר להבין את התנהגותה של הממשלה כנובעת שוב מן האילוצים הקואליציוניים הידועים: הליכוד, ובמיוחד מחנה שרון שבו, תובע להחריש ולא לפרט, מחשש שמא יובילו החוטים אל הכסאות הגבוהים. והמערך נוהג כאילו היכתה בו הקללה של אשת לוט והפך לנציב מלח קפוא. הנימוקים נגד הבהרתה השלמה של הפרשה, נגד הדברות, אינם חדשים: איננו חייבים לנדב לאף אחד אינפורמציה על פעילות ישראלית חשאית בחוץ לארץ, ובכלל זה בארה"ב, אומרים גורמים התומכים בשתיקה, ולכן נתקדם צעד או שניים אחרי, ולא לפני, הגילויים שיבואו ממילא במהלך המשפט הצפוי. למה לנו להעיר זאבים ישנים?

אבל הזאבים הללו אינם ישנים. מי שחושב כי דעת הקהל בארה"ב תסתפק בגימגומים ישראלים מפוקפקים, שיבואו כמענה לגילויי המשפט, איננו מכיר לחלוטין לא את האמריקנים ולא את יחסם לפרשה. דווקא שר־הבטחון לשעבר, המדינאי השקול משה ארנס, נתן ביטוי אמיתי להלך הרוחות השורר בוושינגטון כאשר חזר משם לפני ימים אחדים מלא חרדות, על גבול הפאניקה, שמקורה דווקא בשלוות ישראלית מדומה וקריאה מוטעית של התמונה. האמריקנים דורשים, תוך שבוע או שבועיים, תשובות מלאות, דרך ממצה, וככל הנראה גם הסקת מסקנות, – אם כי את המלאכה הזו הם ישאירו, כמובן, לדרג הפוליטי הישראלי. את מי לנפות וכיצד, זו מבחינתם בעייתה של ישראל. הצדק עימם: בעייתנו היא, ולא בעייתם של פקידי מחלקת המדינה. אנו, ולא הם צריכים לחיות מודאגים מן האפשרות שבקרב אנשים הממונים על הנושאים הבטחוניים־פוליטיים הרגישים ביותר מצוים אצלנו גם כאלה המעלימים מידע משרים שתחתם הם מתפקדים, אולי בגלל קשריהם עם שרים קודמים, שתחתם שירתו. אנחנו, ולא האמריקנים, צריכים לחיות מודאגים מן האפשרות שבקרב המוסמכים הללו ישנם גם מהמרים חסרי־אחריות, המוכנים לסכן את עתיד יחסינו עם ארה"ב. אנחנו, ולא האמריקנים, צריכים לחיות מודאגים מן האפשרות שבאווירה של ראשית שנות השמונים פרחה אצלנו פעילות מודיעינית־ביצועית שהצטיינה בדרגה גבוהה של מחתרתיות פוליטית, כה גבוהה, ששרים מתחלפים לא ידעו עליה. אכן יש לנו כל הסיבות לחיות מודאגים ביותר מן הגירסה החדשה של "עסק ביש" ודאגה לא תתפזר כל עוד לא ייעקרו העשבים השוטים והמורעלים מן השורש, ועם הראש – וזאת לא רק ואפילו לא בעיקר, למען להרגיע את ידידנו בארה"ב אלא קודם כל למעננו עצמנו.

לאחר רגיעה קצרה — שוב אונסים בצפון תל־אביב

המשטרה בודקת אם יש קשר בין האונס ונסיון האונס שאירעו אור לאתמול

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

לאחר תקופת־מה של רגיעה אירעו שוב אור לאתמול אונס ונסיון אונס בצפון תל־אביב והמשטרה בודקת אם יש קשר בין שני המקרים.

שלשום סמוך לחצות ניגש גבר לצעירה בת 25 ברח' צייטלין בתל־אביב וביקש את עזרתה בטענה כי חברתו נפגעה. הצעירה, שרחמיה כנראה נכמרו על הגבר בעל הקול המרגש, נעתרה לבקשתו ונלוותה אליו. לפתע סחב אותה הגבר בכוח לאחת החצרות, אנס אותה תוך איומים ונמלט. הבחורה הועברה לטיפול רפואי ולבדיקות וכן נגבתה ממנה עדות לגבי תאורו של האלמוני.

כשעתיים לאחר מכן, בסביבות 1:30 לפנות בוקר, ניגש אלמוני לצעירה בת 22 שהתהלכה ברחוב טרומפלדור. גרר אותה באיומי סכין לחצר אחד הבתים וניסה להפשיטה.

הצעירה פתחה בצעקות ואחד השכנים ששמע את קריאתה הצטרף לזעקותיה. האנס נבהל ונמלט מן המקום בלי לבצע את זממו.

המשטרה ערכה סריקות באיזור והיא בודקת עתה אם מדובר באותו אדם בשני המקרים. החוקרים מנסים להרכיב את דיוקנו של האלמוני וכמו־כן הובא למקום מיכשור ממעבדות המשטרה לצורך ליקוט מימצאים שונים.

מקרים נוספים

"העולם הזה" מדווח בגליונו החדש על שני מקרים נוספים של אונס שאירעו השבוע בתל־אביב, אחד ברחוב שינקין והאחר בכיכר רוטשילד.

דוברת משטרת מחוז ת"א מסרה לכתבנו, כי לא ידוע לה על מקרים נוספים פרט לאלה שאירעו אתמול.

סוויסה: לא נקים הוסטלים לשיקום אסירי המחתרת

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

ראש המועצה המקומית קצרין, שמואל ברלב, פנה לפני מספר שבועות אל נציב שירות בתי־הסוהר, רפי סוויסה, בהצעה להקים הוסטל ברמת־הגולן ולשקם בו את אסירי המחתרת היהודית.

במכתבו של ראש המועצה לנציבות בתי־הסוהר הוא מביע את רצונו "לסייע לחברים מהגולן שנכשלו ועשו מעשים חמורים".

נציב שירות בתי הסוהר דחה את הבקשה.

מזכיר קיבוץ נטור שברמת־הגולן שיגר אף הוא מכתב אל ראש מועצת קצרין ואל נציב שירות בתי־הסוהר, בו הוא מוחה על הכוונה "לשקם" את אסירי אירגון הטרור היהודי ברמת־הגולן.

מזכיר נטור כותב במכתבו: "מדוע השם אירגון הטרור היהודי מופיע במכתבך תחת מרכאות, מדוע אתה מעוניין לשקם אסירים אלה למרות שאסירים אחרים ורבים זקוקים לשיקום במידה רבה יותר?"

בתשובתו אומר ראש מועצת קצרין: "פנייתי נעשתה דווקא משום היותי איש ציבור. יש צורך ואפילו זכות לסייע לחברים שטעו וכשלו דווקא כשהם נתונים במצוקה. בשום אופן אין פירוש הדבר הסכמה או הזדהות עם המעשים שעשו".

דובר שירות בתי־הסוהר, סגן גונדר שמעון מלכה, מסר אתמול לכתבנו, כי נציב השירות, רפי סוויסה, דחה את הצעתו של ראש מועצת קצרין. "לא יעלה על דעתנו להקים הוסטלים לקליטה בלעדית של אסירים מסקטור זה או אחר", כתב סוויסה לברלב.

דובר השירות מסר, כי רעיון ההוסטלים הוא של הנציב עצמו ומטרתו להקים בערים השונות מתקנים נוחים שיאפשרו שיקום קל ומעבר נכון בחזרה לחברה. "אם יסתבר כי בקרב אוכלוסיית אסירי המחתרת היהודית ישנם או יהיו אסירים שיענו לקריטריונים הנדרשים מכל אסיר אחר, יוכלו גם הם לזכות וליהנות מהשתלבות בהוסטל. שירות בתי־הסוהר רואה את האדם שבאסיר בלי הבדלי דת, מין, גזע וסוג העבירה שביצע".

ח"כ גרוסמן: מדיניות האוצר השחתת מידות

מאת בצלאל רובין

"השחיתות נמצאת בצמרת הכלכלית של המדינה ובעיקר במשרד האוצר והיא זועקת לשמים. מדוע נציב שרות המדינה, לדוגמה, הקובע את התקנים של בתי־החולים, זוכה להטבות רפואיות, לזכויות יתר, ולשרותי רפואה חינם." — דברים אלה אמרה שלשום ח"כ חייקה גרוסמן באסיפה במועדון "צוותא" באילת. ח"כ גרוסמן תקפה בחריפות את מדיניות הממשלה ואמרה שתוכנית משרד האוצר היא להמשיך ולשחוק את השכר וליצור אבטלה.

להט מאיים על נבון: אפסיק את הרפורמה בבתיה"ס בת"א

אם לא יופסקו לימודי התלמידים שנרשמו ל"תלמה ילין" שלא כחוק

מאת חנה קים, כתבת "על המשמר" בת"א

ראש עיריית ת"א, שלמה להט, מאיים על שר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, כי ישים קץ לרפורמה בבתיה"ס בת"א ויתיר בשנת הלימודים הבאה רישום חופשי לבתי־הספר בעיר, אם לא ייענה נבון לתביעתו לחייב את מנהל מחוז ת"א במשרד החינוך, יצחק שטיין, ומנהל ביה"ס "תלמה ילין" להפסיק את לימודי התלמידים שנרשמו ללימודים שלא כחוק בבית־ספר זה.

במכתב לשר־החינוך מבקש להט לאשר העברת ילדים לכתה ט' ב"תלמה ילין", לפני שטרם סיימו את לימודיהם במסגרת חטיבת הביניים. לדבריו, שיריינה העירייה לילדים אלה מקומות בבי"ס זה בכתה י' בשנה"ל הבאה ואף הודיעה על כך להורים. אך משלא נענתה דרישת ההורים כי ההעברה תהיה מיידית — הם שינו את כתובת מגוריהם ורשמו את ילדיהם ל"תלמה ילין" בניגוד לחוק.

לדבריו, הוא פועל עתה להחזרת התלמידים למקומות הלימוד כחוק, אך מתברר לו כי למרות ההוראה שהוצאה ע"י מנהל מחוז ת"א, יצחק שטיין, ממשיכים תלמידים אלה, 11 במספר, לבקר ב"תלמה ילין".

להט מבקש מנבון לחייב את שטיין ואת מנהל "תלמה ילין" להפסיק בכל דרך חוקית את לימודיהם של תלמידים אלו בבי"ס זה, "וזאת על מנת שלא לערער את מעמד הרפורמה. אם לא תעמוד לי כך, בדעתי להחזיר בשנה הבאה רישום חופשי לבתי־הספר בעיר, שמשמעו הקץ לרפורמה בת"א", כותב להט.

הטנדר שהתהפך בתאונה בכביש גהה. בה נפצעו 11 אנשים. (צילום: ישראל סימיונסקי/ישראל סאן)

שני חיילים ואזרח נהרגו בתאונות דרכים בצפון

מאת יהודה צור, ואבי בניהו, כתבי "על המשמר"

שני חיילי צה"ל נהרגו אתמול ואחר נפצע ליד צומת מירון, כאשר משאית מסוג "ריאו" התנגשה בסלע.

התאונה אירעה בשעה 8.30 בבוקר. באיזור שרר ערפל כבד ובקושי אפשר היה להבחין במכוניות הבאות ממול בטווח של מטרים בודדים.

כל הנפגעים פונו לבית־החולים הממשלתי בצפת.

עקב התאונה נסגר הכביש לתנועה בשני הכיוונים למשך כמה שעות.

נהרג בעמק יזרעאל

אדם נהרג בתאונת דרכים קטלנית שהיתה אתמול בצהריים בעמק יזרעאל. משאית מסוג "מאק" התהפכה בעת שנסעה בין צומת נהלל וצומת נבות, על הכביש המוביל מקיבוץ יזרעאל לבית־שאן. הנהג חולץ ואילו אדם שני נלכד בתא המכונית ומת מפצעיו. למקום התאונה הגיעו ניידות מד"א ואמבולנס של מד"א מעפולה. החוקרים מלשכת התנועה במשטרת מרחב העמקים.

נהג המשאית, שהובילה מיכלית חלב, נתון בהלם והוא מאושפז בבית־החולים המרכזי של קופ"ח בעמק בעפולה.

11 נפצעו בבני־ברק

11 איש נפצעו בתאונת דרכים שאירעה אתמול בצהריים בבני־ברק. אחד מהם נפצע קשה והיתר באורח בינוני וקל.

מכונית מדגם "פיאט 127" נהוגה בידי אשה שנסעה ברח' ז'בוטינסקי פנתה ימינה בכביש גהה לכיוון דרום. משמאל ל"פיאט" נסעה משאית עם לוחית זיהוי של השטחים וטנדר מסוג "מזדה". לפתע אירעה התנגשות מסיבה לא ברורה בין הפיאט לטנדר וכתוצאה מן ההתנגשות נפצעו כל שמונת נוסעי הטנדר ושלושה נוסעי הפיאט.

מזג האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 11 עד 17, רמת־הגולן 10 עד 17, נהריה 14 עד 19, צפת 10 עד 14, חיפה 16 עד 22, טבריה 15 עד 19, נצרת 10 עד 15, עפולה 12 עד 18, שומרון 11 עד 17, תל־אביב 14 עד 22, לוד 14 עד 22, יריחו 15 עד 25, עזה 14 עד 23, באר־שבע 11 עד 22, אילת 14 עד 25.

הפורום

שנקבע ל־4.12.85 נדחה ל־11.12.85 עקב ישיבת מרכז מפ"ם

ביקורת חצות

אוסקר שר בפסטיבל הגיטרה

הרבה מוסיקה טובה היתה בערב השלישי של פסטיבל הגיטרה מס' 2 — שהוקדש למלחין ולגיטריסט העולה מארגנטינה אוסקר שר. והמרתף העליון ב"בית לסין" היה מלא לגמרי. שר מגיש לקהל מוסיקה דרום אמריקנית מובחרת בנגינה עדינה ומלאת נשמה.

הביצועים המרתקים של קטעים של אסטור פיאצולה בארדן פאוול ואפילו מלחיני הג'ז ארול גארנר (מיסטי) וצ'יק קוריאה (פיאסטה), ויכולתו הנהדרת להקרין נינוחות, רצינות ועומק בעת ובעונה אחת, מראים ששר הוא כשרון אותנטי שיכול להתפתח לאמן מרשים עם שיפור טכניקת הנגינה.

ללא פסטיבל הגיטרות כשרונות כאלה אינם זוכים לפירסום שהם ראויים לו.

מחר, בערב האחרון של הפסטיבל, תינתן הזדמנות לנגנים צעירים כשתיערך הופעתו האחרונה של הגיטריסט הצרפתי פייר בנסוסן.

עמית רוט

גרמנים לומדים פרשיות נאציות בתל־יצחק

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

"פקודה לא פוטרת אדם מאחריות, גם אם הוא במסגרת צבאית" — זאת רק אחת מהדילמות בהן מתמודדים בני־נוער גרמניים במסגרת תוכנית ייחודית ראשונה מסוגה, שעוברה במכון לחקר השואה, "משואה", בקיבוץ תל־יצחק בשרון.

תוכניות הסמינרים במכון "משואה" נערכו בשיתוף עם מוסדות חינוך בגרמניה, כשהמטרה ללמד את צעירי גרמניה להתמודד עם התהליכים שהובילו את בני עמם לביצוע תהליכי הפתרון הסופי.

משלחת ראשי מוסדות חינוך ונציגי תנועת נוער מגרמניה, סיימו אתמול סמינר בן שלושה ימים במכון "משואה". בשיחה עם הצעירים עולה, כי נושא השואה אינו נושא חובה במערכת החינוך הגרמנית, בעוד שהוראת הנאציונאל־סוציאליזם הוא מקצוע חובה.

כך יוצא, שלעתים אין שואת יהודי אירופה מוכרת כלל, ולפעמים מטושטש ייחודה על־ידי הכללתה בנושא היחס למיעוטים בגרמניה היום.

במכון "משואה" מתמודדים הצעירים הגרמנים (תלמידי תיכון וסטודנטים) גם בנושא השואה והשלכותיה ושומעים הרצאות בנושא השתלבות היהודים בגרמניה — והשבר.

כל הנושאים מועברים, כך שהצעירים הגרמנים לא יועמדו במצב של התגוננות. הם לומדים את חשיבות הבחירה ולקיחת האחריות בחברה האנושית ובאמצעות לימוד אוטוביוגרפיות של אנשי אס.אס. יורדים למניעיהם השונים ולהבנתם כיצד הפסיקו לבחור בעקבות שטיפת מוח — ומהי הנקודה ממנה לא ניתן היה להם כבר לחזור.

יוקמו עוד תחנות כוח על חוף הים

מאת רפאל גאון כתבנו בדרום

"למרות ההחלטה העקרונית כי לא יוקמו עוד תחנות כוח על חוף הים, נצטרך לערער על החלטה זו ולקיים עוד שתי יחידות של 550 מגוואט כל אחת — על חוף הים בחיפה, חדרה, אשדוד או אשקלון", אמר אתמול מנכ"ל חברת־החשמל אלוף (מיל) יצחק חופי, בפגישה עם עתונאים באשקלון. לדבריו, חברת־החשמל עומדת בלוחות־זמנים מדוייק וכן בתקציב שנקבע בהקמת תחנת הכוח באשקלון.

היחידה הראשונה (550 מגוואט) תתחיל בפעולתה ב־1988 והיחידה השנייה באותו גודל ב־1989. בהשקעה כוללת כפי שנתוות, של 670 מיליון דולר.

להערכתו, לא יספיקו עד אז לסיים בניית נמל עמוק מים באשדוד ויהיה צורך לנקוט בדרכי שינוע חלופיות, שייקרו את מחיר הפחם. הוא סיפר עוד, כי כיום מועסקים בתחנה 150 עובדים מאשקלון ותוך ארבע שנים יגדל מספר זה ל־500.

בנושא אחר סיפר חופי, כי החברה מטפחת ומפתחת מקורות אנרגיה חלופיים כגון רוח, פצלי שמן, אנרגיה סולרית, וכן היא מתכוננת להפעיל את שאיבת מי הכנרת ולהפעיל באמצעותם טורבינות לייצור חשמל.

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מרכז

תתקיים יום ד' 4.12.85 בשעה 16.00

באולם "אוהל שם", רח' בלפור, ת"א

סדר־היום:

1. בחירת מועמדי מפ"ם לוועדה המרכזת
2. דיון מדיני

החברים מתבקשים לדייק

לרכזים הפדגוגיים והמורים במוסדות החינוך של הקבה"א

ב־29־30.11.85 מתקיים בגבעת חביבה

כנס ארצי של מורי מפ"ם

בנושא חינוך לערכי דמוקרטיה

השתתפותכם חשובה ביותר

לפרטים פנו אל:

נעמי ריפתין — מפ"ם — 03־266244־6

מח' רעיונית — קבה"א — 03־435351

המשך הדיונים בממשלה על הקיצוצים בתקציב

פרופ' ברונו הציע לפטר מורים — נבון מחה בתוקף

מודעי מחה על השתתפות הרמטכ"ל בישיבה: זה לא דמוקרטי ● הורביץ תקף את קצב: אתם בליכוד הרסתם את המשק

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה לא סיימה גם אתמול את דיוניה על התקציב לשנה הבאה ועל הקיצוץ בסך 600 מיליון דולר אותו מציע משרד האוצר. היתה זו הפגישה השנייה השבוע שהסתיימה ללא החלטות. הממשלה תשוב ותדון בקיצוץ ביום א' הקרוב.

במהלך הישיבה אתמול התלונן שר־האוצר יצחק מודעי על נוכחותו של הרמטכ"ל משה לוי בישיבה. מודעי טען שבמדינה דימוקראטית מתוקנת אין ראש הצבא נוכח בדיונים על התקציב כשאין לדיון זה נגיעה ישירה בתקציב הביטחון. דוברו של השר אמר לאחר הישיבה שמודעי לא התלונן על נוכחותו של היועץ הכספי של הרמטכ"ל אך ראה טעם לפגם בנוכחותו של לוי בדיון על תקציב המדינה. דובר צה"ל אמר אתמול כי השתתפות הרמטכ"ל היתה על פי בקשת רה"מ ולא היו חילופי דברים בינו לבין שר־האוצר.

רק לאחר שראש־הממשלה שמעון פרס הסכים לדון עם מודעי בנושא זה לאחר הישיבה המשיכו השרים לשמוע את הסקירה על התקציב מפיו של הפרופ' מיכאל ברונו, מאדריכלי התוכנית הכל־כלית.

ברונו לא מודאג

ברונו אמר לשרים, שיש צורך בקיצוץ בתקציב ושאין חשש שקיצוץ זה יביא להגברת האבטלה. במהלך סקירתו ציין ברונו שהצורה הטובה ביותר לקצץ בהוצאות החינוך היא לפטר מורים. שר־החינוך, יצחק נבון, מחה נמרצות על תביעה זו ואמר שלא יתן את ידו לפיטורים המוניים של מורים, צעד אשר יהיו לו תוצאות חמורות מאד.

הורביץ: הליכוד הרס המשק

במהלך הישיבה התנהל דו־שיח חריף בין שר־העבודה משה קצב לבין השר בלי תיק יגאל הורביץ. קצב האשים את הורביץ שכל הצעותיו הן לטובת העשירים ואילו הורביץ לא נשאר חייב: "אתם בליכוד הרסתם את המשק, אתם מופקרים כמו מפ"ם, תתביישו ותתחבאו מתחת לשולחנות", אמר הורביץ.

שחל הוזמן לקהיר — ייפגש עם מובארק

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת

השר משה שחל ייצא כנראה לקהיר במחצית החודש הבא, כראש משלחת של משרד האנרגיה. השר שחל הוזמן לקהיר על־ידי עמיתו שר הנפט עבד אל האדי קנדיל אשר עומד לחזור היום לקהיר. בביקורו הצפוי ייפגש השר שחל עם הנשיא המצרי חוסני מובארק.

חוסיין: המכשול — העוצמה הצבאית הישראלית

בראיון לסוכנות הידיעות הירדנית אמר חוסיין, כי "העוצמה הצבאית הישראלית היא המכשול העומד בפני הפלשתינים בחתירתם להשיג את זכויותיהם ולהפסיק את הכיבוש."

(ע־ר)

שריר: הביקורת נגדי מערערת... אושיות המדינה

במדינה של שכול וכאב, להגיש לשר החוזר משליחות ציבורית זר של בית עלמין יש בכך משום פגיעה באושיות המדינה, אומר היום שר התיירות אברהם שריר, בהודעה אישית שמסר לממשלה עם שובו מחו"ל.

זו הפעם הראשונה במשך 5 שנות כהונתי בממשלה שאני מבקש למסור הודעה אישית. ההודעה אינה נוגעת רק לי, או למשרד עליו אני מופקד. היא קשורה לתופעה חורגת מעבר להקשר האישי.

נושא נסיעות שרים לחו"ל זכה תמיד לביקורת חריפה ולאחרונה בעוצמה רבה יותר. גם בעיקבות החלטת הממשלה להגבלת נסיעות שרים. השאלה כפי המבקרים היא לא מדוע שר נוסע, או צריך לנסוע ומהם מעשיו ופעולותיו בנסיעתו, אלא הביקורות מתמקדת רק בעצם הנסיעה וזו מנופחת למימדים סנסציוניים.

"נראה לי אומר שריר, שמה שקרה בעקבות נסיעתי האחרונה חרג מכל פרופורציה מקובלת וביקורת על נושאי תפקידים ציבוריים. זה היה מעשה הסתה והשמצה שאינני זוכר כמותו ופגיעה חמורה בתפקוד משרדי ובתפקודי כשר. אני רוצה לציין, שאף אחד ממבקרי לא טרח להתעניין בתוכן פעילותי ומעשי בנסיעה זו ולחשיבות הרבה שהיתה לסידרת הפגישות שקיימתי.

קנדיל: במצרים קם דור של אוהבי שלום

מאת י. גלילי
כתב "על המשמר"

"הייתי רוצה לראות שגריר מצרי בישראל. העניין נמצא בדרך לפתרון, עם חידוש השיחות בין שתי המדינות, ובעידוד שתי הממשלות, נקווה לתוצאות טובות" — אמר אמש שר הנפט המצרי עבד אל האדי קנדיל בסימפוזיון שנערך ע"י המרכז למחקרים איסטרטגיים ע"ש א. יפה באוניברסיטת ת"א, לרגל מלאת 8 שנים לביקורו של הנשיא סאדאת בירושלים.

הדובר הוסיף: "יש לנו בארץ כנציג את מר בסיוני, ואנחנו רואים בו שגריר. הוא מטפל היטב ביחסים בינינו".

בתשובה לשאלה ביחס לשיתופו של אש"ף בתהליך השלום, אמר: "מצרים אינה אוהבת טרור. המפגשים של המצרים עם אש"ף נועדו להפסיק טרור בעולם ובשטחים הכבושים. לאחרונה ביקש מובארק מערפאת להכיר בהחלטות 242 ו־338. אנו חשים, שהם לא כה גרועים כמו ארגונים אחרים, ואנו מנסים להביאם למצב שיעזרו לעניינים בצורה מכובדת, ללא טרור".

כמו תאונת דרכים

בתשובה לשאלות הקהל בענין תקרית הרמים בראס בורקה, אמר האורח: "זה היה מקרה יחיד של מטורף. זה קורה בכל מקום בעולם. אנחנו רואים בכך טרגדיה, אבל זה לא צריך להפריע. כמו תאונת דרכים".

בדברו על בואו של הנשיא סאדאת לירושלים אמר: "זו היתה החלטה קשה ואמיצה של סאדאת. המצרים מצידם לא אוהבים מלחמה. חברי כאן, שביקרו במצרים, שמו לב, שהמצרים אינם יכולים לראות דם. אפילו אם הפעילות הנוכחית היחסים בין המדינות אינה מקבלת אופי נורמלי, לטענת הישראלים, הרי אני רואה שבמצרים ב־8 השנים האחרונות קם דור של אוהבי שלום. אנו מנסים לטפל 'בתינוק' עד שיגדל ויתבגר".

על שאלה למה אין תיירים ממצרים בישראל, השיב כי ישראל יקרה מדי לתיירים המצרים שהם בדרך כלל אוהבי בית, בעיקר כאשר הם צריכים לשלם, אך מי שרוצה לבקר בישראל חופשי לבוא.

עוזי עילם — מהוועדה האטומית לראש מפא"ת

מאת אלכס פישמן,
כתבנו הצבאי

עוזי עילם מסיים היום את תפקידו כיו"ר הוועדה לאנרגיה אטומית. עוזי עילם מועמד לתפקיד ראש מפא"ת (מחקר פיתוח אמצעי תשתית) במשרד הביטחון במקומו של ד"ר בן־ציון נווה, שסיים את תפקידו לפני מספר שבועות.

בימים הקרובים אמור להיערך המכרז הפנימי של משרד הביטחון לתפקיד ראש מפא"ת, אולם עוזי עילם הוא המועמד הבולט לתפקיד זה.

במקום את פרס יקבל חסן השני את ח"כ אדרי

הגיע אתמול לביקור ממלכתי בצרפת ● היהודים במבוכה

מאת ארנון יפה,
כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — מלך מרוקו חסן השני, פתח אמש את ביקורו הממלכתי בפאריס. בהציגו עצמו כ"צרפתי־ערבי בן תרבות המערב", ובהכחשה חדשה כי יפגוש את ראש הממשלה שמעון פרס.

נסיגתו נתקבלה כאן באכזבה, ע"י המשקיפים, העוקבים אחר כל תנועותיו.

הנשיא מיטראן קיבל אותו תחת כבש המטוס, במחווה המכתירה את מרוקו תחת אלג'יריה, כמדינה מקורבת ביותר לצרפת.

זהו ביקורו הרשמי הראשון בצרפת תחת השלטון הסוציאליסטי, שראה תמיד בחסן שליט מרובא. פרט לשגרירי סוריה ואלג'יריה, באו כל שגרירי ערב להקביל את פניו.

עמדת כוח

חסן השני בא לפאריס מעמדת כוח. הוא הצליח לבלום את חזית הפוליסריו, כרת ברית עם "השטן" קדאפי, שבודדה את אלג'יריה וחיזקה את מעמדו במגרב. הוא מעז אפילו לזרוק הזמנה לראש־ממשלת ישראל לפגישה עמו. הצרפתים חוששים, שהשגים אלה ישכרו אותו והוא יעשה שטויות.

מלך סעודיה, הבנקאי של מרוקו, טילפן אליו לשאול לפשר ההזמנה המוזרה לפרס.

היהודים במבוכה

גם נאמני היהודיים במבוכה. מקורבו, המיליונר דוד עמר (31 אלף עובדים), דיבר על פגישה בקרוב. אומרים, כי אין משמעות לנסיגה. חסן נסחף לעיתים בהתלהבות לפני עיתונאים, מסבירים, כי הוא חזר בו מהזמנתו לפרס, אחרי תגובת ראש הממשלה, אשר הותיר רושם כאילו הם או טו טו פותחים בשיחות.

במקום את פרס, יקבל פה חסן השני, בארמונו הכפרי, את רפי אדרי שיעמוד בראש משלחת ישראלים יוצאי מרוקו. רשמית, זו פגישה על־מנת לבקש ממנו רשות להשתטח על קבר אביו מוחמד החמישי.

המלך מטפח יחסים עם יהודים וישראלים יוצאי מרוקו, על־מנת לזכות בתמיכה בקונגרס האמריקני ולהדוף את הסנטורים המוחים על פגיעות בזכויות האדם במרוקו.

שוחד לעיתונאים

לפני חודש ערך ארגון שהקים דוד עמר לשם כך, "כינוס עולמי של יהודי מרוקו" בקנרה, מקום הוועידה נבחר בשל קרבתו לארצות־הברית.

עיתונאים ישראלים וצרפתים הובאו על חשבון עמר, שחילק להם גם אש"ל ודמי בילוי בעיר הלוקת שבחים לשלטון של חסן השני. אפילו עמוס קינן התבשם, והציג מרוקנים מושחתים אלה כמופת לישראל.

בפאריס הוקיע אתמול "אמנסטי אינטרנשיונל" את הפגיעה בזכויות האדם במרוקו.

המזרח־התיכון עלה כבר אמש בפגישה הראשונה באליזה. הנשיא מיטראן ברך למה התכוון חסן בהזמנתו את פרס ובחוזרו בו. חסן הציע למיטראן למלא תפקיד מתווך. הוא אמר ל"פרנס סואר": "מיטראן מסוגל להבין את הישראלים והערבים כאחד".

על המשמר
עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121 טל. 225125-6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבור 17, טל. 673675, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

ח"כ מאיר וילנר

ח"כ שמרוויח כמו נער שליח

בימים אלה מתבוננים חברי הכנסת לחזור ולהעלות את שכרם פעם נוספת. חזרתי איפוא, ושאלתי את ח"כ מאיר וילנר, האם עדיין שריר וקיים ההסדר לפיו תורמים ח"כי רק"ח, מדי חודש בחודשו, את משכורתם לקופת המפלגה, ומקבלים שכר הזהה לזה של הנער השליח והמרכזנית, כלומר, כרבע ממשכורתם המקורית?

— אין שום שינוי. המשכורת עוברת למפלגה והגזבר מחזיר אותי על טופס ויתור. אז לפעמים אני מסתכל בתלוש, ולפעמים לא. אצלנו חבר הכנסת הוא עובד המפלגה, שמשלמים לו את האש"ל ואת הוצאות הדרך. גם אין אצלנו שעות נוספות. וכשבאים ילדים ומתרימים אותי ל"אגורה למלחמה בסרטן", הם מצפים לתרומה גדולה כיאה לח"כ, ומתאכזבים...

האם צריך להחיל נוהג זה גם אל שאר חברי־הכנסת?

— לא. כי אז יהיו פתוחים לפיתויי העולם הקפיטליסטי. כמו שקרה לאחרונה ביפן. ומלבד זאת, הייתי מציע שלא להוריד מהבכירים, אלא להעלות לפועלים. העניין הוא, שרוב הח"כים ממילא אינם חיים מהמשכורת. מהי המשכורת לח"כ אברהם שפירא? זו הרי עקיצת יתוש. צריך לקחת מבעלי ההון — לא מחברי־הכנסת.

על הקו: יהודית וילנר

הנושאת בעול היום־יומי של ויתור על רמת־חיים גבוהה היא האשה. איך את מסתדרת עם המשכורת?

— האיש מהקיוסק לידינו רצה פעם לצלם אותי. הוא אמר שהוא בטוח, שאין עוד אשה של ח"כ, הנושאת בעצמה את הסלים מהשוק. אני נושאת בעול וזה דורש הרבה מאד מאמץ: מחשבים כל פרוטה ואין חיי לוקסוס. רק הילדים לא הרגישו אף פעם מחסור בספר או במחברת.

ובכל זאת, יש לכם דירה משלכם? מכונית?

— המכונית היא לא שלנו, אלא של המפלגה. מאיר היה נוסע באוטובוסים עד שהתנקשו בחייו. ודירה — רק לפני חמש שנים נכנסנו לדירה הנוכחית. בדירה הקודמת התמוטטה המרפסת, וגם התקרה עמדה להתמוטט בכל רגע. כשדורון בני נולד, גרנו בחדר אחד, וכשהטלפון היה מצלצל היה מעיר את הילד. השירותים היו משותפים לארבע משפחות, והייתי משכימה בבוקר כדי לכבס את החיתולים. אבל, שמים מפית יפה פה, ותמונה יפה שם, ומסתדרים.

אתי רונאל

השתתפותנו הכנה באבלו של חברנו
חיים סרור
במות אמו
רחל (רשל) ז"ל
בל ידע עוד דאבה
מועצת פועלי תל־אביב־יפו
וחבר העובדים

לעפרה, למשפחה ולקיבוץ בית־זרע
אתכם באבלכם הכבד במותו של
זליג
חברים בקיבוץ שער־הגולן

עם המשפחה
המומים וכואבים עם מותו הפתאומי
של חברנו היקר
זליג סחר
הלוויה תתקיים היום, יום חמישי 28.11.85 בשעה 15.00
קיבוץ בית־זרע

ביום השלושים
לפטירתו של
בננו־חברנו
גדעון חיאל ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה ולהתייחד עם זכרו
ביום ראשון 1.12.85 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ שריד

ח"כ צבן: היכן הבושה, היכן הצדק?

גור נתקל בהתנגדות קשה כשניסה לבדוק לפני שנה הטבות הרפואיות

עתה הציע שוב לבדוק הנושא והכנסת העבירה הצעתו לדיון באחת הוועדות ● צבן קרא לח"כים לתמוך בחוק שיזמו הוא וחה"כ גאולה כהן לביטול ההטבות

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

לא יעלה על הדעת, שמי שמניח את ידו על כספים ועל תקציבים, ועל מיסים המיועדים באופן ישיר לבריאות הציבור כולו, יקח לעצמו, באותו זמן, הטבות מפליגות בכל מה שקשור לביטוח הבריאות שלו ושל משפחתו. דברים אלו אמר אתמול שר הבריאות מוטה גור, בהשיבו לארבע הצעות לסדר היום, בנושא ההטבות הרפו־איות המפליגות לבכירים. הוא הציע לבדוק את הנושא מחדש.

במהלך נאומו, הבטיח גור, כי לא יחשוף מטעמים של אתיקה רפואית את שמות הבכירים, שנהנו במיוחד משירותי הבריאות חינם שהעמידה לרשותם המדינה.

השר קרא לאנשי האוצר, שנטלו לעצמם הטבות מפליגות לבדוק את עצמם, להסיר את הכתם הזה מעליהם "על מנת שיוכלו להסתכל ישר" בעת מו"מ, בעת קביעת המסגרת התקציבית למשרד הבריאות, ובעת הפנייה אל הציבור להגדיל את חלקו". עם זאת הוא לא המליץ חד־משמעית למחוק את ההטבות הנ"ל, מספר התקציב של המדינה.

שר הבריאות הדגיש כי יילחם בכל כוחו, למען רפואה ציבורית טובה לכלל אזרחי ישראל. הוא סיפר כי נושא ההטבות למיוחסים נבדק כבר אשתקד בצוותא, ע"י השר נסים ועל ידו. "נוכחתי די מהר שההתנגדות לשינוי רבה וחזקה. לשאלה של ח"כ צבן, איך יכול היה שר האוצר לומר, לפני יומיים, שהוא בכלל לא ידע על הסעיף הזה, אמר גור: זו שאלה טובה".

בהמשך דבריו האשים גור את מודעי, בעיכוב חוק ביטוח סיעודי. זאת למרות שוועדת שרים כבר אישרה חוק זה. הוא קרא לחברי הליכוד, לנהוג בצורה ממלכתית, ולתמוך בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. כאשר החוק הנ"ל יונח, לדבריו בקרוב על שולחן הכנסת.

הבושה והצדק

קודם לכן סיפר ח"כ יאיר צבן לכנסת, כי אפלטון, עוד לפני למעלה מאלפיים שנה טען כי "אין קיום לאמנות המדינית ואין קיום לחברה האנושית אם יחסרו לאדם שתי תכונות — בושה וצדק". ומה שקורה, לדעת צבן, בפרשת הטיפול הרפואי חינם למיוחסים מעורר שאלה עצובה: היכן הבושה? היכן הצדק?

צבן העיר כי הפרשה החלה עוד בראשית המדינה. מאז נוסף עיוות לעיוות והמערכת המעוותת מקיפה כבר כ־4000 בכירים ולשעברים ובני משפחותיהם. צבן קרא לח"כים לתמוך בחוק שיזם יחד עם שריד וגאולה כהן, ואליו הצטרפו כ־25 ח"כים, לביטול כל ההטבות הרפואיות למחוקקי ישראל.

התקן תורן־מוחי

יוסי שריד (ר"צ) העיר כי "אצלנו למרבה המזל אין מלכים, אין אצילים, ושכמם של נבחרי הציבור לא גבוה ולא נמוך משכם רוב העם. אין שום הצדקה ליחסנות כלכלית על חשבון הציבור". שריד הציע השתלת מיתקן תורן־מוחי לאותו ח"כ, שניצל זכויות היתר שלו, להתקנת התקן תורן־חמי לכתו.

דוד מגן (ליכוד—חרות) האשים כי "בחדרים אפלים של הממשלה נקבעות נורמות חברתיות בזויות ומסוכנות, מבלי שהכנסת מתערבת. עוקרת ומשרשת אותן".

גאולה כהן (התחייה), האשימה את עמיתיה הח"כים בקהות חושים ובחוסר רגישות. להערכתה גם הפעם יילחמו המיוחסים והח"כים, בכל כוחם, כדי לשמור על זכויות היתר, שהם רכשו במשך שנות המדינה. איננו תופסים את השליחות המיוחדת שלנו כמחוקקים החייבים לשמש מופת". אמרה. ללא מתנגדים, החליטה הכנסת להעביר את הנושא לדיון נוסף באחת מוועדותיה.

הדתיים מתכוננים לסיבוב הבא בקרב על "מיהו יהודי" בעוד שבועיים

הלובי הדתי יתבע מפרס בשבוע הבא, לאפשר חופש הצבעה לח"כי המערך ● ח"כ פרוש מאיים: אם המערך לא יתמוך — יסתם הגולל על קואליציה צרה בעתיד

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

הלובי הדתי יעלה בעוד שבועיים, מחדש, את חוק "מיהו יהודי". בישיבת הלובי אתמול, הוחלט להיפגש עם רה"מ כבר בשבוע הבא, ולדרוש ממנו חופש הצבעה לח"כי המערך.

בישיבת הלובי אתמול השתתפו ח"כים מהמפד"ל, מורשה, ש"ס, התחייה, אגו"י, וכן שילנסקי וקולס מהליכוד. הנ"ל דורשים, כי החוק המתוקן, יכיר רק בגיורים שנעשו ע"י רבנים אורתודוכסים.

בישיבת אתמול דרש גרשון שפט (התחייה), כי "מיהו יהודי" יעלה רק אם יהיה ברור, כי ללובי הדתי יש רוב. זאת כדי להימנע מעוד כשלון בנושא זה. אבנר שאקי (מפד"ל), דרש, כי בפגישה עם רוה"מ פרס, יבהירו לו הח"כים הדתיים, כי על המערך לאפשר לח"כים שלו חופש הצבעה. התנהגות אחרת, אליבא דשאקי, היא מעשה אנטי־ציבורי ואנטידתי.

אברהם ורדיגר (מורשה), ציין, כי לאחרונה חלה התקרבות בין המערך והזרם הרפורמי. בהקשר זה הוא ציין, כי רק לאחרונה שבו חמישה ח"כים מהמערך, מביקורת אצל קהילות הרפורמים בארה"ב. הנסיעה והשהייה מעבר לים, מומנו ע"י הרפורמים. מנחם פרוש (אגו"י) אמר, כי יש להעלות את החוק, גם אם ברור מראש, כי אין לו רוב. הוא ציין, כי חל גידול של שלוש מאות אחוז בגיורים הרפורמים. להערכתו זהו אסון לישראל. הוא הוסיף כי אם המערך לא יצביע בעד "מיהו יהודי", יסתם הגולל על חלומו להקים קואליציה צרה עם הדתיים.

איגרת "להפגת מתיחות" מרייגן לפרס

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג מסר אתמול לראש הממשלה שמעון פרס איגרת ידידותית ביותר מאת הנשיא רייגן, המתייחסת לפגישתם בחודש שעבר בבית הלבן. עיתוי מסירת האיגרת — המתייחסת ליחסים "החמים והמתמשכים בין שתי האומות" ול"ידידות העמוקה והמיוחדת השוררת בין מדינותינו" — הוא בעל משמעות. על רקע פרשת הריגול, המעיבה על היחסים בין ארה"ב וישראל, ניתן להסיק מן האיגרת, כי הנשיא רייגן אינו סבור, שלפרשת הריגול צריכות להיות השלכות על היחסים ההדוקים בין שתי המדינות.

באיגרתו כותב הנשיא רייגן: "כמו תמיד נהניתי לקבל את פניך בבית הלבן כידיד אישי וכראש ממשלת ישראל. הערכתי מאוד את השיחות שניהלנו, שכן הן שיקפו את היחסים החמים והמתמשכים בין שתי האומות. ברצוני לאשר מחדש את מחוייבותה של ארה"ב לבטחונה של ישראל, ואת שאיפתנו המשותפת להתקדם יחד לעבר שלום צודק (בר־קיימא) במזרח התיכון. אני גם אסיר תודה על מחוייבותנו המשותפת לעקור מן השורש את הטרור, להרחיב את הסחר החופשי ולשמור את הידידות העמוקה והמיוחדת אשר שוררת בין מדינותינו".

קרא מחר בחותם

לרגל אצל ידידיך
בעקבות פרשת פולארד
מאת יהודה צור
***
עם אחד עם שני שידים
קשה כשאול מלחמת האחים
מאת שלי יחימוביץ'
***
גלויות עליזות
הומוסקסואל ישראלי בחו"ל
מאת זיו הדר
***
מדוע האיטלקים הצילו יהודים?
עם מנחם שלח
מאת אהוד דור
***
מוצארט — אמת ודמיון
מה עוללה למלחין אשתו?
מאת יוסף נצר
***
חותם אישי
מאת שלמה ארצי
***
"לארץ יוצאת דופן, אמנות יוצאת דופן"
עם ד"ר מרטין וייל ויגאל צלמונה
מאת חיים מאור
***
לחזור אל דרכים ישנות
על תקליטון החדש של ניל יאנג
מאת עמית רונט
***
מדורים וטורים
מאת אלי תבור, עמירם כהן, עמית רוט, עודד ליפשיץ, רחובוצקי, עזרא דביר, שאול קנז, מיכאל הנדסגור, זאב צחור, אפרת ענה, שמואל בונים, דודו פלמה
***
שלום בית
מאת חיה יוסף

חוראקירי
מאת יעקב לוי

בכנסת

מוטי בסוק

„60 אחוזים מן האסירים — מכורים לסמים"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

כ־60 אחוזים מן האסירים הם מכורים לסמים — אמר אתמול רופא שירות בתי־הסוהר, ד"ר יעקב זיגלבאום בישיבתה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה.

הוועדה דנה בנושא זה בעקבות תלונות שהגיעו ליו"ר שלה, פרופ' דוד ליבאי, לפיהן לא מקיימים בתי הסוהר את צווי בתי־המשפט לתת טיפול גמילה מסמים לאסירים. מבקר המדינה עוה"ד טוניק תקף בחריפות את הוראות החוק, המאפשר לשופטים לתת צו לטיפול גמילה מסמים לאסירים. לפי הוראות אלה, רשאי שופט לתת צו גמילה, אלא אם הודיע מוסד מוכר שיש לו מקום לאישפוז המכור לסם. במקום להקצות משאבים לבניית מוסדות גמילה מטייחים את עיני הציבור בחוק שהוא ביזיון, משום שהוא כובל את ידי השופטים במתן צו גמילה, אפילו אם סבורים שהחוק הכרחי. המחוקק מותיר את ההחלטה בידי מנהלי המוסדות לגמילה, אך למעשה אין בידם להושיע, משום שחסרות מיטות לגמילה. יו"ר הוועדה פרופ' ליבאי הודיע שהוא ייזום תיקון לחוק הקיים. גם מנהלי בתי המשפט, השופט אריה הגר, הגדיר את ההוראות בחוק הנדון כאיוולת.

ח"כ זיידן עטשי: אם תצאנה הנשים לעבוד מי יבשל — אבא?

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

"אם תצאנה נשים לעבודה מחוץ למשק ביתן מי יבשל — אבא?" שאל אתמול חה"כ זיידן עטשי (שינוי) קבוצת מחנכות ונשות ציבור ערביות בוועדת החינוך של הכנסת.

השאלה עוררה את חמתן של הנשים הערביות שחלקו על גישתו מכל וכל. בתשובה על כך הבטיח חה"כ עטשי, כי הוא עוזר לאשתו בבית — חה"כ דרוואשה, שהעלה את הנושא על סדר היום אמר שגם המסורת הערבית וגם העדר סיוע מספיק מצד הממשלה מעכבים את קידומה של הערבייה. לדבריו, נמצאו בני עדות המזרח בשנים הראשונות שלאחר הקמת המדינה בנקודת זינוק נמוכה הרבה יותר מאשר ערביי ישראל. אולם, הם קיבלו סיוע מקיף והשאירו את ערביי ישראל מאחוריהם.

תאולה סעדי מן האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך אמרה, בתי הספר התיכוניים אינם קולטים בנות במגמות הטכנולוגיות. על כך הגיב יו"ר ועד ההורים המרכזי יצחק עפרון שרק בבתי־ספר מקיפים גדולים תמצא כל בת את מקומה במסלול המתאים. חה"כ אמירה סרטני אמרה שהאשה הערביה מוכה פעמיים — פעם כאשה ופעם כערבייה. רוב הדוברים האשימו את משרד החינוך בקיפוח חינוכה של הנערה הערבייה.

מבקרי חברת הנסיעות של הנבחרים ערכו מאזן

מאז תחילת יולי השנה (עד ה־18.11.85) נסעו לחו"ל 14 שרים. ארבעה מהם נסעו פעמיים ושר אחד (יצחק שמיר) נסע שלוש פעמים. כל הנסיעות אושרו ע"י הממשלה. דברים אלו אמר סגן שר האוצר עדי אמוראי, (מערך), בתשובה לשאילתא בע"פ של דוד מגן (ליכוד — חרות). עוד סיפר אמוראי, כי מאז כוננה ממשלת האחדות, לפני 14 חודש ביקשו 693 עובדי מדינה לנסוע לחו"ל על חשבון הקופה הציבורית. נסיעתם של 574 מהם (83 אחוז) אושרה. מאז 20.5.85, המועד שבו החליטה הממשלה על צמצום בנסיעות לחו"ל, ירד אחוז האישורים לנסיעות של פקידים בכירים לחו"ל ל־63. אמוראי ציין כי בסטטיסטיקה זו לא נכללים עובדי משרד החוץ והביטחון, ואת ציין שהתקשי"ר משחרר את ראשי המשרדים הנ"ל מפנייה לוועדת הנסיעות הבינמשרדית. דוד מגן התלונן על ריבוי הנסיעות לחו"ל על חשבון הציבור, של שרים ועובדי מדינה. זאת בניגוד להצהרות דוברי ושרי הממשלה, עם גיבושה של התוכנית הכלכלית החדשה.

שבח וייס (מערך) העריך כי נושא הנסיעות לחו"ל, על חשבון הקופה הציבורית הוא "תחום פרוע, הנמצא בתחום הדיס־אינפורמציה". לדעתו כולם נוסעים, בצורה זו או אחרת, ישירה או עקיפה, על חשבון הציבור". פגשתי בחו"ל את רוב מבקרי הנסיעות הבכירים בנסיעות מדושנות עונג".

יוסי שריד (ר"צ) חישב ומצא כי ב־14 חודשי הממשלה נסעו 22 שרים ל־84 נסיעות, ל־94 ארצות, בסה"כ הם שהו בחו"ל כשנתיים וחצי — 812 יום. "כל הנסיעות האלה התקיימו בזמן של קיצוצים וריסון וצורך חיוני בדוגמא אישית". בסיום דבריו שאל שריד אם "יש מישהו שמוכן להגן על ההשתוללות הזאת?"

בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
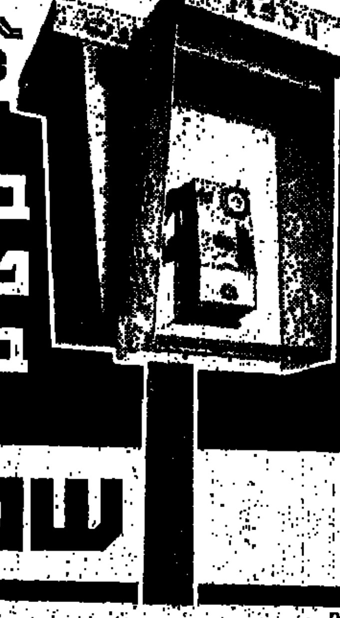
בזק מתקינה טלפונים ציבוריים בכל פינה
שמור עליהם!
ב.דן: המחלקה ליחסי ציבור

במכתב שהופקד בידי שר הנפט המצרי עבור מובארק

הורי הנרצחים תובעים תשובות „לפצע הפתוח ביחסי השלום"

במכתב מפורטות טענות ההורים על התנהגות המצרים באירועים שלאחר הירי; הם תובעים הסבר לעובדה ש־5 ילדים מתו כתוצאה מאיבוד דם באשמת החיילים ● קנדיל הבטיח „טיפול נאות בביהמ"ש ושהאחראים ייענשו"

שרה באום, אמו של אמיר באום ז"ל שנהרג בראס בורקה שבסיני מסרה אתמול בצהריים לשר הנפט המצרי עבדול האדי קנדיל מכתב אישי, המיועד לנשיא חוסני מובאראק.

שרה באום, אמו של אמיר באום ז"ל, מוסרת לידי שר הנפט המצרי, קנדיל, את המכתב לנשיא מובארק. (תצלום: רחמים ישראלי)

במכתב מפורטות כל השאלות המטרידות את משפחות הקורבנות לגבי השתלשלות האירועים בזמן הירי ואחריו.

„אי קבלת תשובות לשאלות אלו יחשב כפצע פתוח בשלום בין ישראל ומצריים" — נאמר במכתב.

הפגישה עם שר הנפט המצרי נועדה בתחילה להתקיים בביתם של בני משפחת באום בשכונת רמות בירושלים, אולם בגלל סירובו של השר לקיים את הפגישה מחוץ לגבולות הקו הירוק, היא הועברה לביתו של נמרוד ברי, ששיכל בראס בורקה את בתו דינה.

בפגישה נטלו חלק בני הזוג ראובן ושרה באום וילדיהם משה ואהוד, עו"ד גרא קורן, נמרוד ברי ועוז שלה, שאיבד בראס בורקה את אביו, אמו ואחותו.

את השר המצרי ליוו שר האנרגיה משה שחל, מיופה הכוח המצרי מוחמד בסיוני ויועצו המדיני של ראש הממשלה נמרוד נוביק. השיחה בין השר המצרי לבין נציגי המשפחות השכולות ארכה כמחצית השעה והתנהלה, לדברי ראובן באום בצורה גלויה ועניינית.

אין מקום להתנצלות

המשפחות ביקשו לדעת אם החקירה המצרית מתמקדת רק ביורה או גם בשרשרת האירועים שלאחר הירי, שגרמה למותם של 5 ישראלים מאיבוד־דם. שר הנפט המצרי שמע את השאלות והבטיח להורים להעביר את דבריהם לנשיא מצרים. הוא הבטיח, שכל שאלותיהם תקבלנה התייחסות נאותה גם בעתונות המצרית, וכי יופקו לקחים ומסקנות גם לגבי שאר החיילים שהיו במקום האירוע.

בתום הפגישה אמר עבדול האדי קנדיל לעתונאים: „הבאתי תנחומים מהנשיא מובאראק ואישורים מהממשלה המצרית, שכל הנושא יטופל בצורה נאותה בבית המשפט וכל מי שאחראי ייענש". השר המצרי הוסיף, כי בעת אין מקום להתנצלויות, אלא יש לחקור את שרשרת האירועים כדי להחזיר את המצב לקדמותו ולקרב את השלום בין ישראל ומצריים.

ראובן באום אביו של אמיר ז"ל אמר לאחר הפגישה, כי התרשמותו היתה ששר הנפט המצרי הביע השתתפות כנה בצער, וכי הדברים הגלויים ששמע אכן יועברו בשלמותם לנשיא מצריים. „הרגשתי שהצעד הראשון מצידם נעשה, אבל זהו רק חלק ראשון בחקירה ממצה של כל שרשרת האירועים וקבלת דו"ח החקירה על כל חלקיו" — אמר האב השכול.

(עתיים)

לויקי וציון הלל
מזל טוב
להולדת הנכדה
עובדי הדפוס החדש
והמנהלה

הנחלאים שהתרחקו מהעגבנייה יקבלו ... כומתה אדומה

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

חיל הנח"ל של היום אינו דומה במאומה לנח"ל שלפני

תא"ל יורם גלבוע: רוח חדשה בנח"ל

מלחמת לבנון. מבלי לפגוע בייעודו הבסיסי של הנוער החלוצי הלוחם, שונו היעודים שלו והותאמו לצורכי צה"ל ביום", דברים אלה אמר השבוע מפקד הנח"ל תא"ל יורם גלבוע בשיחה עם כתב „על המשמר".

מפקד הנח"ל מסר, כי הנקודה המרכזית ששונתה הינה בתחום הצבאי. שופרה הטירונות של חיילי הנח"ל והוקמה חטיבת הנח"ל, על־פי דרישת הצבא עקב הנטל של הביטחון השוטף על חטיבות החי"ר הסדירות.

„בעבר לא נוצל דיו הנוער האיכותי שמגיע לנח"ל. החטיבה החדשה תורמת רבות לחיל בתחום הנסיון המבצעי ובתחום הכשרת מפקדים בתוך הנח"ל. פעם כשרצו בצה"ל ביצוע טוב לקחו את גולני ואת הצנחנים. היום גם הנח"ל על המפה עם תרומת חיילות טובה בהחלט. בעבר, היו בושה וכלימה פנימית בנח"ל שהביאו לציניות כלפי החייל. היום הדברים שונים. חייל־הנח"ל האמיתי רוצה לשלב שירות צבאי ומשימת התיישבות ברצינות מלאה" אמר מפקד הנח"ל.

תא"ל גבוע גילה עוד, כי בנח"ל אין כלל תופעה של סרבנות לקצונה והחיל מוביל בצה"ל בתחום זה. הוא אמר, כי כל החיילים בנח"ל שנשלחו לקורס קצינים עברו בהצלחה את המבחנים והמיבדקים, וכי ככלל אין בעיית קצונה בחיל בכל הרמות והתחומים. מפקד הנח"ל אמר עוד, כי בקרוב ינופקו למתגייסים לנח"ל נעלים אדומות וחליפות מדים כמו של מערך הצנחנים. „הדברים האלה משפיעים המון על הנוער שמתגייס לצבא", אמר. הוא קרא לבני הקיבוצים לראות במסלול הפיקוד בנח"ל את מסלול שירותם הטבעי. „הנח"ל מיועד לתנועה הקיבוצית. התרומה של בני הקיבוץ יכולה להיות עצומה והיא עדיין לא כזאת. הם לא מודעים עדיין לחשיבות. בהרבה מקרים מגיעים אלי חבר'ה עם גיבוי מהקיבוץ שלא ללכת לקצונה. אני מבקש שיבואו להחביל [illegible] הנח"ל, אמר תא"ל יורם גלבוע.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מלובני שלומית ובנימין לאשר בדיעבד תוספת בניה למגורים ברח' אברבנאל 61 חלקה 536 בגוש 11567 קרית־חיים מערבית. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה של כ־10.3 מ"ר מעל למותר.
2. בליטה של 2.00 מ' מקו בנין צדדי.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
הזכות להגיש התנגדות לבקשה „מציאה" לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
אותמר ינוביץ
[illegible] הועדה

הארץ
עיתון לאנשים חושבים
המילכוד של מודעי
מאת נחמיה שטרסלר
* * *
מלחמת אורחים בשיחת טורקלין
מאת גדעון סאמט
מקורות מדיניים
עקיבא אלדר
מסדרונות מפלגתיים
אילן שחורי
בהסתדרות
יהודה וינקלר
החלוצים מכרמי יוסף
מאת רן כסלו
* * *
תאבטלה: תמונת מצב
מאת יונתן שרמן, מרדכי ארציאלי ונודית כהנא
במוסף השבועי:
האיש שידה ברמי רייפר
מאת חנה קלדרון
* * *
המשבר המשך של מפוני סיני
מאת דוד אורן
מצפון נודד
מאת לילי גלילי
חרוזות
זאב יפת
המים שאנו שותים
מאת מיכאל גרטי
תלוויזיה של השבוע
הדה בושם

אנשים ואירועים

רק בן 13 וכבר למד לתרוג. קורבנו הוא דוב שמשקלו 200 ק"ג, הדוב ניצוד בידי הנער שבתמונה ווין סוורדס, בהרי פנסילבניה במסע ציד. (תצלום: אי.פי)

עיריית לונדון ביטלה מענק ל„ידידי פלשתין"

לונדון — מועצת עיריית לונדון, שבה והחליטה השבוע לא לאשר סיוע כספי לאגודת „ידידי פלשתין", המארגנת „שבוע תרבות פלשתיני" בעיר.

הוועדה לתרבות ולבידור של המועצה, הנתונה לשליטת הלייבור, חתמה עם אגודת ה„ידידים" על הסכם לפיו יועבר סכום של 27 אלף לישט כסיוע לאירגון. אך מספר חברי מועצה, וכהם אנשי הלייבור, מאמינים שהאגודה קשורה באש"ף. כאשר הובא הנושא לדיון במליאת המועצה, הוחלט שלא להסכים להעברת הכספים.

„ידידי פלשתין" המשיכו בהכנותיהם, תוך איום שיתבעו את מועצת לונדון לדין. הוועדה ביקשה דיון חוזר. אולם החליטה ברוב של 43 מול 38 לאשר את ההחלטה הקודמת.

במסגרת שבוע התרבות נכללים מופעי מוסיקה, הקראת שירה, סרטים, ירידי אומנותי וקונצרט סולידאריות ברויאל פסטיבל הול.

מאיר בלייך, בריטניה

הממשלה תדון בקרוב בהקמת ועדה ממלכתית לבעיית „ילדי תימן"

הכנסת איננה יכולה להחליט על הקמת ועדת חקירה. מי שמוסמך לעשות זאת זו רק ממשלת ישראל. הממשלה תדון בדרישה להקמת ועדת חקירה בנושא „ילדי תימן" בקרוב. על שולחנה נמצאת הצעתו שליוסקה שפירא להקים ועדת חקירה ממלכתית. אינני יכול לומר בשם הממשלה מה תהא החלטתה. דברים אלו אמר אתמול שר המשפטים, משה ניסים, בהשיבו להצעות לסדר היום של ארבעה חכ"ים בנושא זה.

רן כהן (ר"צ) העריך כי רק ועדת חקירה ממלכתית תפתור את בעיית „ילדי תימן" הנעדרים. הוא ציין כי אם הוועדה הנ"ל תביא לאיחודה של משפחה אחת בלבד עם בנה הנעדר, הרי הקמתה ופעולתה היו דבר כדאי. דן תיכון (ליכוד) אמר, כי מרובר במאנתמשפחות נסערו תושבורות: שמעון בן־שלמה (ש"ס) אמר בזעם, כי המדינה השקיעה ממון רב באיתורו של יוסלה שוחטכר והחזרתו להוריו. ואילו הפעם, כשמדובר כ־437 ילדים, מגלה המדינה אדישות תמוה.

שר המשפטים משה ניסים, בדברי תשובתו, העיר, כי „יש שורש ועוד לטענה שהיתה תופעה בלתי נסבלת" בין השנים 1949–1952. הוא ציין כי לא רק ילדי עולים מתימן נעלמו. יש עדויות גם על ילדים מכורדיסטן ועיראק, שעקבותיהם אבדו בנסיבות מוזרות.

המשך הדיון בפרשה כאובה זו ייעשה בוועדת הפנים ואיכות הסביבה.

מוטי בסוק

דניאל פאר — עוד „סיבה למסיבה" אחת

דניאל פאר נעתר אתמול לבקשת הנהלת רשות־השידור וימשיך להנחות את „סיבה למסיבה" עוד תוכנית אחת, עד שישוב מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, מחו"ל. פאר התפטר מהנחיית „סיבה למסיבה" משום שלא נהנה מעשיית התוכנית כפי שציפה. „ולא בגלל התגובות הלא־אוהדות שקיבלתי אלו לא השפיעו" — אמר אתמול פאר. „הייתי מצפה, אומנם, שבהנהלת רשות־השידור יתעניינו יותר במה שקורה בתוכנית, רק שבינתיים אין עם מי לדבר. כי מי שיש לדבר איתו נמצא בחו"ל או שאינו קיים, ואני מתכוון למנהל הטלוויזיה ולמנהל מחלקת התוכניות שמינויים מתעכב" — הוסיף פאר.

אתי רונאל

אבו־נידאל לא גר כאן יותר

[illegible]

הסורגים מחכים ל„איוואן האיום"

בורג קטן גדול

קצת מוזר, אבל חטאו היחיד של דמאניוק, אליבא דמוסדות ההגירה האמריקניים, אינו עברו הנורא כי אם ההצהרה הכוזבת של פליט־לכל־דבר

מאת ישראל זמיר

משפטו של איוואן דמאניוק יתמקד סביב פשעיהם של משתפי־הפעולה עם הנאצים, שבלעדיהם לא היתה השואה יכולה להגיע לממדיה המחרידים, כי גרמניה לחמה באותה עת ולא „התפנתה" במלוא כוחה וצבאה למימושו של „הפתרון־הסופי". תפקיד של משתפי־הפעולה היה, אפוא, קריטי ואיוואן („האיום") דמאניוק הוא אחד מאותם „ברגים קטנים".

איוואן דמאניוק היגר לארה"ב בתום המלחמה, יחד עם עוד עשרות אלפי אוקראינים, ליטאים, לאטבים, אסטונים, גרמנים ואנשי מזרח־אירופה שנמלטו מפני הצבא האדום ומצאו עצמם בתוך מחנות העקורים יחד עם ניצולי השואה. בהגיעם לארה"ב, הציגו הללו עצמם כפועלים שעברו עבודות־כפייה ואינם רוצים עוד לשוב לשטחים שבידי בריה"מ. במסגרת העזרה ההומניטארית שארה"ב הגישה אז לאלפי פליטים, נהנו גם רבבות רבות של משתפי־פעולה עם הנאצים שנכנסו עם הפליטים לארה"ב, ושם נעלמו.

אולם בהגיעם, הם התבקשו להצהיר בפני מוסדות ההגירה האמריקניים על זהותם ועל עברם. ודמאניוק היה אחד מן „הפליטים" ששיקר. במספרו שהוא פליט־לכל־דבר. רק מאוחר יותר, משהתברר „השקר", הוא הועמד למשפט. מוזר הדבר, אך חטאו היחיד של דמאניוק אינו עברו, כי אם השקר למוסדות ההגירה האמריקניים.

מה היה תפקידו של איוואן דמאניוק בטרבלינקה?

הגרמנים הועידו לאוקראינים בטרבלינקה תפקידי שמירה, ולעצמם השאירו את הפיקוח והפיקוד על המחנה. איוואן דמאניוק ומנגו, ניקולאי, הועסקו ליד תאי הגאזים, הם פיקחו על כניסתם של היהודים לתוכם והפעילו את המנוע שסיפק את הגאז לתאים. אחד העדים ששרד, אליהו רוזנברג, אחד מ־1000 היהודים שעברו עבודת כפייה במחנה, העיד ב„יד ושם":

„לאוקראיני זה היה תענוג מיוחד להזיק לבני־אדם, במיוחד לנשים. הוא דקר בכידון בירכיהן של הנשים הערומות ובאברי המין שלהן לפני כניסתן לתאי הגאזים וגם אנס צעירות ונערות. הוא נהג לחתוך את אפם ואוזניהם של יהודים זקנים שלא מצאו חן בעיניו. כאשר עבודתו של אחד מאיתנו לא נשאה חן בעיניו, היה מכה את המסכן בצינור ברזל ומנפץ את גולגלתו או דוקרו בסכין. הוא נהנה במיוחד לדחוף את ראשיהם של אנשים בין שני חוטי תיל שזורים זה כנה ומתוחים, ולהכותם כשראשיהם לכודים בין החוטים. האסיר שהתפתל וקיפץ מהמכות היה נחנק בין שני החוטים (מתוך „טרבלינקה" ליצחק ארד)."

לאיוואן ולעוזרו היה, אפוא, תפקיד מיוחד ומרכזי בהיותם אחראים על פעילותם ותקינותם של תאי הגאזים. איוואן דמאניוק לא נדרש למלא תפקיד זה, כי אם התנדב. כשעתה, התנדב לשרות ב־אס.אס, נשלח למחנה אימונים בטראבניקי, שם התאמן, קיבל נשק ונשלח מרצונו למשימות בטרבלינקה. הוא הגיע לטראבניקי לאחר ששירת כחייל בצבא הסובייטי, נפל בשבי הגרמנים בקירבת חצי האי קרים ומשם ביקש להצטרף לכוחות גרמניה.

משפטו בישראל יהיה חוליה נוספת בשרשרת משפטי הפושעים הנאצים. כאשר הפעם יתמקד המשפט סביב „תרומתם" של משתפי־פעולה עם הגרמנים, הללו שסייעו לשואה להגיע לממדיה הנוראים.

ג'והן דמאניוק, פושע המלחמה ממחנה ההשמדה טרבלינקה, שכונה „איוון האיום", מצא מיקלט בארה"ב (צילום וידיו של אי.פי.)

הפשע שלא התיישן

יש פשעים שיש לתת עליהם את הדין בלי להתחשב בזמן שחלף, כדי ללמוד את הלקח ולהנחיל אותו לאחרים ● כזה הוא פישעו של איוואן דמאניוק, הרוצח מטרבלינקה

מאת יוסף שמי

מי צריך את דמאניוק הזה? לשם מה מביאים אותו ארצה? נקמה? אחרי 44 שנה יש עוד טעם לעסוק בדג רקק כזה? שאלות מסוג זה מתעוררות אצל אנשים, לשמע הודיעה כי ייתכן שהמושע המכונה „איוואן האיום" יוסגר מארה"ב לישראל.

לכל אלה ולאחרים חייב אני להשיב, כי הצלחתי לצאת משם בחיים — לא מטרבלינקה שם „פעל" דמאניוק — אלא ממקומות אחרים, איומים רק קצת פחות, אך המעט הזה נתן סיכוי לאחוז קטן בינינו להישרד.

טרבלינקה, בדומה למחנה חלמנו ליד העיר לודז', היה מחנה השמדה. כעיקרון אף אחד לא היה אמור להישרד בחיים. ואכן, מטרבלינקה ניצלו רק בודדים, אלה שברחו במהלך המרד באוגוסט 1943, שבמהלכו נהרסו הכבשנים ונהרגו כמה עשרות אנשי ס.ס. ושומרים אוקראיניים. המחנה חוסל אחר־כך בנובמבר 1943, לא לפני שנעשו מאמצים כבירים לטשטש את עקבות המעשים האיומים. מלבד קומץ בורחים מהמחנה בעת המרד שרדו עוד כמה יהודים שברחו (הוברחו) במשלוחי לבוש שנשארו מהנרצחים. הללו הזהירו את תושבי גיטו וארשה מהצפוי להם. מחלמנו, לשם נשלחו יהודי לודז' והסביבה, לא הוגנבה שום ידיעה. סופר על ניצול אחד שהתאושש בלילה אחרי שנזרק לבור גוויות עם שאר מורעלים בגז מנוע דיזל. הוא הצטרף לפרטיזנים ואת שקרה לו הנציח בדו"ח שנשלח ללונדון, „בעלי הבית" בממשלה הבריטית סירבו להאמין. האיש נהרג באחד מקרבות הפרטיזנים.

ובכן, למי נחוץ משפטו של דמאניוק? לאשות כל לנו, לשם היענון וזכרוננו, לשם עצמות, זכרם של הנרצחים, של אלה שהקומטו ונהרגו עד אחרון בהם ועליהם לא יודעים דבר. כי זאת להעת, מאות משלוחים באו לטרבלינקה ולא ידעו דבר על הצפוי להם, לא עלה בדעתם כי הם נשלחים לבית־מטבחיים לבני־אדם. דמאניוק יכול לספר לנו הרבה מאוד. כל עוד הוא חי אסור לוותר, אסור שלא נעשה להוציא ממנו את הידוע לו. חשוב להוסיף עוד ועוד עובדות על ההתנגדות שהיתה, מלבד המרד שהביא לחיסול המחנה.

■ ■ ■

אך זה לא הכל. יש לעשות כדי להעמיד לדין צדק כל אחד מבני הבליעל. אם יש בכך גם משום נקמה, אינני נרתע מזה. 700 אלף יהודים שם ביער, ליד הכפר טרבלינקה. רבים מהם במכות, שוסעו ונקרעו לגזרים על־ידי כלבים רועים, היו למטרה חיה במשחקי קליעה.

כל פעם שיש אפשרות להעמיד לדין אנשים כמו דמאניוק, מחובתנו לעשות הכל כדי שהאיש יוסגר לידינו, כי חוסר מעש גם הוא מעשה. היתכן שאנחנו נבוא בטענות נגד עמים ומדינות על שאינם מקיימים משפטי צדק לפושעי מלחמה, על שמגנים לחוקק חוקי התיישנות ואנו עצמנו נתנהג כאילו על פשעים כאלה חלה התיישנות?

משפטו של דמאניוק נחוץ גם לנו וגם לעמים אחרים כדי לעקוב צעד אחר צעד אחרי התהליך ולהבין כיצד זה קורה שבני־אדם יורדים לרמה כזו של תת־אדם? דמאניוק לא נולד עם תכונות של פעיל ברצח עם. הוא כאחרים. הפכו לכאלה בתנאים מסויימים. בסוף תהליכים חברתיים ואחרים. מה טיבם של תהליכים אלה?

רבים כמוהו טוענים, כי היו רק בורג קטן במכונת ההשמדה. במשפט מסוג זה יש לברר מה היה תפקידו של „בורג קטן" כזה. עד כמה הוא היה בורג שיזם רצח מעל ומעבר לתפקידו כ„בורג".

רבים כמוהו אומרים — „נאלצתי לפעול כפי שפעלתי כי אחרת הייתי משלם בחיי". השאלה היא האם יש בזה כדי לכסות על מעשים איומים. האם יש ברצון להציל את עורו כדי להצדיק רצח בכלל ורצח המוני בפרט?

האם באמת לא היתה לו ברירה אחרת? מבין 4־5 מיליון חיילים סובייטיים שנפלו בשבי הגרמנים, רק כמה רבבות קיבלו את ההצעה להתגייס לצבא הקוויזלינגים של גנרל וולאסוב לשם הצלת חייהם, זו תעודת כבוד למיליונים אלה. אגב, רבים מבין אלה שברגע של חולשה הצטרפו לשורותיו של גנרל וולאסוב ברחו אחר־כך, הצטרפו לפרטיזנים, הרגו גרמנים ושילמו בחייהם. כל זה ודברים אחרים יתבררו במהלך המשפט הזה, אם וכאשר יוסגר לישראל איוואן האיום. יש לעשות הכל כדי שהלקח יהיה גם לנו וגם לעמים אחרים.

בארה"ב ובקנדה, בספרד ובארגנטינה עודם חיים מאות ואולי אלפי גרמנים, אוקראינים, הונגרים, ליטאים ואחרים אשר השתתפו באופן פעיל ברצח עם. חיילי וולאסוב שבחו ביהודים בעת חיסול גטו וארשה ודיכוי המרד, אלפי הונגרים מגדודי הצבא הקוויזלינגי של שאלאסי נסוגו בסוף מלחמת העולם, מערבה עם הצבא הגרמני והוצבו כשומרים על מחנות הריכוז. אנשים אלה עוד ירו באסירים יום לפני כניסת האנגלים למחנה בלזן. אילו היה הדבר תלוי בי, הייתי עושה הכל כדי להעמיד לדין רוצחים אלה, למרות העובדה, שמאז עברו 40 שנה ויותר.

יש פשעים שיש לתת עליהם את הדין מבלי לשים לב לזמן שחלף, גם מבלי לשים לב לעובדה שמדובר בדגי רקק, בדגים קטנים במכונת ההשמדה. את לקחי ההשמדה עוד לא לימדו. יש אף המנסים להכחיש את קיום השואה. אך עוד עשרות ואף מאות בשנים יצטרכו הבאים אחרינו להתמודד עם השואה.

„מבצע צדק"

שירות בתי־הסוהר נערך לקראת הבאתו של הפושע הנאצי לישראל ■ ג'והן דמאניוק „יתארח" כנראה במתקן הכליאה ברמלה, בתא בו נכלא בעבר אדולף אייכמן

מאת אבי בניהו

עוד כשלושה שבועות נותרו עד להסגרתו המשוערת, מובטחת של איוואן דמאניוק לישראל. „איוואן האיום", בן ה־65, מימש את זכותו לערער בפני בית המשפט העליון בארה"ב כנגד החלטת בית המשפט הפדראלי להסגירו לידי ישראל. גורמים במשרד המשפטים וגורמים נוספים סבורים, כי בסופו של עניין יגיע הצורר ארצה ויועמד לדין בירושלים.

בארץ נערכים בינתיים אנשי המשטרה, שירות בתי הסוהר ומערכת המשפט לכליאתו, אבטחתו ומשפטו של דמאניוק.

במטה הארצי של המשטרה פועל מדור קטן וותיק העוסק בחקירת פשעי הנאצים. בראש המדור עומד סגן־ניצב מנחם ורסק. לשביקשתי השבוע לחשוף את פעילותו של המדור בנושא עשיית דין בנאצים, נתקלתי משום מה בסירוב מוחלט של גורמים בכירים במטה־הארצי. מלשכת דובר המטה־הארצי נאמר לי, כי נאסרו כליל ראיונות עם ראש מדור זה.

ג'ון דמאניוק יישפט בבית המשפט המחוזי בירושלים, על פי חוק יעמוד בראש הרכב השופטים שופט בית המשפט העליון, דב לוין, ולצידו שני שופטים מחוזיים. הפושע הנאצי ייכלא, כנראה, במתקן הכליאה ברמלה בתא בו „התארח" בעבר אדולף אייכמן.

שירות בתי הסוהר נערך אף הוא לאבטחתו של דמאניוק וינקוט בכל האמצעים על מנת למנוע ממנו נסיונות של התאבדות. בשירות קיימת יחידה מיוחדת לאבטחה וליווי, יחידה המתאמנת עם צה"ל ועם היחידה ללוחמה בטרור, והיא, תיטול חלק יחד עם כ־100 שוטרים ואנשי משמר הגבול במבצע הליווי והאבטחה של „איוון האיום". למבצע ניתן שם הקוד „מבצע צדק".

דמאניוק, על פי ההערכה, יובא מדי יום מתאו בבית הכלא אל בית המשפט המחוזי בירושלים בליווי כבד. אנשי המטה הארצי של המשטרה, שעליהם הוטלה המשימה, כבר החלו לסכם את ההכנות ל„אירוע" ובסוף השבוע שעבר כבר הוצגה התוכנית בפני מפקד המחוז, ניצב רחמים קומפורט.

כעת מצפים במשרד המשפטים בירושלים להחלטת בית המשפט העליון בארצות־הברית ונותר גם להחליט אם להקים בבית המשפט בבירה מרכז תקשורת.

ישנן שתי אפשרויות: הראשונה — לקיים משפט שקט, צודק ומפצה עם הצורר הנאצי. האפשרות השניה, היא, לנצל את האירוע ל„חגיגה תקשורתית" עם עיתונאים מכל העולם, שתכלול דיווח יומי מירושלים על משפטו של „איוון האיום" — מי שאחראי אישית להריגתם בתאי הגזים של רבבות יהודים. גם על זה יחליטו בקרוב.

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

תרנגול אמריקני

שרידי האינדיאנים חוגגים את חג ההודיה עם האומה האמריקנית, לאו־דווקא כשותפים שווים — למרות שיש להם חלק מהותי בעיצובו של חג זה

מאת דליה רפאל, וושינגטון

ביום חמישי, 28 בנובמבר, נחוג בכל רחבי ארה״ב חג־ההודיה. החג נחשב לחג כל־אמריקני טהור, שאינו נחלתם של הנוצרים, היהודים, השחורים או כל קבוצה שהיא. אמריקנים חוגגים אותו בעולם כולו, בכל מקום בו הם נמצאים ואף חשים גאווה מיוחדת לגביו. זהו חג הודיה וברכה לאל על השנה שעברה וכל הטוב והשפע שהביאה עמה. כל אדם מודה לאלוהיו, האל בו הוא מאמין.

בפעם הראשונה נחוג החג ב־1621, כאשר הצליחו המתיישבים הראשונים מאנגליה, שהתיישבו בצפון־אמריקה באזור שנקרא היום ניו־אינגלנד, לעבור בשלום את החורף הקשה וזכו לאסוף את יבול הקציר הראשון בסתיו 1621. כיוון שלא הכירו את הארץ החדשה ואת תנאי עיבוד האדמה בה, ניצלו למעשה תודות לעזרתם של האינדיאנים המקומיים, שלימדו אותם לגדל תירס — הגידול הנפוץ באזור.

על חג האסיף וההודייה הכריז מושל מושבת פלימות' ויליאם בראדפורד, והזמין את האינדיאנים השכנים לכירה שארכה שלושה ימים ושלושה לילות. הסעודה כללה תרנגולי הודו (שגדלים בר באזור), בשר צבי, עוגות דלעת, תפוחי־אדמה מתוקים ואוכמניות. כולם מערכים שהיו זמינים בימים ההם והפכו למאכלים מסורתיים בסעודת החג.

עד היום משמש תרנגול־הודו ממולא מרכז הארוחה החגיגית ותפוחי־האדמה המתוקים, עוגות הדלעת והאוכמניות הארומות הם התוספות העיקריות המוגשות בצורות שונות ומגוונות, על־פי מירשמים המועברים מאם לבתה ומדור לדור בכל בית ומשפחה.

פוקאהונתאס — סמל הברית

החג המסמל את רוח המסורת המשותפת של המתיישבים החדשים והילידים האינדיאנים לפני יותר ממאתיים שנה ואת הפסיפס האנושי המגוון המאכלס את יבשת אמריקה כיום. דמות האגורה לסמל מסורת זו היא פוקאהונתאס, אינדיאנית־אמריקנית, ביתו של ראש שבט שחי בראשית המאה ה־17, בשטח שהיום הוא חלק ממדינת וירג'יניה ליד וושינגטון הבירה.

ב־1607 הקימו המתיישבים מאנגליה את העיירה ג'יימסטאון על אדמה אינדיאנית למרות שנזקקו נואשות לאספקת מזון מהשבטים האינדיאנים השכנים, חזרו ונשנו התנגשויות עוינות ביניהם לבין הילידים. פוקאהונתאס הופיעה בעיירה, סבבה ברחובותיה כדי שיכירוה ועד מהרה הפכה למתווכת בין המתיישבים לאינדיאנים. למרות זאת נמשכו מעשי האיבה בין הצדדים, ופוקא־הונתאס נילקחה בשבי מתיישבי ג'יימסטאון. היא למדה אנגלית, הוטבלה לנצרות ושינתה את שמה לרבקה.

באפריל 1614 נישאה פוקאהונתאס לאחד מהמתישבים, שנאבק על זכותו לשאתה לאשה והיה אף משוכנע שנישואין אלה יועילו למושבה האנגלית כולה. ואכן, מושל המושבה פתח מיד במשא ומתן עם האינדיאנים והתוצאה היתה תקופת שלום שנמשכה עד 1622, שגשוג כלכלי למתיישבים החדשים והתחזקות מעמדה של מושבת וירג'יניה.

ב־1615 ילדה פוקאהונתאס בן, וזמן קצר אחר־כך יצאה עם משפחתה לאנגליה, שם זכתה לכבוד רב. ב־1617, בעומדם לצאת חזרה לאמריקה — חלתה ונפטרה. היא מייצגת בתרבות האמריקנית את התום שאמור לסמל את חיי ראשוני המתיישבים, ובגלל נישואיה לאנגלי והתנצרותה, את הברית שבין הלבנים והאינדיאנים.

האירוניה היא שמושבת וירג'יניה הפכה למדינת וירג'יניה שבארצות־הברית ואילו שרידי שבטי־האינדיאנים, ילידי האיזור, חיים היום בשתי שמורות במדינה זו.

אירוניה אינדיאנית

שאלתי את לההא הומר, אמריקנית־אינדיאנית החיה בוושינגטון, כיצד חוגגים האינדיאנים את חג־ההודייה וכיצד הם מרגישים ביחס אליו. בראשית שיחתנו חשיבה, כי השמחה על ה„יש״ והתודה לאל משותפות לכל וכי זהו הזמן להרגיש את החברות והאחווה ולדחות את חילוקי הדעות. אולם בהמשך הודתה בצער, כי אכן קיימת הרגשה של אירוניה, כי הרי מסורת החג עצמה מרגישה את הצלחתם של המתיישבים בניו־אינגלנד בעזרת שכניהם האינדיאנים, אך רק שרידי צאצאיהם זוכים לחגוג אותו, ולאו דווקא כשותפים שווים. האינדיאנים־האמרי־קנים מתלבטים עד עתה בין היותם אינדיאנים לבין היותם אמריקנים. ניתן לראות הקבלות למצבם זה גם בעם היהודי.

החג הוכרז כחג לאומי על־ידי הנשיא לינקולן ב־1863, ונקבע ליום החמישי האחרון בנובמבר. ב־1941 תיקן זאת הקונגרס ליום החמישי, הרביעי בנובמבר, על מנת לעודד את הקניות לקראת החג. ואומנם זהו היבט נוסף שאין להקל בו ראש. התחרות בין רשתות השיווק השונות, מבצעי־המכירה ובהלת הקניות מאפיינים את „אווירת החג״ הזה כמו גם את כל האחרים, ובראשם כמובן חג המולד.

יומיים לפני החג הופיע הנשיא רייגן על מסכי הטלוויזיה בחברתו של תרנגול־הודו, שהוצג בשמו הפרטי — וולפארד. תרנגול זה אמור להיות מוגש על שולחן הבית־הלבן בערב החג. כשנשאל הנשיא מה דעתו על החג, ענה במקומו התרנגול בשטף של ברבור... הנשיא פנה אליו אישית, לטיף אותו בעדינות ושאל בנימוס: „האם תסכים שגם אני אענה על השאלה?״

לקראת החג נוסעים מיליוני אנשים אלפי מילין על מנת להסב עם בני־משפחתם לשולחן החג. רובם אינם ערים כלל ל„צל״ היסטורי המרחף מעליו.

רייגן שוחח עם התרנגול וולפרד — והתרנגול ענה לו...

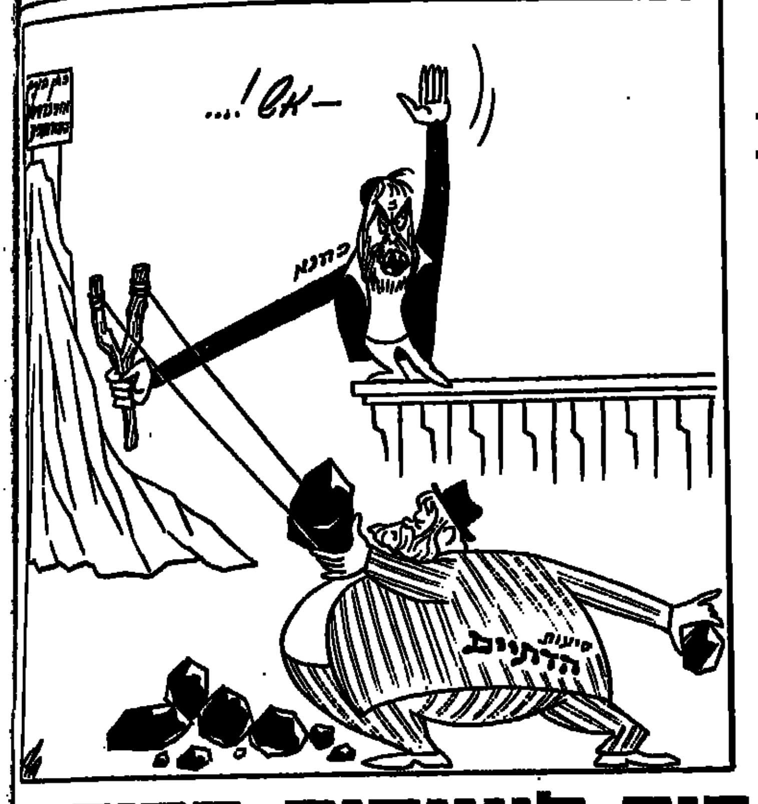

רשות הדיבור לעיירות הפיתוח

מאת רפאל גאון

בכנס נציגי ופעילי מפ״ם בעיירות הפיתוח והשכונות, שנערך באשדוד, השתתפו חמישים חברות וחברים מחמישה־עשר ישובים, ר״ל מהם נטלו את רשות הדיבור. הכנס, שנמשך 8 שעות, עסק בבעיות הקשות, לעתים ללא נשוא, של אוכלוסיית איזורי הפיתוח. הנציגים שהשתתפו בכנס זה מתמודדים עם בעיות אלו ושעה שעה וניצבים בימים אלה של הבראת המשק בקשה שבחזיתות המאבק.

מטבע הדברים דובר — לא אחת בהתרגשות מרובה — על האבטלה המגיעה במקומות מסויימים ל־25 אחוז ואף מעבר לזה, ועל השכר הנמוך שמביאים הביתה בעלי המשפחות הגדולות, שהוא לא אחת שכר מינימום (29 אחוז מהשכר הממוצע במשק) ולעתים אף פחות מזה — והמדובר במפעלים ידועים ולא במעבידים עלומים שבשוליים.

בכנס עסקו גם בצעירים החוזרים משירות צבאי ממושך, חלקם ביחידות קרביות, שאין להם מה לחפש בעיירתם אלא דמי אבטלה. הדוברים הזכירו גם הזנחה והעדר כל סיכוי של מוסדות ציבור על מקורות תעסוקה חדשים ואת הצמיחה שהוקפאה זה שנים. „כי אנחנו לא בצד הנכון של הקו הירוק״.

שורה ארוכה של מנהיגים מקומיים התחשלו במאבקים כמעט בלתי אפשריים עם מנגנונים שלטוניים ועם ציבור, שלמרבה הצער אהדתו עדיין נתונה לליכוד, ולא אחת יצאו מן המאבקים האלה כשידם על העליונה. אין ספק כי הם זוכים לתמיכה ואמון במקומותיהם בשל כשרונם, יושרם, עמידתם על עקרונות וטיפול בענייניהם של התושבים שלא על מנת לקבל פרס.

„הצבעה שניה״

חנן ארז, מזכיר המרכז של המפלגה, סיפר כי בסקר מסוים, שנערך בקרב תושבי עיירות הפיתוח, נשאלו התושבים בעד מי היו מצביעים „הצבעה שניה״ לו ניתנה להם האפשרות להצביע שוב. התשובה היתה אצל רוב אוכלוסיית הנשאלים: מפ״ם. כדאי לציין, שכל מי שמצוי בנעשה בערי הפיתוח — לא הופתע, אף כי יש בכך כדי להחמיא. צריך גם לזכור, כי הראשונה הראשונה היתה עדיין עבור הליכוד.

מטבע הדברים, את העניין המרכזי בדיון זה נטלו שני נושאים: דרכה העתיקה של מפ״ם ונושא בחירת נציג עיירות הפיתוח של המפלגה לחברות בוועדה המרכזת. גם בלי שנצטט את 15 המשתתפים בוויכוח, ניתן לקבוע בוודאות, כי גם אלה הנוטים אל מפלגת העבודה — והיו כאלה לא מעטים — וגם אלה שהיו רוצים לראות את מפ״ם מתייצבת בראש מחנה השמאל עם „רצ״, „שלום עכשיו״, „חוג 77״ ועוד, היו בעצם רוצים כי מפ״ם „תעשה את המלחמה הזאת״ בעצמה ובשביל עצמה. מפתיעה במיוחד האמונה הכמעט בלתי מעורערת, כי יש למפ״ם אחיזה בקרב הציבור הזה וכי ניתן להגיע להישגים „הצוחקים לסקרים״ בבחירות, כל זאת בתנאי, שהוויכוח „מפ״ם לאן״ יסתיים בהקדם, בכיוון חזרם המרכזי במפ״ם להליכה עצמאית.

עידוד רב מצאו משתתפי הכנס בדברי אפרים קורן, המזכיר המדיני, שקרא לצאת לרחובות, לשכונות ולכפרים, ולחרש את דרכה של מפ״ם כשנות החמישים, באסיפות תוקפניות ואגרסיביות. הוא קרא לפרוץ פריצת־דרך בנושאים החברתיים, בהם יש למפלגה יתרונות יחסיים. גם חנן ארז טען: „צריך להגיד לחברינו מי״ן, וגם לאלה ממפלגת העבודה, שיניחו לנו ללכת בדרכנו״.

גיאוגרפיה או ביוגרפיה

נושא בחירת נציג של עיירות הפיתוח לוועדה המרכזת עורר, כצפוי, עניין רב מאוד. היו שתקפו את השריון, בטענה שבמפ״ם יש להיבחר בשל הכישורים ולא בשל ארץ המוצא. היו שתמכו ב„גיאוגרפיה״ — ייצוג משוריין לפי איזורים בעיירות הפיתוח, בלי שימת־לב למוצאו של המועמד. היו שטענו כי אין ברירה בשלב זה של ההתפתחות, אלא לנקוט בשיטה של הערפת „הדמוגראפיה״, כי המציאות היא המכתיבה שאת איזורי הפיתוח ייצגו בני עדות המזרח, המהווים את רוב מניינה של אוכלוסייה זו.

היו כאלה שרגלו ב„ביוגראפיה״, כלומר, מי שמוכשר — ייבחר, ללא קשר לשם הישוב או שם ארץ המוצא ממנה האיש בא. מה שמעניין ואפילו מהנה במידה מרובה הוא, כי העמדות לא נקבעו לפי „הצרכים האישיים״ של הדוברים. כך יכולת לשמוע אשכנזים המדברים בלהט רב על הצורך במועמד מעדות המזרח, ויוצאי מרוקו המצדדים באיש מיישובם „אפילו הוא אשכנזי״ כאשר מדובר, כמובן, באיש העיירה שלהם. גם כאן צידדו שני המזכירים בקו המסתמן לקראת הבחירות במרכז: רק טבעי כי את עיירות הפיתוח המאוכלסות ברובן על ידי עדות המזרח, ייצג איש עדות המזרח ובלבד שהוכיח בהתמודדות ציבורית כי יש לו תמיכה ומאחז בקרב אוכלוסייתו. „לו היינו צריכים לערוך כיום בחירות לנציגינו בכנסת, לא היינו יכולים שלא להתחשב בעניין זה. לא יעלה על הדעת כי מהנבחרות הלאומית שלנו סוער [illegible] ייעדרו אנשי עדות המזרח, ערבים [illegible]״, אמר חנן ארז.

עיר מול קיבוץ

גם נושא היחסים המורכבים בתוך המפלגה, בין העיר לקיבוץ, עלה לדיון ב[illegible] מן החברים. תמיד בזהירות ובהתחשבות, [illegible] לעתים גם בהערות של ביקורת. [illegible] החברים, הממלא כבר 20 שנה תפקיד [illegible] מזכיר „הפועל״ באחד הישובים, [illegible] שנים ארוכות להכנס לאחת מ[illegible] התאחדות הכדורגל, אך הדרך [illegible] לטענתו, יושבים שם חברים מהקיבוץ [illegible] שנים רבות, שהם גם מבוגרים וגם [illegible] בשורה ארוכה של תפקידים. היתה גם [illegible] קשה למדי על הפיטורים המתוכננים [illegible] המפעלים האיזוריים והמכה הקשה [illegible] עתיד להנחית על תושבי העיירה [illegible] על שמה הטוב של מפ״ם.

היכולת לדבר בגלוי ובחברות על [illegible] הכואבות, גם בתחום רגיש זה, יש [illegible] להשל את הברית ולא כדי לפגוע [illegible] של ספק, כי כולם יודעים שאם מפ״ם [illegible] חפצת חיים, צריך לא לכופף ידיים [illegible] אלא לשלב זרועות. חנן ארז [illegible] את הטענות הספציפיות ולא [illegible] תן טענות פתרון רצוי. הוא [illegible] מאושר ביום שבמפ״ם יהיה רוב גדול [illegible] העיר כתוצאה מגידול של תומכים [illegible] להצטרף אל שורותיה.

„תפסיקו, זה נורא לא חינוכי״...

„סייסטה״, הצגה של תיאטרון הקיבוץ העמידה כמה מורים על הרגליים: „המסרים שליליים; לא צריך להראות ממש את המציאות אלא לייפות אותה״

מאת יצחק שור

בשבוע שעבר הציג תיאטרון הקיבוץ את ההצגה „סייסטה״ בבית [illegible] במתנ״ס [illegible] לפני מאתיים מורים ותלמידים [illegible] [illegible] כמה מורים ניסו להפסיק את ההצגה בטענה שהיא „אינה חינוכית״ ואינה מוסרית.

מתיאטרון הקיבוץ נמסר לנו, כי ההצגה מספרת על קבוצת ילדים [illegible] השכונה. אחד הילדים השתלט על הקבוצה, ותפס את השלטון [illegible] הילדים איים על שלטונו של הדיקטטור הקטן לא היסס [illegible] קר.

אחד השחקנים השתמש בביטוי הגנאי „בת־זונה״ ואז קמה [illegible] להפסיק את ההצגה. [illegible]

[illegible]

כמא שוב באמצע

מאת דורית גפן

מי נתן את ההוראה ומי יתן את הדין

טיפטופי המידע שקולחים בעקבות מעצרו של ג'ונתן פולארד החשוד בריגול לטובת ישראל אינם זוכים לאישור של מקורות מוסמכים. ספק אם פרטי הפרשה כולה — מצידה הישראלי לפחות — יתגלו לציבור הרחב במלואם. ודאי לא בזמן הקרוב. ריגול, או מודיעין בלשון נקייה יותר, הוא מסוג הנושאים שאין הרשויות נוטות לדבר עליו ברבים — גם לא כאשר קורים בו כשלונות חמורים.

למרות זאת נראה, כי הפרשה הזאת, שתתברר בבית המשפט האמריקני, אינה תקלה מודיעינית, אלא משגה חמור, שתוצאותיו עלולות להיות קשות מאד לישראל. כבר שמענו את התגובות של אישי מימשל אמריקנים, הממתינים לתשובות ולהסברים מירושלים. גם שמענו, כי הקונגרס האמריקני עלול לחזור בו מהכוונה להוריד את הריבית על חובות ישראל, שפירושו נזק של חצי מיליארד דולר לקופת ישראל — סכום השווה כמעט לגודל הקיצוץ בתקציב שתבע האוצר מן הממשלה.

אך לפרשה הזו יש גם היבטים פוליטיים ישראלים. ההתנערות של כל הגורמים המדיניים מקשר כלשהו לפרשה בטענה, כי לא ידעו ולא שמעו על האיש ומעשיו, אומרת אחת מן השתיים: או שהם מנסים להתחמק מאחריות, או שבמערכת הרגישה ביותר של שירותי המודיעין נעשים דברים בחשאי, ועל דעת איש או אנשים, שאינם מדווחים לגורמים המדיניים הגבוהים ביותר.

כמעט ברור, כי ראשיתה של הפרשה בממשלה הקודמת. מבחינה זו מעניינות שתי ידיעות שפורסמו אתמול. האחת, מוושינגטון, הרומזת כאילו „החוטים״ מובילים אל השר שרון, מהתקופה שכיהן כשר הבטחון בממשלת מנחם בגין, והשנייה, דבריו של בגין עצמו, אשר בתשובה לשאלת כתבים טען, כי לא היה ידוע לו דבר על פולארד.

האמנם מדובר ב„עסק ביש״ שני, נוסח פרשת ה„עסק הביש״ משנת 1954, אשר הביאה אחר־כך למשבר חמור במפא״י? המשבר אז היה פועל־יוצא של המאבק בין בן־גוריון לבין פנחס לבון על האחריות לפרשה, או כפי שהוכתרה בשאלה: מי נתן את ההוראה?

זוהי למעשה השאלה הפוליטית המרכזית העומדת גם היום על הפרק, שכן מישהו, אשר תחת חסות משרדו — גם אם בלי ידיעתו (דבר שנראה מפוקפק ביותר נוכח העובדה שגם דיפלומט אחד לפחות בשגרירות הישראלית בוושינגטון קשור לעניין) — נהגה הרעיון להעסיק מרגל יהודי בתוך ארה״ב, ואף הוצא אל הפועל — מישהו זה נושא באחריות מיניסטריאלית.

ההיסטוריה הפוליטית הישראלית אינה מכירה תקדימים של שרים, אשר הודיעו בתוקף אחריותם המיניסטריאלית לכשלון על התפטרותם. השאלה היא, האם ראש הממשלה ינקוט גם הפעם בשיטת הטיוח והענשת הדרגים האופרטיביים במקום לתבוע מהפוליטיקאי האחראי להסיק את המסקנות הנדרשות.

יש להניח, כי כאשר יתבהרו פרטים נוספים נראה שוב את המחזה המוכר של הטלת האחריות לחצרו של האחר. מכל מקום, פרשת פולארד עדיין לא נחשפה לגמרי בארה״ב, ולכן לא ניתן להעריך את מלוא חומרת נזקיה בתוך ארה״ב, וגם לא במערכת הפוליטית הישראלית.

התחלה דרמטית — סיום של פארסה

יצחק מודעי

השר מודעי היה בטוח בסוף השבוע שעבר, שקרתה לפניו הזדמנות בלתי רגילה להוכיח לחבריו בליכוד כמה הוא גדול וחזק. ההדלפה על הביטוי שאמר, או לא אמר, השר גור עליו — נראתה למודעי כמציאה מן השמיים. הוא יהיה האיש, שיעמיד את פרס אל הקיר, ויאלץ אותו לפטר שר — כפי שהתחייב — שר ממפלגתו של פרס.

שר האוצר ניסה לגייס לעניין זה את מ״מ ראש הממשלה יצחק שמיר, אך התגובות הרעות שלו, לא הבטיחו הרבה. מודעי פנה כמובן גם לראש הממשלה, ואף לחץ עליו להיפגש עמו. כאשר הסתבר לראש הממשלה, כי הוא ומודעי מוזמנים במוצאי־שבת לאותו אירוע, בבית נשיא התאחדות התעשיינים אלי הורוביץ, אמר למודעי — נדבר שם. מודעי, שזימן ביום שישי מסיבת עיתונאים בהולה עם כתבים, לא אמר להם, כמובן, כי מדובר באירוע חברתי רב־משתתפים, אלא הציג זאת כפגישה „במקום נייטראלי״, בשהכל צריכים להבין כאילו מטריח עצמו פרס להיפגש במיוחד עם מודעי. הדברים לא נאמרו בפירוש כך, אך זה הרושם, שנוצר.

במוצאי־שבת הסתבר, כי אכן השניים החליפו כמה משפטים. בין המשפטים הללו היתה גם התשובה החד־משמעית של פרס שתביעתו של מודעי שיפטר את גור אינה באה בחשבון. היו שמועות, שמודעי התכוון לאיים, אך מקורביו יעצו לו, שלא לטפס על עץ גבוה מדי. ואכן, הוא הסתפק באקט של מחאה כאשר לא הופיע לישיבת הממשלה ביום ראשון, שדנה בתקציב. מעשה חסר תקדים? אולי. אך לא אצל מודעי. הוא כבר יצר תקדים כאשר ההצבעה על התוכנית הכלכלית בכנסת לא השתתף, אלא היה כאותה עת בשוויץ.

מודעי קיווה הפעם לקבל סיוע — לפחות כאותו סדר גודל שקיבל שרון — ב„מלחמתו הנודקה״. אך איפה היו שרי הליכוד? פה ואולי שם הפליט מישהו מהם משפט כדי לצאת ידי חובת נימוס, והמשיך ללכת לדרכו. האם נגמרה בטריית הסולידריות של שרי הליכוד בפרשת שרון, עד כי לא נותרה אפילו טיפה קטנה בשביל מודעי? ואולי חששו כמה וכמה מראשי הליכוד להיחשב כצבועים, אם יצאו לפתע להגן על מודעי שאת דעתם עליו ועל התנהגותו המוזרה והבלתי צפויה השמיעו לא אחת, ולא שתיים? רבים נתלים בהגדרותיו הרפואיות של שמחה ארליך המנוח על מצבו הנפשי של מודעי, אבל מה על הדברים שאמר עליו השר דוד לוי בעיצומו של המו״מ על קיצוץ הייצוג הליכודי ערב הבחירות לכנסת ה־11? או הדברים שאמר עליו יורם ארידור. בכך לא הזכרנו, כמובן, את חבריו למפלגה, כמו גדעון פת ואברהם שריר — גם הם שרים בממשלה.

ייתכן, כי מודעי דימה להגע בליבו, שיש לו שוב עסק, עם חברי מפלגתו, שאותם הוא אוהב להתקוטט ולצאת, תמיד כשידו על העליונה, אפילו כשהיא מגובסת? האומנם האמין, שפרס וגור הם העתקים של שריר, פת ונסים — ואפשר לסובב אותם על האצבע הקטנה שלו בתרגילי התחכמות.

מודעי אינו מסתפק בכך. הוא שולח לאחרונה רמזים והאשמות נגד שרי המערך וראש הממשלה, הפועלים, לדבריו, מתוך אינטרסים „סקטוריאליים״, או במלים אחרות, מתוך שיקולים מפלגתיים. מודעי מדבר על לחצים כבדים שמופעלים עליו מאותו „סקטור״, כדי שעם־ישראל ידע מה שכבר אמר ח״כ גולדשטיין — שפרס הוא בסך הכל „עסקן קטן ואפור״.

מודעי, כך נדמה, יודע היטב, כי יש כמה וכמה מועמדים לתפקידו, שהיו קופצים משמחה אילו היה מסיק מסקנות אישיות ומתפטר בגלל הפגיעה שפגעו בו, ולאחר הבריחה שעשו שלשום בכנסת מכל הפרשה; לא אפילוג מגוחך כזה ראה לנגד עיניו מודעי כאשר החל לנפח את העניין לפני ימים אחדים בלבד. סנצ'ו פאנשו (ח״כ גולדשטיין) שלו הופיע בצורה ילדותית (איננו מעזים, כמובן, להשתמש במלה הלועזית אינפנטילית, שהייתה במקרה זה מתאימה יותר), ואיפשר לשר שחל לתת הצגה, שכולה על חשבונו של ארונה: דון קישוט (מודעי). עם חברים „מוכשרים״ כאלה של מודעי — עדיף כבר יריב רציני.

המאבק על המשבצות

היום יחליטו חברי מרכז מפלגת העבודה האם הם ממשיכים במסורת. „הוועדה המסדרת״, אשר מביאה לידיעתם ואישורם את רשימת המועמדים לוועדה המרכזת של ההסתדרות, או שהם מחליטים לעשות את הצעד הראשון לשינוי השיטה.

„הוועדה המסדרת״ (ישראל קיסר, עוזי ברעם ודוד ליבאי) עומדת להציע היום למרכז „העבודה״ תקנון חדש לבחירת חברי הוועדה המרכזת. עיקרו של החידוש הוא בשיטת המשבצות. מדובר בבחירות חשאיות של 18 מבין כלל חברי הוועדה המרכזת. על פי המוצע יהיו הפעם שש משבצות. בארבע מהן — האחת, של מזכירי מועצות פועלים, השניה של מזכירי איגודים מקצועיים, השלישית, ראשי ועדים גדולים והרביעית, כללית אישית — ייבחרו בכל משבצת ארבעה מועמדים. במשבצת החמישית ייבחר חבר ערבי אחד, ובשישית, חבר דרוזי.

„הוועדה המסדרת״, שהחליטה על השיטה החדשה, עמדה בעיקר בלחצים לגבי גודל המשבצות וסיווגן. כך, למשל, טענו מזכירי מועצות פועלים גדולות, כי אין זה הוגן להניח להם להתמודד עם מזכירים של מועצות פועלים קטנות, ויש לשבצם בקטגוריה מיוחדת.

אם התקנון החדש יתקבל יהיה זה כנראה גם סוף פסוק למחסום 60 האחוז, אשר אותו נאלצו לעבור אלה, שכיהנו שתי קדנציות. הללו יתמודדו בעתיד במסגרת הבחירות החדשה. כידוע, עברו כל „טעוני הרוטאציה״ את מחסום 60 האחוז, להוציא את עליזה תמיר, שחסר לה פחות מאחוז אחד — ועדיין בודקים מבחינה משפטית אם ניתן לוותר לה על הפער הזעיר הזה ולהשאירה בוועדה המרכזת. ההצלחה של חברי הוועדה המרכזת הוותיקים להיבחר פעם נוספת, צמצמה את תוכניותיו של המזכ״ל קיסר להקטין את הוועדה המרכזת.

במפלגת העבודה מקווים, כי אם יתקבל התקנון החדש ותופעל שיטת הבחירות החשאיות, יהיה זה צעד חשוב קדימה לקראת ביטול „הוועדה המסדרת״ גם בבחירות המועמדים לכנסת. הבטחתו של המזכ״ל עוזי ברעם, להביא לבחירות אישיות וחשאיות של המועמדים, לא תישאר אז בבחינת הצהרה, אלא תהפוך למציאות חיים חדשה, יותר דמוקרטית, במפלגת העבודה.

אברהם שריר
השתלמות בינלאומית

תור וטייל ברחבי תבל

מה רוצים מהשר שריר. באמת. במקום ללמוד ממנו פרק בהלכות מיניסטרי־אליות, יורדים לחייו ותוקפים אותו. והרי השר שריר צריך דווקא לשמש דוגמה ומופת לחבריו השרים — איך להיות שר טוב ויעיל. מה בסך־הכל הוא עושה — האם הוא נוסע ברחבי תבל להנאתו הפרטית? שטויות. כיצד מבקריו אינם מבינים כי האיש העומד בראש משרד התיירות רוצה פשוט ללמוד את נפשו של התייר המצוי — בארה״ב, בלונדון, בפאריס, ובכל מקום אחר — היוצא לתייר בכל מיני אתרים בעולם הגדול. איך רוצים שהשר שריר יעשה את עבודתו נכונה מבלי שילמד על בשרו כיצד מרגיש תייר במלון יוקרתי בחו״ל — מה הוא טועם ומריח כאשר הוא מבקר במסעדות אנינות־טעם, ואיך הוא חש בשרות תעופה בינלאומיים בין טיסה אחת לשנייה.

האם תקפו כך את שר העבודה והרווחה כאשר הלך פעמים אחדות (מדוע הוא הפסיק?) למקומות עבודה לעבוד יחד עם הפועלים. אדרבא, ילך גם שר האוצר לעבוד בבנקים, אולי ילמד משהו. ושר הבריאות היה מיטיב לעשות, אילו במקום להעליב את מודעי ולהציק לו היה לובש חלוק ועובד בבתי החולים כאח רחמן. השר שרון יכול לעבוד בתעשייה. ואם הדבר קשה לו, שיעסוק קצת במסחר — אולי כזבן באחת מרשתות השיווק. וכן הלאה. או שיפסיקו סתם להיטפל לשר התיירות.

רק״ח — מאז 20 הוועידות

ועידת רק״ח, שתיפתח ביום רביעי הבא בחיפה, תהיה הוועידה ה־20 במניין. אומנם מאז הוועידה הראשונה של הקומוניסטים הא״י, חלו תמורות מפליגות במפלגה, ואין דומים קורותיה בתקופת המנדט לאלה של הקמת המדינה. גם לאחר מכן — במחצית שנות השישים, עברה המפלגה הקומוניסטית משבר קשה של פילוג כאשר משה סנה פרש עם קבוצתו (מק״י), והאחרים — עם מאיר וילנר ורוב החברים הערבים, הפכו לרק״ח. אך לא זעזועים ותהפוכות פנימיות כאלה, יקטעו את המניין הכרונולוגי של הוועידות.

ח״כ מאיר וילנר, מזכ״ל רק״ח, עומד כבר שנים בראש המפלגה, אשר רוב חבריה הם ערבים. אם להתייחס לחלוקת הצירים בוועידה הקרובה, הרי שני שלישים מהם הינם ערבים ושליש הם יהודים. יש הטוענים, כי בשטח יש לערבים רוב גדול מזה. הגידול בחברי המפלגה שעליו מדברים ברק״ח (כ־30 אחוזים מאז הוועידה ה־19) הוא רובו ככולו ברחוב הערבי.

תופיק טובי אינו אוהב את החיטוט הזה לגבי יהודים וערבים. בעיניו כולם קומוניסטים, וזה מה שקובע. יחד עם זה, קשה להתעלם מהתהליך העקבי והמתמשך של הפיכת רק״ח למפלגה ערבית.

אם הנתונים על הגידול במספר החברים נכון, הרי הדבר מצביע על שני דברים. האחד, שורשיותה של רק״ח ברחוב הערבי. אך לא פחות מכך, גם על המאמץ המתמשך של פעיליה לשמור על מקומה הראשון כמפלגה שמבטאת את האמונים הלאומיים הערביים־פלשתינים. הדבר אינו קל, בוודאי לא בתקופה האחרונה עם הקמתה של הרשימה המתקדמת לשלום, אשר אינה נושאת על גבה את מה שנראה להרבה ערבים לאומיים כסרח־עודף של האידיאולוגיה הקומוניסטית, ונושאת את הרעיון הלאומי־פלשתינאי כדגל עיקרי שלה.

ח״כ תופיק טובי דוחה את השאלה על התחרות שיש לרק״ח עם „המתקדמת״ ברחוב הערבי. „אין לנו מתחרים על השמאל״ — הוא אומר, ואכן אם מדובר בקומוניזם, לרק״ח יש מונופול. אך הרי לא בכך היה כוח משיכתה הבלעדי. היא הרי ניסתה ומנסה לתת מענה לאומי לערבים — וכאן „המתקדמת״ היא מתחרה רצינית. טובי בזעם בלתי מוסתר מגדיר את עמדותיה הלאומיות של „המתקדמת״ כ„דמגוגיה לאומנית״, ומכנה את ראשיה כ„אופורטוניסטים״ (מתרפסים), תוך שהוא קובע, „אנחנו רואים אותם כתופעה שולית וארעית בתוך האוכלוסייה הערבית״.

רק״ח מצליחה לזכות מדי פעם בכותרות (היא עשתה זאת בשבוע שעבר) כאשר מדובר בחידוש היחסים עם ברה״מ. בפי ראשי רק״ח אין יותר מאשר בפי הקרמלין (ולעיתים הרבה פחות), וממילא גם אין ויכוח עם העמדה הקומוניסטית הסובייטית, אלא רק דיקלומה. כאשר מתבקש וילנר לפרט כיצד תסכים ברה״מ לחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, מסתבר כי התנאי אינו רק בהסכמת ישראל לשיתופה של ברה״מ בוועידה בינלאומית, אלא גם בהסכמתה לשיתופו של אש״ף.

רשות הקורא

למה שותקים עורכי־הדין?

אי־העמדתו לדין באשמת רצח של היהודי שרצח רוכל ערבי בלתי מזוין בקרבת שער־שכם, בנימוק שהרוכל התכוון לפגוע באשתו, למרות העובדה שדי היה באיום באקדח כדי למנוע כל פגיעה באשתו וגם להביאו לתחנת המשטרה שבקרבת מקום — פירושה היתר להרוג ערבי ללא חשש להישפט על הרצח. פירוש זה מתחזק ע״י חנינת רוצח ערבי עובר־אורח לפני זמן רב, וחנינות דומות מסוג זה. מעניין גם למה לא התקיים עד כה משפט התוקפים, לפני זמן רב, את מסגד אל־אקצה תוך פציעת ורציחת ערבים.

רציחת ילד או ילדה הוא פשע נתעב המעורר, ובצדק, זעם עצום כלפי הרוצח. אך רגשות אלה מתעוררים בקהל היהודי רק כאשר שהילד הנרצח הוא יהודי. במקרה רצח הילדה ופציעת אחותה במאפיית אביהן נשפט הרוצח לא על רצח, כי אם רק על הריגה. כאילו כדור הנורה כלפי ילדה קטנה לא נורה במטרה לפגוע בגופה אלא סתם. והרוצח עוד קיבל חופשה ארוכה.

בהקשר זה יש להזכיר את פסקי הדין המגוחכים נגד חברי ארגון הטרור היהודי, כשמחצית חברי הממשלה דורשים את חנינתם. יש להזכיר גם את אי־הבאתו לדין של מפקד הסיירת הירוקה שירה בבדואי, שנחשד בכוונה לפרוץ למכולת קיבוץ שדה־בוקר, פצעו קשה וגרם לו נכות של 100 אחוז. והרי כאן היה רק חשד לפגיעה ברכוש. היורה היה יכול, רק באיום בנשקו, ללכוד את האיש ולמוסרו למשטרה.

על מעשי הבשמים של כדורים הנורים „באוויר״ ופוגעים בגוף, מבלי להעמיד את היורים לדין, נוסף אי העמדתם לדין של עורכי הפוגרומים מבין המתנחלים בתוך ישובי הערבים.

אי־הענשת המתעללים בערבים והפוגעים בכבודם וברכושם, ולפעמים בחייהם, יוצר למעשה שתי דרגות משפט ו„חוקים״ לא כתובים, על־פי לאומיותו של הפושע. בין השאר מבוטל גם הכלל המשפטי שחשוד הוא בבחינת זכאי עד לתום משפטו, כשמדובר בערבי. כך הורסים את בתי הקרובים של חשודים במעשי טרור בלי פקודת בית משפט, לפני העמדתם לדין, כאילו לבתים יש רגלים והם יכולים לברוח לפני סיום המשפט. וכך בלי פסקי־דין משפטי, נעצרים למאסר בלתי מוגבל חשודים בהשתייכות לארגון עוין וכך הם גם מגורשים, בלי משפט, נוסף על העונשים הקולקטיביים. ברור כי שתי דרגות משפט וחוק בלתי כתוב, בהתאם למוצא הלאומי, משלהבים את שנאת הנפגעים כלפי ישראל, מה שמתבטא לעתים בטרור נגדנו. ברורה גם הפגיעה במאבק נגד החלטת או״ם המאשימה את ישראל בגזענות, ומדהימה שתיקת עורכי הדין ממחנה השלום נגד עוול משפטי משווע זה.

רבקה תל, עמיר

תקציב המשטרה עובד חדש

ברצוני להבהיר, כי ברשימה שפירסם אבי בניהו ב„על המשמר״ מיום 21.11, תחת הכותרת „כדי לרזות צריך קודם להשמין״ בה הוצגה התכנית הרב־שנתית של משטרת ישראל בצורה „מחרה״ ואף אבסורדית — נפלו מספר טעויות ואי־הבנות, אשר גרמו כנראה להצגת הדברים בצורה בלתי נכונה.

התכנית הרב־שנתית (רשת ב׳) אינה עוסקת בקיצוץ ואינה מזכירה כלל קיצוצים. התכנית אכן כוללת סדר עדיפויות חדש ובה הדגש מיוחד להפניית כוח־אדם לתפקידים מבצעיים בשטח. במסגרת התכנית יש כוונה לצמצם במיפקדות ובמטות, ולהסב כ־[illegible] תקנים מתפקידי מטה למבצעים. אך על קיצוץ ודאי שלא דובר. נהפוך הוא, התכנית מבוססת על תוספת של כ־300 תקני כוח־אדם ותוספת של כ־3 מיליון דולר, כך שבוודאי לא היה מקום לייחס לתכנית גם כוונת קיצוץ. יתר־על־כן, ברצוני להדגיש, כי בתכנית רשת ב׳, אשר הוגשה לאישור שר המשטרה באוקטובר 84, היתה הערכה לתוספת תקציבים נדרשת של כ־9 מיליון דולר מדי שנה.

לאור המצב הקשה והגזירות, שם המשטרה דגש: התייעלות וניצול משאבים מירבי, ובנתה התכנית מחדש, במטרה להגיע לדרישת אמצעים מינימאלית, כפי שמופיע בתכנית החדשה.

גדעון מגרל, דובר משרד המשטרה

אבי בניהו משיב:

מדברי ההסבר לתכנית, כפי שהציגום דוברי משרד המשטרה, ניתן היה להבין כי מדובר בתכנית קיצוץ, צמצום והתייעלות. לא הצלחתי להבין כיצד מצמצמים מטות ומיפקדות, ומבטלים שתי מיפקדות חטיבה של משמר הגבול, כשזה כרוך בתוספת כוח אדם וכסף.

אי־ההבנה נובע, כאמור, מניסוח דברי ההסבר שנילוו לתכנית הרב־שנתית של משרד המשטרה.

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

מסך ראשון

שאלה של גיאוגרפיה – פלא בימתי. בתמונה (מימין): דורון טופר, קונסטנטין אנטול, מרגלית סטנדר, יוסי יבלונקה, מרק חסמן ויאשה גילינסקי

סגרו את האופציות

מאת נפתלי עירוני

"שאלה של גיאוגרפיה". מאת: גלה ביילסקי וג'ון ברגר; תרגום: עידה בן נחום; בימוי: יורם פאלקן; תפאורה: צידלי ליאון; תלבושות: דבי ליאון; מוסיקה: סולוי שצמן; תאורה: חני ורדי. בתיאטרון העירוני באר־שבע.

המחזה "שאלה של גיאוגרפיה" של גלה ביילסקי וג'ון ברגר נכתב בהשראת אירועים הקשורים לחייה של אסירה פוליטית (יבגניה גינזבורג), אשר כתבה זכרונות מרשימים על ה"גולאג" שלה. המחברים לא סטו מהדוגמאות הספרותיות הקרובות לנושא, כמו מחזהו של סולז'ניצין "הרפובליקה של העבודה" וכן מסיפורים הידועה שלו, הדמויות והסיטואציה הדראמאטית רומזות למחזה מבחינת יצירת האווירה והשיחות בין המעמדות השונים של האסירים. מחזאות כזאת מושפעת רבות גם מסגנון התיאטרון של צ'כוב וגורקי, הנוהג לאסוף יחד דמויות במקום סגור ולהבליט את הקונפליקטים הנפשיים באמצעות שיחות כרבים.

המערכה הראשונה יוצרת סיטואציה טובה. משכנעת ואמורה להוביל ולפתח את העלילה. האם האסירה ממתינה לפגישה עם בנה, אותו לא ראתה מאז ילדותו. היא חיה עם "אב חורג", רופא במקצועו, גם הוא אסיר אך בעל מעמד מועדף הודות לשירותיו הרפואיים המבוקשים במקום הנידח. פגישה עם בן כשלצידה אב חורג, במקום כזה, בחברה של אסירים פוליטים, זהו בהחלט חומר מעניין העשוי לשרת ולבנות עלילה. אבל לאחר הגדרת המסגרת המחזאית, המחברים נוטים להיגרר לליטראטוריזציה ולדריקלום, ל"פיוטיות" תיאטרלית ללא צורך.

המערכה השנייה מסתבכת בסיטואציות בלתי־אמינות. בהמרה תיאטרלית ו־ מלאכותיות. הבימוי (יורם פאלקן) מאמין גם הוא באמת המפוקפקת של הטקסט. במקום להעמיד את העלילה על הקרקע, להפיק ממנה את האמת הכואבת, הוא מדגיש את האלמנטים החיצוניים, את הדברים האמורים להיות פעלולים. שדווקא כאן, בעלילה כזאת, הם אינם רצויים. בשיתוף עם התפאורן (צידלי ליאון) הוא יוצר מסגרת בימתית על פי הטעם הלירי־רומאנטי. קירותיו של החדר העלוב נעשים מדי פעם שקופים ואז רואים בעצם את הסוהרים הצועדים בחוץ עם פנסים בידיהם. באווירה קשה ועמוסת איומים אין צורך לראות מה מסתתר מאחורי הקירות, כי כל אחד מרגיש זאת. גם אין צורך לרכך את האווירה במנגינות רוסיות־דומיות. זה מתאים לסרט אמריקני על נושא רוסי — רוסים בעלי זקן ומגפיים, בלאלאיקה וכו'. גם הנחיות הבימוי לגבי המשחק נובעות מתפישה רומאנטית־מלודראמאטית שאיננה במקום. השחקנים מבוכים וסטיקה תיאטרלית ללא צורך, מכטאים הכל בטונים גבוהים ובצורה לירית בלתי־נסבלת. שחקנים טובים, הרגילים למשחק יעיל וכריכון מתאים, כמו מרק חסמן, קונסטנטין אנטול, יוסי יבלונקה, ודווקא שחקנים ש"נהגו מהיתרונות" של המשטר הקומוניסטי, עושים ההיפך ממה שהיו רגילים והיו צריכים לעשות. שחקנית מוכשרת (חנה אולאי) נאלצת לשחק ב"גולאג" סצנה בסגנון לוציה די למאמור. יאשה גילינסקי, אולי בדרך נס, הצליח להיות טבעי יותר משחקה. אין להאשים את השחקנים, הם מצאו את עצמם סגורים במעין "גולאג" בימתי, אשר סגר אופציה למשחק ראוי לשמו.

בימת אורח

לצינזורה של הצנזורה

מאת ד"ר זאב סגל

החלטתה של המועצה לביקורת סרטים ומחזות, שלא להתיר את מחזהו של יצחק לאור "אפרים חוזר לצבא", מחזירה אל סדר היום הציבורי את נושא הצנזורה בכללו. בישראל של 1985 יש, בהחלט, מקום לשאול האם ישנה עוד הצדקה לקיומה של צנזורה על מחזות.

פקודת ההצגות הציבוריות (ביקורת) חוקקה על־ידי הנציב העליון בשנת 1927, כשהוא הולך בעקבותיו של חוק בריטי משנת 1843. מה שהיה טוב לאנגלים או, נחשב טוב גם ליושבי הארץ הזאת. האם לא הגיעה העת ללכת גם עתה בעקבותיה של אנגליה ולבטל גם אצלנו את הצנזורה על מחזות, שבוטלה באנגליה עצמה לפני כ־17 שנה?

הצעה לביטולה של צנזורה על מחזות (להבדיל מסרטים) הועלתה על־ידי הממשלה בשנת 1973. אלא שלכלל חקיקה לא הגיעו הדברים. עתה מונחת הצעת חוק פרטית על שולחנה של הכנסת וגם עכשיו ניתן להטיל ספק אם הצנזורה תיעלם מן העולם הישראלי. אלא שאפילו יישאר החוק על כנו, והמועצה תמשיך בהפעלת הסמכות לקבוע מה ראוי להיות מוצג, הרי שובר אחר חייב להיות ברור: המשפט הישראלי, בעיצובו כיום, מחייב את הצנזורה להפעיל את סמכות הפיקוח שלה במשורה. "שומה על המועצה", כפסיקת בית המשפט העליון, "להשתמש בנשק המיסכן של הצנזורה בזהירות רבה ובהתאפקות מרבית".

בשנת 1983 הנחה היועץ המשפטי למשל, פרופ' יצחק זמיר, את המועצה כיצד עליה להפעיל סמכותה. בהדגישו את חופש הביטוי והתרבות הזהיר היועץ המשפטי, כי "אין למנוע הצגה של מחזה אלא במקרים קיצוניים בלבד, בהם יש בהצגה משום עבירה פלילית, כגון הסתה או המרדה, או פגיעה כה קשה בערכים ורגשות של הציבור עד שהיא גוברת באופן ניכר על העיקרון של חופש הביטוי. במקרים של ספק, מן הראוי להכריע לצד ההיתר". ליברליות מיוחדת, לדברי היועץ המשפטי, חייבת הצנזורה לגלות כאשר מחזה נושא עימו ביקורת חברתית, או שהוא סאטירה פוליטית. "טבעה של ביקורת", כך דבריו, "שהיא פוגעת וטבעה של סאטירה שהיא מגזימה, גם הביקורת וגם הסאטירה אינן אמורות להיות נחמדות ואפילו לא נטורליות, וטבעי הוא שיקוממו חלק של הציבור". באשר לפסילתו של מחזה בשלמותו, מבהירה הנחיית היועץ המשפטי כי אין המועצה מוסמכת להחליט על כך אלא אם כן שוכנעה שהמחזה הינו מסית בכללותו, וכי אין כל אפשרות לנקוט את הצעד החמור פחות, של השמטת דברים מסויימים, בלבד מן ההצגה.

האם החלטתה של הצנזורה לפסול בשלמותו את המחזה "אפרים חוזר לצבא" עומדת בקריטריונים שנקבעו בפסיקת בג"ץ, ואשר גובשו בהנחיית היועץ המשפטי? — אפשר להטיל ספק בכך. החלטת הצנזורה, כפי שפורסם עלי־ידה, היתה לפסול את המחזה כולו בגין "סילוף דמות המימשל הצבאי, חושש שהצגתו תעורר בצופים תגובה רגשית קשה של יחס שלילי כלפי המדינה". האם די בכך כדי לפסול? בפסק דינו של בג"ץ קבע בית־המשפט, שהצגה מסולפת של המציאות כשלעצמה אין בה כדי לפסול סרט או מחזה במדינת־ישראל, שכה יש ערך רב לחופש הביטוי ולחופש מתחת הביקורת. "מאימתי", שאל השופט לנדוי, "פוסלת אי־אמת סרט או מחזה במדינה שבה מוכטח לאזרח חופש הביטוי".

באותו עניין (בג"ץ 807/78) נפסל סרט להקרנה לא בגין העובדה שסילף באופן מרושע את המציאות אלא הואיל והיתה בו, לדעת בית־המשפט, הסתה ברורה לאלימות. ניתן לשער שהחלטתה האחרונה של המועצה תעמוד לביקורתו של בית־המשפט הגבוה לצדק, אם יחליט תיאטרון חיפה לפנות אליו בעתירה. בית המשפט נוהג איפוק רב בהקשר זה, ואיננו ממהר לפסול את החלטותיה של המועצה, הואיל והיא מייצגת דעות שונות של הציבור. עם זאת ברור גם, שאם ייראה שהמועצה פרשה שלא כדין את סמכותה יבטל בית־המשפט את החלטתה, וזאת על־פי עקרונות חופש הביטוי כפי שגובשו במדינת־ישראל. מעבר למקרה ספציפי זה, חייבת עתה לעלות על סדר היום הציבורי שלנו שאלת היסוד, והיא: עצם הצורך בצנזורה על מחזות. נראה שהגיעה העת לצינזורה של הצנזורה, אם על־ידי ביטולו הכולל של האיסור (תוך השארת האפשרות להענשה לאחר מעשה אם נעשתה עבירה על החוק האוסר פירסומים מסויימים, כפי שהדבר קיים באנגליה ובארה"ב), ואם על־ידי קביעתו של חוק ישראלי שיגביר את סמכותה של הצנזורה בצורה מצומצמת, כך שתופעל רק במקרים נדירים וקיצוניים ביותר.

תיאטרון

דון ז'ואן בכפר

הבמאי אילן רונן רואה אתגר כפול בבימוי "דבש פרא" על בימת "הקאמרי" — העלאת מחזה־הביכורים של צ'כוב לראשונה בישראל, ומפגש ראשון שלו כבמאי עם צ'כוב.

מאת ציפי שוחט

שמות רבים ניתנו למחזה הביכורים של צ'כוב "דבש פרא", העולה בימים אלה על בימת "הקאמרי". בשטוקהולם, שם הועלה המחזה לראשונה ב־1948, כונה "דון ז'ואן המסכן"; בפאריס הועלה בשם "פלאטונוב דריקא" ובניו־יורק זכה לשם "שערוריה כפרית". התיאטרון של וכטנגוב במוסקבה ו"הריוואל קורט" בלונדון הסתפקו בשם "פלאטונוב".

מייקל פריין האנגלי ("קולי קולות קלים"), אשר עיבד את המחזה חסר השם של צ'כוב, העניק לו את השם "דבש פרא" — וזוהי הגירסה שתיאטרון "הקאמרי" בחר להעלות על הבמה, בנוסח עברי של אברהם עוז.

פלאטונוב (דורון תבורי), מורה צעיר בכפר רוּס, עומד במרכז המחזה והוא מושא אהבתן ותשוקתן של כל נשות הכפר. הוא נשוי לאשה קטנה ומטופשת (תיקי דיין) ואב לילד, אך אינו מסרב לחיזוריה של אנה פטרובנה האלמנה, סופיה וויניצב כלתה ומריה גרקובה הסטודנטית. "סופיה, זיזי, מימי, מאשה — אתן כל כך הרבה", הוא אומר, "ואני מאוהב בכולכן. אני אוהב את כולן וכולן אוהבות אותי. אני מעליב אותן, אני נוהג בהן בגסות — והן בכל זאת אוהבות אותי. פעם הייתי מטיף להן מוסר, לכולן, והן אהבו אותי בגלל זה. עכשיו אני מפתה אותן במקום זה, והן עדיין אוהבות אותי". חלומותיו האידי־אליסטיים לשנות את העולם לא מומשו וייאושו מעצמו ומהסובב אותו מוצאים פורקן בנשים הרבות המבקשות את קירבתו.

סופיה (רבקה נוימן), אהובתו מימי האוניברסיטה שהוא פוגש אותה באחוזה של אנה פטרובנה, מזכירה לו את כשלונו והוא נאחז בה כדי להציל את רוחניותו המתרופפת. מרגע הפגישה עימה אנו עדים לשקיעתו. אשתו סשה, שלא יכולה לשאת את העלבון, עוזבת אותו ומנסה לשים קץ לחייה, וסוללת הגברים הנבגדים רוצה לגמור איתו חשבון. הסוף הוא בלתי־נמנע. הוא הולך לקראת מותו, נמלט אל מסילת הברזל — אל האורות המסנוורים של הרכבת הדוהרת לקראתו.

העיבוד של פריין חידד את הפארסה שבמחזה. פריין צימצם את אורכו משש שעות לשעתיים והוריד את מספר הדמויות מ־20 ל־14. מתחילת המערכה השנייה נכנסת ההצגה לקצב מסחרר של פארסה מטורפת.

של צ'כוב, מבחינה זו שהוא עירוב מעניין. יש בו מעבר חד ממצבים טראגיים לקומיים, ומופיעים בו כבר המסרים המאוחרים של צ'כוב".

מה היו הקשיים שלך בהעברת המחזה לבמה?

יש צורך לשמור על אמינות גבוהה של הדמויות. הקושי העיקרי היה לשמור על הדמויות של צ'כוב כדמויות ריאליסטיות תלת־ממדיות. המחזה יוצא מסיטואציה שקצ'כובית למצבים גרוטסקיים, ומגע דראמטיים קיצוניים. במחזה יש השפעות של יוצרים רוסיים כמו דוסטוייבסקי וגוגול וגורקי. מחזה צריך להיות אורגאני, מה שאתה צוחק או מזדהה עם הדמויות. כמו זה משהו מאור המקני.

מי הוא פלאטונוב במחזה, האם הוא דון ז'ואן?

"פלאטונוב הוא שניהם ביחד. האחד קשור בשני. ברור שיש בו יצר שטני שנותן לו את התחושה של מרכזיות, של כוח. ככל שהוא מרגיש שחייו הם כשלון, היצר הזה הולך ומתחזק. זה יכול לקרות רק בכפר, בפגישה עם אנה פטרובנה. בפגישה עם סופיה, שהיתה אהובתו בעבר ורואה אותו עתה כחסר הצלחתו — הדרך היחידה להוכיח את עצמו היא בנסיון לפתותה. עם זאת יש לו לפסוק והוא לא הולך על שום דבר עד הסוף. כל פעולה מעוררת אצלו לבטים וניתוח המעשה. זהו תהליך של דכדוך מוחלט. הוא אינו יכול לשלוט על יצר ההתעללות שקיים בו — והדברים מסתיימים מעצמם. יש לו מורא לדברים שקורים. המוות שלו בסוף זה אקט של בחירה.

את אנה פטרובנה מגלמת גילה אלמגור. שווה לה מחזה צ'כובי רביעי במשחק "הקאמרי". אנה, המנצלת את העשירים המחזורים אחריה ומציעה לפלאטונוב את נשיותה, מפתיעה בגילוייה הנועזים, והיא יוצאת־דופן, ללא ספק, במסגרת נשות המאה הי"ט. היא מבטאת את תשוקה ורצונותיה ומדברת בכאב על גורלה כאשה משכילה שאינה יכולה להגשים את עצמה. האם היא מבשרת הפמיניזם? "אפשר לראות בכוזו. זה לקוח מהטקסט המקורי", אומר אילן רונן. גם סופיה בפגישתה הראשונה עם פלאטונוב מתייחסת לנושא זה.

דורון תבורי הגיע לתפקיד פלאטונוב ב"קאמרי" מהתיאטרון העירוני חיפה. מאחוריו שורה ארוכה של תפקידים

"דבש פרא" – כשלון מן העבר. בתמונה: רבקה נוימן ודורון תבורי

"כך זה במקור", אומר אילן רונן, במאי ההצגה, "אלא שבמקור יש מונולוגים ארוכים יותר של פלאטונוב בין קטעי הפארסה. דווקא הסצינה הראשונה, שנראית מאוד צ'כובית — לא צ'כוב כתב אותה. פריין בנה את התמונה על־פי סצינות של מחזות צ'כוב שהכיר".

לאילן רונן יש כאן, אתגר כפול. כמנהל האמנותי של "הקאמרי" הוא רואה במחזה, העולה לראשונה בארץ, נסיון מעניין להכלילו ברפרטואר של התיאטרון. כבמאי, זהו מפגש ראשון שלו עם צ'כוב. "זהו מחזה יוצא דופן

מרשימים: "נפש יהודי", "העקומים", "מחכים לגודו", "טרטיף". "לדורון יש תכונות שמאוד מתאימות לתפקיד המסובך", אומר רונן, "יש בו שילוב של איש מיוסר ומלנכולי עם חן וילדותיות מסויימת — כעצמאות הוא מעולף ומפתה את הנשים סביבו. בחירה טובה, ללא ספק".

משתתפים נוספים: יוסי ידין, יוסי גרבר, יהודה מור, יצחק חזקיה, אלברט כהן, ושמעון פר, אורלי זילברשץ, שלמה וישינסקי, אבנר סלטה, שמואל סאטאן.

איור

פרס גוטמן יוענק לראשונה

פרס נחום גוטמן לספר המאוייר ברוח יצירתו של נחום גוטמן יוענק לראשונה ב־2 בדצמבר. התנאי הפרס הם דודו גבע, אבנר כץ ושמואל כץ.

את הפרס מעניקה העמותה והקרן ע"ש הצייר והסופר נחום גוטמן, שאת הקמתה יזם ח"כ יצחק ארצי, חבר מועצת תל־אביב.

חבר השופטים כלל את ד"ר מרדכי עומר מאוניברסיטת תל־אביב, עדנה מושינזון

ממוזיאון תל־אביב, עודד פיינגרש מאגודת הציירים, יצחק ממבוש — חבר "זמורה" מבית גוטמן — נציג משפחת גוטמן ופרופ' מנחם גוטמן. הכספים לקרן ניתנים על־ידי עיריית תל־אביב־יפו, בנק לאומי ובנק דיסקונט, משפחת גוטמן, ישראל פולק, בנו גיטר, איגוד הוצאות המו"לים והקבלן שמעון קדם, שתרמו השנה את סכום הפרס. הפרס, בסך 7,500,000 שקל, יחולק בין שלושת הזוכים.

מאת רונית אדלר

המיגוון עדיין גדל

במקביל להכרזות דאטה־ג'נראל העולמית הציגה חיים מחשבים, מנציגת דאטה־ג'נראל בארץ, על סידרה שלמה של מוצרים חדשים. במשפחת ה־MV הוכרזו קצה עליון וקצה תחתון חדשים. ה־MV/20,000 ECLIPSE, זהו המחשב החזק ביותר והוא יוסיף בין גירסאות שונות. אחת מהן, ה־MOD MV/20,000, תשווק במחיר זהה לזה של ה־MV/10000. המחשב החזק ביותר עד כה, והוא תיתן עוצמה גדולה פי שניים־וחצי. ה־MOD MV/20,000 יגיע אף לעוצמה גדולה פי 15!

בקצה התחתון הוכרז ה־MV/2000 DC, מחשב 32 ביט רב־משתמשים, שמחירו עומד להיות מהנמוכים ביותר בין מחשבי החברות הגדולות.

במערכות הללו ייעשה לראשונה שימוש בדיסקים ששימשו עד כה את המערכות הגדולות ובזכותם הושגו אלמנטים של קומפאקטיות, עוצמה ורמת ביצוע גבוהה ביחס לעלות.

מערכות נוספות הינן תחנות עבודה מסידרת DS/7000 ומערכת הפעלה AOS/DVS לעיבוד נתונים מבוזר יעיל יותר למשתמשים בתחנות עבודה הנדסיות.

בצד ההנדסי הוכרזו גם חבילת התוכנה TEO, שנועדה לשלב את דרכי המנהלה עם דרכי התיכנון במשרד ההנדסי. כן הוכרזו "כלי עבודה" שונים, שמטרתם לאפשר ניצול יעיל יותר של החמרה הקיימת.

תים מחשבים מקווה כי ההכרזות החדשות יעזרו לה לחדור בצורה מאסיבית למגזרי שוק פופולאריים כמו התעשייתי, העיסקי והאישי. מול המצב הכלכלי המדאיג יכולה החברה להציג כבר ארבע הזמנות בסדרי גודל של בין 300,000 דולר ל־600,000 דולר. אולם באשר לתוצאה הכספית הסופית, ימים יגידו.

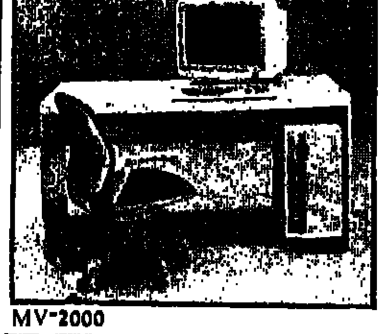
MV-2000

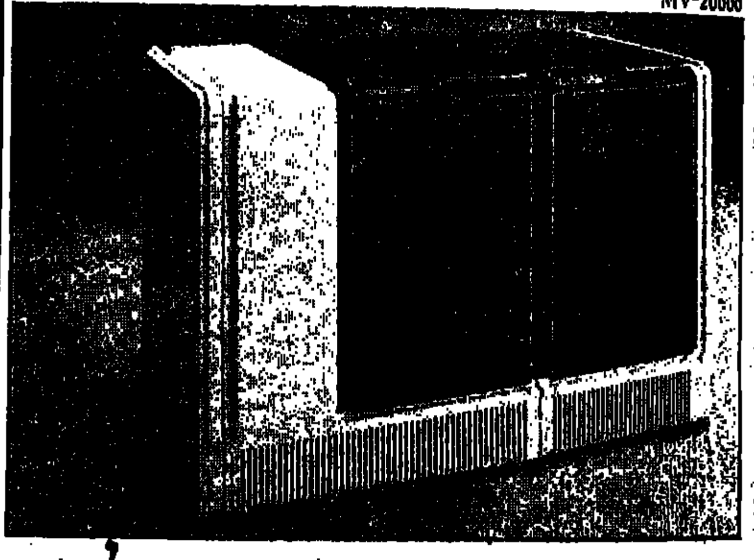
MV-20000

המהיר ביותר בעולם

האוניברסיטה העברית רכשה מחשב CCI—6/32 — עוד לפני שהוכרז עליו בישראל

הנהלת האוניברסיטה העברית בירושלים חתמה על חוזה לרכישת המחשב המהיר ביותר בעולם בתחום היוניקס — CCI—6/32 שיופעל עוד השנה במחלקת המחקר לדינאמיקה מולקולארית. ההחלטה על הרכישה נתקבלה עוד לפני שהוכרזו על המחשב בישראל. על־כך מסר מר יעקב מרק, מנכ"ל סי.סי.אי. ישראל.

המחשב החדש המצטיין גם באמינות גבוהה, מהיר פי — 8.1 בהשוואה למחשב DEC־11/780 או פי 2 מאשר המחשב החדיש DEC־8600, שמחירו גבוה כמעט פי שלושה. דרושים כשמונה מחשבי VAX—780, שמחירם כ־1.5 מיליון דולר, כדי להגיע לאותם ביצועים של CCI—6/32. כ־500 מחשבים כאלה נמכרו, תוך שנה בארה"ב, אירופה ואוסטרליה.

מחיר המחשב CCI—6/32 שנרכש ע"י האוניברסיטה העברית מסתכם בסכום של 220,000 דולר לערך כולל תוכנה, זיכרון 16 מגאבית, דיסקים 1000 מגאבית עם אפשרות הרחבה לדיסקים עד 32,000 מגאבית.

40 מושבים משתמשים בתוכנה

יב"מ לשירות התיב"מ

במסגרת המאמץ להעמיק את השירות ללקוחות התיב"מ של יב"מ, הותקן לאחרונה בבית החברה מחשב חדש, יב"מ 4341, המשרת אך ורק את צורכי התיב"מ.

המחשב עומד לרשות המרכז המיוחד לשימושים למשתמשי קצה, שנועד לסייע בהדגמות וניסוי מערכות חדשות. בנוסף לכך מעמידה יב"מ לרשות לקוחות פוטנציאליים מתעשייה הישראלית גם את שירותי לשכת השירות, הניתנים בתחנות העבודה של המרכז. המתקשרות גם למחשב לשכת השירות שבבית יב"מ.

החברה אף יצאה בשורה של הכרזות על מוצרים חדשים בתחום זה:

● דגם משופר של המצג הגראפי יב"מ 5081 (מודל 012), בעל ספק כוח קל ומשוכלל יותר, מסך בהיר יותר, ותוויין העשוים יב"מ 7375 המפיק שרטוטים באורך גדול, כאשר הוא מצויר בתוך לגייר רציף. בימים אלה נמסר גם על הוזלה במחירו ובמחיר תוויין יב"מ 7374.

● גירסאות ומהדורות חדשות ומשופרות לתוכנה, כמו הוספת פונקציות המנצלות את יכולת העיבוד המקומית של עמדת העבודה; במערכת האנאליזות (COMPUTER) AIDED CAEDS (ENGINEERING SYSTEM ניתן כיום לבצע אנימציה המראה בזמן אמיתי את התנהגותו של מבנה עקב הפעלת עומס וכן התנהגות שלו המתקבלות כתוצאה מאנאליזה דינאמית. הפעולות החישוביות הדרושות ליצירת האנימאציה עצמה מתבצעות במעבד של תחנת העבודה ואינן מעמיסות את המחשב המרכזי. באשר למערכת CATIA נמסר מחברת DESSAULT SYSTEMS המפתחת את המערכת, שניתן יהיה לבצע הצללה, סלוק קווים נסתרים וטיאנס־פורמציות מרחביות בעמדת העבודה.

לחיות עם רעש באוזניים

"כשמתרגלים לצרות חיים איתן בשמחה", — אימרה אידית ישנה זו עולה בקנה אחד עם דברי הרופאים בנוגע למחלה שכינויה טיניטוס, ומתבטאת ברעש בלתי־פוסק באוזניים, הנובע מהתקשחות כלי הדם שבמערכת השמע. כמעט אחד מכל שישה מבוגרים נסגע במחלה זו. חלק מהחולים פונה לרופא, ואחוז אחד מהפונים טוענים כי אינם יכולים לנהל חיים נורמאליים בשל ההפרעות במערכת השמיעה.

הטיניטוס נשמע במעט תמיד לחולה בלבד. המקור, רק במקרים יוצאים מן הכלל יש טיניטוס הנשמע גם לאחרים. כאמור, הוא קשיחות כלי הדם. אך לפעמים זו גם תוצאה של שימוש בתרופות מסויימות, כגון אספירין.

רק במקרים נדירים אפשר לרפא את המחלה. הטיפול בדרך כלל מכוון להקלת הסבל. יש כמה סוגי טיפול — תרופתי, אקוסטי, חשמלי, ניתוחי ופסיכולוגי. הכל תלוי במצבו של החולה וברגישותו לשיטות השונות.

בעזרת תרופה הנקראת לידוקאין, והמוזרקת לתוך הווריד, אפשר לדכא למשך כמה שעות את הרעש באוזניים. אצל שני שלישים מהחולים שקיבלו טיפול כזה היתה הקלה. בטיפול תרופתי יש בעיה של המינון. לרופא אין קנה־מידה לקבוע את עוצמת הרעש והוא מסתמך על "דיווחי" של החולה מחפשים תרופה בעלת השפעה ארוכה, שתינתן דרך הפה. עד כה ללא הצלחה ממשית. יש חוקרים התולים תקוות בתרופה בשם בטאהיסטין שהשיגה תוצאות טובות. אך הניסויים עוד לא הסתיימו.

רעש מכבה

הרעש באוזניים עלול לגרום לחוסר שינה, חרדה ודיכאון ויכול להיות מלווה בהפרעות גופניות נוספות אצל חולים הנוטים למצבי רוח. לאלה אפשרי טיפול ביניים בתרופות פסיכיאטריות. אחת מהתרופות הללו היא אמילוכריכיטון. היא יעילה, אך יכולה לגרום לתלות והתמכרות.

> **כל מבוגר שישי סובל מרעש באוזניים. זהו "טיניטוס", הנגרם מהתקשחות כלי הדם. התרופה העיקרית: להתרגל**

טיפול אקוסטי מושתת על מכשירים "המכסים את הטיניטוס", במכשירי שמיעה המפיקים רעשים שמנטרלים את רעש המחלה.

טיפול ניתוחי מכוון בעיקר להקלת הסימפטומים החיצוניים של המחלה. נוסו שיטות של הרס העצב ואף גרימת חירשות. בדרך זו הושגה הקלה אצל כ־⅓ מן המקרים. אבל ניתוח עלול גם להתמיר את הטיניטוס, במיוחד אצל חירשים, על כן נזהרים הרופאים מטיפול בעזרת איזמל.

גירוי חשמלי המושם בנקודה מסויימת באוזן עשוי לנטרל את הרעש באוזניים. אולם סוג זה של טיפול לא עבר כל שלבי הבדיקות.

טיפול פסיכולוגי נחוץ לאותם חולים אשר אינם יכולים להיעזר בשיטות אחרות, וגם אינם יכולים להיעזר לרעש. חלק מהלוקים בטיניטוס מסתגלים לרעש ללא קושי אחרי זמן־מה. אחרים לומדים להסיח דעתם מהזימזום. במקרי לחץ, עייפות או חולשה כללית הטיניטוס, שהיה נסבל, מתחיל להפריע ואף לגרום ל"מצבי רוח". שיטות פסיכולוגיות המכוונות להגברת הסבילות לא התפתחו עדיין, אם כי כמה רופאים השיגו הישגים.

אם מופיע רעש באוזניים יש ראשית כל לסלק את עודף השעווה מהאוזניים. להפסיק ליטול תרופות העלולות להביא לטיניטוס וכמובן לפנות לרופא לייעוץ. הרופא ינסה לעזור, אך לרוב יסביר כי המחלה אולי אינה ניתנת לריפוי אלא להקלה, וצריך לנסות להסתגל לרעש. "הפרעות בשמיעה אפשר לתקן על־ידי מכשיר עזר. הכל כמובן בעצה אחת עם רופא אף־אוזן־גרון.

האנטיביוטיקה לא חיסלה את העגבת

תכשירים אנטיביוטיים גרמו למהפך בכל הקשור לטיפול במחלות זיהומיות, אך הציפיות הגדולות נכזבו. אמת נכון, תשחפת חדלה להיות מחלה קטלנית בארצות המערב המתועשות, אך בארצות המתפתחות היא עדיין בין גורמי התמותה בבדי המשקל. נעלמה מחלת האבעבועות השחורות, אך לא כן המלאריה, היא מטרידה מדינות רבות בצורה של אנדמיה. כן נרשמת עלייה בשיעור התחלואה בעגבת. חלק מהמחלות מיובאות לארצות המערב על־ידי תיירים הבאים במגע עם אוכלוסיית העולם השלישי, ומחלות אחרות באות מחוסעת זנים חדשים של אותם חיידקים. בעיה אחרת היא אוכלוסיית החיידקים המכונה "פלורה" שסיבירה, הנמצאת במעי רבת העיכול ואף מסייעת למערכת זו. חיידקים אלה נעשו מקור לזיהומים פנים־מחלקתיים בבתי־חולים. מסתבר שחלק מהחיידקים אלה עברו שינויים "מכבנים" בהשפעת תרופות אנטיביוטיות, או שקיבלו תכונות תוקפניות מחיידקים מזנים אחרים.

בבתי־חולים מאושפזים יותר ויותר קשי־שים, שכן האוכלוסיה הוו הולכת וגדלה. הקשישים מתאפיינים גם בירידה בפעילות מנגנון החיסון, וזה נותן "צ'אנס" גדול יותר לסוגים שונים של חיידקים. קבוצה אחרת הלוקה במערכת החיסון מורכבת מחולים שטופלו נגד מחלות סרטן בקרינה או מטופלים בקורטיזונים.

לאחרונה השתפרו שיטות האיבחון בעזרת ניטור וחדירה אל פנים הגוף. הציוד המשוכלל המאפשר איבחון מחדיר אל תוך הגוף גם "פולשים". מסוג אחר...

לאחרונה מצאו החוקרים כי העמידות נגד אנטיביוטיקה עוברת מסוג אחד של חיידקים למשנהו. המעבר נעשה על־ידי נדיהה של קטעי חומצת גרעין.

לא רק העגבת עמידה נגד פניצילין, גם סוגים מסויימים של זיבה אינם רגישים לתכשירים אנטיביוטיים. במדינות מסויימות במערב התפשטה מחלה חדשה, הרפס גניטלי. המחלה התפשטה בשל מה שמכנים "מתי־רנות". חלק מהנפגעים בדלקת השופכה נגועים גם בגורמי מחלה אחרים, דבר המקשה על בחירת שיטת טיפול.

מחלות שהיו ידועות גם בעבר, כמו דלקת־מעיים חרה, נגרמות לא רק על־ידי חיידקים הידועים לרופאים ולמעבדות; אלא גם סוגים אחרים של חיידקים, גם זה מסבך את האבחנה והטיפול. לפני ארבע שנים עמדו החוקרים לפני חידה: ששמה "הרעלת הליגיונרים", החיפושים הוכתרו בהצלחה ונתגלה חיידק חדש, שגרם גם להתפרצויות של דלקת־ריאות רעה. עד היום נתגלו עשרות זנים שונים של "ליגיונלה".

לאחרונה נרעשה הקהילה המדעית בשל מחלת האיידס התוקפת בארצות המערב את אוכלוסיית ההומוסקסואלים, המכורים לסמים ומתגרים מאיי האיטי. המחלה, כפי שידוע היום, נגרמת על־ידי נגיף מסויים. התוקף בראשית פלישתו את הלימפוציט טי והורס את מערכת החיסון של הגוף. הגוף נעשה חשוף לפגיעה בטחול, בכבד, לתופעות זיהומים, שונים ומשונים וכן לתופעת שאתות.

אם כן, עוד ארוכה הדרך להיעלמות מחלות זיהומיות. ייתכן שאנו עדים להתחלפות תיסמונות מקובלות במחלות חדשות, כמו מחלת הליגיונרים והאיידס. הטיפול עובר יותר ויותר לגילוי תהליכים פיזיולוגיים ולמני־עת המחלה, כי זו דרך מבטיחה יותר מסינטזה תכשירים חדשים.

גם לחץ נמוך - מסוכן

כל אחד יודע שלחץ דם גבוה הוא דבר מסוכן, טעון טיפול והשגחה. רק מעטים ערים לכך שלחץ דם יכול להיות נמוך מדי. כלחץ נמוך מקובל לחשוב 100 ממ"כ לחץ דם סיסטולי. זו הגדרה שרירותית, שכן ישנם אנשים לגמרי "נורמאליים" עם ערכים כאלה. כדי לקבוע תת־לחץ־דם מן הראוי להשוותו לערכים קודמים אצל אותו אדם.

תת־לחץ־דם יכול לגרום הרגשת חולשה, עייפות, דרמת ואף התקפי סחרחורת או עילפון בעמידה. הסיבוכים העיקריים והקשים של תת־לחץ־דם הם חבלה עקב אובדן הכרה ונפילה, אוטם שריר הלב ושבץ מוחי. שיעור הסיבוכים מתת־לחץ־דם עלול להיות גבוה מאוד במיוחד אצל קשישים. מניתוחים שלאחר המוות אצל 120 נפטרים נמצא, כי אצל 37 תת־לחץ־דם היה בין גורמי האירוע.

מסוכנת לא פחות היא נפילת לחץ־דם תנוחתית. הכוונה לנפילת הלחץ הסיסטולי בעמידה כ־20—30 ממ"כ לפחות, או לרמה של 80 ממ"כ ומטה. דבר כזה עלול לקרות כשחולה מתעורר וקם לפתע פתאום.

המנגנון המפקח על לחץ־הדם מורכב ביותר. לכלי הדם ברקמות מסויימות, יש יכולת של ויסות עצמי, המבטיח אספקת דם תקינה לאבר למרות הפרעות בלחץ הסיסטמי הנקבע על־ידי תפוקת הלב והתנגדות ההיקפית. תפוקת הלב תלויה בראש ובראשונה בקצב הלב ובנפח הדם. נפח סוף־דיאסטולי של החדר השמאלי והתכווצות שריר הלב. ויסות לחץ־הדם בטווח הקצר מורכב מאוד, אך בעיקרו נעשה על־ידי מערכת העצבים הסימפאתית. לולא פעלו מנגנוני הויסות, היתה נגרמת נפילה חדה בלחץ־הדם אצל איש המורקם משכיבה, בשל כוח המשיכה. הדם היה מצטבר בוורידי הרגליים.

תת־לחץ הדם כתופעה כרונית נגרם בשל ירידה ניכרת בתפוקת הלב, מאי־ספיקת הלב על רקע מחלה או בהשפעת תרופות, שינויים בפעולה ההורמונאלית של המערכת, אי־ספיקת כליות ועוד. אי־ספיקה כליות יכולה להופיע כתופעת לוואי של המוריאליזה. קשה לפעמי לאבחן את מקורה של נפילת לחץ־דם תנוחתית. לא פעם אלה הם ליקויים בלתי־הפיכים והטיפול הוא רק סימפטומטי. טיפול כזה חשוב מאוד, כי אחרת, נדון החולה לריתוק למיטה ולנכות. מלבד לטיפול תרופתי חשוב להדריך את הסובל מתת־לחץ־דם בכל הנוגע להתנהגותו בעת השינה, תנוחה מתאימה של הראש, התנהגות נכונה בעת הקימה, הימנעות משינוי פתאומי של התנוחה, שימוש בחליפות לחץ וגרביים אלסטיים, הכל כמובן בעצת רופא. אמצעים אלה אין פורושם הימנעות מפעילות גופנית, שכן גם חוסר פעילות עלול להזיק.

העופרת שהרעילה את רומא

לא מזמן נתגלה שאוכלוסיה שלימה באחד מכפרי המיעוטים הורעלה בעופרת. סיפר על כך ד"ר הרשקו משערי־צדק. גילוי הדבר היה כרוך בעבודת בילוש ממושכת. בקרב הילודים, בכפר נרשמו שיגויים פאתולוגיים האופייניים להרעלת עופרת. מחמת הבושה לא הובאו הילודים לבדיקות השואות. ההורים לא רצו להציג את כלימתם. רק כאשר הגיעו עם הילדים התחיל החיפוש אחר מקור ההרעלה. תחילה חשדו במים, בגידולי תשחה, בשימורים, אך הבדיקות לא העלו דבר. בסופו של דבר בדקו גם את הקמח ונילו להפתעתם שיעור גבוה של עופרת. המעקב אחרי מקור הזיהום של הקמח הוביל אל... טחנת הקמח. הסתבר כי בטחנה נהגו לתקן בעופרת את הציר שהשתמשה. עם גילוי מקור הרעלה ננקטה פעולה למניעת הרעלות עופרת ולידת ילודים עם ליקויים מולדים.

כדאי להזכיר, כי לפני זמן לא רב פורסמו תוצאות בדיקות שנעשו בשלדי הרומאים שנמצאו בחפירות ארכיאו־לוגיות. ובכן, החוקרים הגיעו למסקנה כי רומא העתיקה נפלה בגלל הרעלת עופרת. כאותם הימים השתמשו לרוב בכלי אוכל ובישול מעופרת או מצופים עופרת. העופרת גרמה גם לריבוי מחלות מולדות ולדלדול האוכלוסיה הרומית. את מקומה תפסה אוכלוסיית המהגרים וכן העבדים אשר בהיותם בעלי תפקידים היוניים ביותר זכו תוך זמן קצר לזכויות אזרח. רומא נפלה בכלל העופרת ולא תחת לחץ הברברים.

טכנולוגיה במקום חקלאים

שנת 2000 מתקרבת והולכת. עוד 15 שנה בסך־הכל. בליל ה־31 בדצמבר 1999, יחזרו אולי תושבי הכפר בישראל ויעיינו בשלושה פרסומים עוקבים שיצאו לאור בימים אלה על־ידי „המרכז לחקר ההתיישבות כפרית ועירונית רחובות", תחת הכותרת „הכפר הישראלי לקראת שנת 2000".

בראשון שבהם, שנושאו „תחזיות אוכלוסיה ותעסוקה", עוסק רב שורש בתעסוקה החקלאית בכפר הישראלי לקראת סוף המאה. אחד מסימני ההיכר של ההתיישבות הכפרית בישראל מתחילתה היתה חפיפה כמעט מוחלטת בין הכפר לחקלאות. „שיבת ציון", לדבריו, היתה לא רק תנועת התעוררות לאומית־מדינית, אלא גם תנועה לבניית חברה יהודית שונה. בתפישה זו הוא מרגיש. נועד מקום מרכזי להפיכת הפירמידה החברתית, כפי שהוגדרה על־ידי בורוכוב במבנה התעסוקה ובמקורות הפרנסה. החזרה לעבודת אדמה היתה רק היבט אחד של תפישה זו. ההיבט השני היה התאמה בין החקלאות ליישומם של עקרונות חברתיים כמו שוויון, עבודה עצמית וכו'. על עקרונות אלה נבנו המושב, הקיבוץ והמושב השיתופי, ועל חלק מעקרונות אלה — המושבה.

רק 4% מועסקים בחקלאות

בפחות משנות דור השתנתה התמונה בצורה מהותית. שורש מציין, כי מנתוני השנתונים הסטטיסטיים שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה, כי בשנת 1960 עסקו בחקלאות 15 אחוז מכלל המועסקים במשק. בשנת 1970 ירד מספר החקלאים ל־7.4 אחוזים — ירידה של יותר מ־50 אחוז. ב־1980 הגיע מספר החקלאים ל־5.4 אחוזים.

נתון נוסף, שפורסם בשנתון הסטטיסטי 1985 שהופיע לפני כשבוע, ואשר שורש אינו מביא, מצביע על ירידה נוספת במספר החקלאים: בשנת 1985 עמד מספר החקלאים על 4.5 אחוזים מכלל המועסקים.

יותר מ־77 אחוז מהעוסקים בחקלאות גרים בכפר. לדעת שורש, הצמצום החזוי בבסיס החקלאי יגרום לגיבוש צורות ארגוניות חדשות להרחבת ההתיישבות הכפרית, שהתעסוקה הדומיננטית בהן לא תהיה חקלאות. הוא אף קובע, כי „התהליך של צמצום ממדי התעסוקה החקלאית יימשך לקראת סוף המאה, והוא אינו הפיך".

היקף התעסוקה החקלאית נעוץ בהתפתחות הביקוש למוצרי חקלאות, הן בשוק המקומי והן ביצוא, ובהתייעלות בעבודה. להערכת שורש, הביקוש לעבודה, הקשור כאמור בעליית הביקושים בשוק המקומי וביצוא, יתקזז פחות או יותר על־ידי החסכון בעבודה, קרי: הכנסת מיכון חקלאי חדיש ומערכות השקייה מתוחכמות, המביאות לחיסכון בעבודה. כך, שהשינוי בשיעור המועסקים בחקלאות יהיה מזערי.

ב־1980 היה שיעור המועסקים בחקלאות 5.4 אחוזים. שורש צופה, שבעקבות ההתייעלות והשיפורים הטכנולוגיים, בשנת 2000 יירד מספר המועסקים בחקלאות לכ־4 אחוזים. כיוון שהתעסוקה בחקלאות תאבד בהתמדה ממשקלה, יווצר ביקוש גובר והולך לכוח עבודה מיומן.

ב־1985 היתה חלוקת כוח האדם כדלקמן: מיומן — 58.3 אחוז, לא מיומן — 41.7. בשנת 2000 יעלה ערכו של כוח אדם מיומן, וצפוי כי יגיע לכ־68 אחוז (ולא מיומן 32 אחוז).

תשומות ביולוגיות ליצוא

שורש מציין מספר תסריטים אפשריים לקראת שנת 2000. להערכתו, כמות המים שתעמוד אז לרשות החקלאות תהיה בסביבות 1 מיליארד קו"ב בשנה. המים יופנו לענפים אטרקטיביים, שאין הוא יודע מהם. אך כבר עתה ברור לו שכמויות המים לכותנה ולהדרים יוקטנו, בשל הירידה ברווחיות שני הגידולים האלה. לדעתו, סביר להניח כי צמצום מיכסות המים יקטין את מספר המועסקים בחקלאות, אך כיוון שכלל המועסקים בחקלאות יהיה קטן, ההשפעה הישירה תביא לירידה של פחות מאחוז אחד. שכן, לדבריו, הירידה במספר המועסקים בחקלאות הגיעה כבר כמעט לתחתית ואי־אפשר לרדת יותר.

פתח התקווה לחקלאות הוא לדעתו בייצור מוצרים חדשים ליצוא, המתבססים בעיקרם על מחקר ופיתוח. שורש מציין את קבוצת „התשומות הביולוגיות" (זרעים, שתילים וחומר רבוי), המכונות „הדור הבא של הייצור החקלאי". אחרי שלב אספקת מזון לאוכלוסייה ושלב ייצור מוצרי צריכה, הגיע תורו של יצוא התשומות הביולוגיות. אלה יאפשרו הגדלת התמורה לחקלאי. במוצרים הקונבנציונאליים ניתן לחזות את התמורה, ובתנאי הסחר הקיימים היא תלך ותרד, בגלל התחרות בשווקים עם מדינות בהן עלות העבודה שואפת לאפס. אחת מנקודות המפתח לפיתוח מסחרי של המוצרים החדשים היא הרמה המקצועית הנדרשת והצורך בהעמקת ההדרכה.

חיים מרגלית

טור החדשות

30 מיליארד שקל — היקף החובות למע"מ

● חלקם חובות אבודים

שלטונות מס ערך מוסף החליטו להנהיג מדיניות גבייה נוקשה ביותר. הרקע לכך נעוץ בעובדה כי היקף החובות למס ערך מוסף מצד חברות שונות מגיע כבר לסכום־שיא של יותר מ־30 מיליארד שקל. סכום זה גדל במחצית השנה האחרונה ב־8 מיליארד שקל. אולם מה שחמור מכל היא העובדה, כי למעגל החייבים הצטרפו עוסקים חדשים בגלל הקשיים במשק.

מנהל אגף המכס ומע"מ, מרדכי בוקי, הורה באחרונה לכל המנהלים האזוריים להקפיד ביותר ולפעול מיד לגביית החובות. במס ערך מוסף מעריכים, כי חלק מהחובות הללו הם למעשה חובות אבודים, שלא ניתן יהיה עוד לגבותם.

אייל שגב

עסקות מזומנים בבנקים

חובת רישום החל ב־1.4 מיליון שקל

בנק ישראל הורה בימים אלה לבנקים כי חובה עליהם לבצע רישום של עסקות מזומנים מסכום של 1.4 מיליון שקל. עד כה היו הבנקים חייבים לבצע רישום של עסקות כאלה החל מסכום של 400 אלף שקל.

בהוראות בנק ישראל נאמר, כי חובת הרישום חלה הן על עסקות הנעשות במטבע ישראלי, והן על עסקות במטבע־חוץ בסכום מקביל. על־פי ההוראות, אין צורך לרשום את פרטיו של לקוח קבוע של הבנק המבצע עסקות אלה, להוציא עובדת ביצוע העיסקה. לעומת זאת, לקוחות מזדמנים חייבים למסור את מלוא הפרטים המזהים שלהם, ואלה יירשמו על־ידי פקיד הבנק.

א.ש.

הבנקים ירוויחו פחות מתוכניות החסכון

משרד האוצר עומד לצמצם את המרווח שיש לבנקים מהפעלת תוכניות חסכון מסוג „רציף" ו„מתמיד". לדברי אנשי האוצר, יש כיום לבנקים רווחים גדולים מהפעלת תוכניות אלה, כיוון שהם רשאים להשקיע חלק גדול מהצבירה בתוכניות באפיקי השקעה חופשיים: 25 אחוז באפיקים חופשיים לגמרי, ו־15 אחוז באגרות חוב סחירות בבורסה, שהתשואה עליהן כיום גבוהה יחסית. את יתרת 60 האחוז חייבים הבנקים להשקיע באוצר, ועל השקעה זו הם מקבלים תשואה של 2.75 אחוז.

לדברי מקורות בכירים באוצר, יש כוונה להפחית את התשואה הניתנת לבנקים על השקעתם באוצר. נראה כי הדבר ייעשה בקרוב, שכן תוקפן של תוכניות אלה יסתיים בסוף החודש הבא. האוצר החליט אומנם להאריך את תוקף התוכניות הללו ל־3 חודשים נוספים, אולם ככל הנראה ירוויחו הבנקים פחות מהפעלתן.

גם תוקפן של תוכניות החסכון הדולריות מסתיים בסוף שנה זו. האוצר החליט להאריך את תוקפן לשנה נוספת. בשני המקרים — הן לגבי התוכניות הדולריות והן תוכניות „רציף" ו„מתמיד" — לא יחולו שינויים בתנאי התוכנית לחוסך.

האוצר מתכוון להנהיג שינויים גם בתוכניות החסכון החדשות מסוג „תשואה", ולאפשר לבנקים גמישות רבה יותר בפיזור האגרות בהן משקיעים את כספי הצבירה של תוכניות אלה. כיום משקיעים הבנקים 75 אחוז מכספי התוכניות האלה באגרות חוב, ו־25 אחוז על־פי שיקול דעתם החופשי. הכוונה היא, לשנות את תנאי ההשקעה כדלקמן: 50 אחוז מכספי הצבירה יושקעו באגרות חוב, 25 אחוז יושקעו בהשקעות חופשיות ו־25 אחוז יופקדו באוצר, באגרות־חוב מיוחדות, אותן יהיה ניתן לפדות במועדים גמישים.

אייל שגב

2.1 מיליארד דולר בפק"מ ותפ"ס

הסכומים שמחזיק הציבור בפקדונות פק"מ ותפ"ס גדלו מאז תחילת השנה במאות אחוזים, בערכים ריאליים — כך עולה מסיכומי בנק ישראל.

פקדונות הפק"מ גדלו מתחילת השנה ב־473 אחוז, גידול ריאלי של 104 אחוז. בתפ"ס היה הגידול רב יותר — 602 אחוז במונחים נומינאליים, או 150 אחוז במונחים ריאליים.

בסך־הכל מחזיק הציבור כיום בפק"מ ותפ"ס 3,105 טריליון שקל, או במונחים דולריים כ־2.1 מיליארד דולר, לעומת 1.2 מיליארד דולר עם הפעלת התוכנית הכלכלית.

היתרות שמחזיק הציבור בעו"ש מסתכמות ב־467 מיליארד שקל והן גדלו ב־193 אחוז מתחילת השנה, או במונחים ריאליים — גידול של 4.6 אחוזים.

עוד עולה מהנתונים, כי היתרות בפח"ע עו"ש גדלו מתחילת השנה ב־35.5 אחוז ומסתכמות ב־1.44 מיליארד דולר. בפקדונות פקדון ירדו היתרות ב־45 אחוז מתחילת השנה, והן מסתכמות כיום ב־1.35 מיליארד דולר.

יתרות פת"ח (פקדונות תושבי חוץ) גדלו מראשית השנה כ־4 אחוזים ומסתכמות ב־6.4 מיליארד דולר.

א.ש.

יבואני הרכב לעידוד היצוא

יבואני הרכב הישראלים יפעלו אצל יצרני הרכב עימם הם קשורים, כדי שאלה ירכשו בארץ מוצרים, במסגרת קניות גומלין, בהיקף של 18 אחוז משווי היבוא. בפגישה שנערכה לפני מספר ימים, בין נציגי היבואנים לבין הרשות לקניות גומלין, הושגה הסכמה בין הצדדים בתחום זה.

כבר בחודשים הקרובים יגיעו לארץ משלחות של יצרני הרכב, כדי לסייר במפעלי תעשייה ישראלים ולבחון אפשרות לרכישת סחורות בארץ. משלחת ראשונה תהיה ככל הנראה של חברת „רנו", שתגיע בינואר. לפני מספר חודשים סיירה בארץ משלחת של „צ'מסיון", שגם היא התעניינה ברכישות בארץ.

הוסשר יבוא רכב מבראזיל

גם יבוא רכב מבראזיל, שהופסק בזמנו על רקע חוסר איזון בסחר גומלין בין שתי המדינות, הוסשר באחרונה, לאחר שהושג הסדר בנושא זה.

עם זאת, צפויות בעיות בתחום קניות הגומלין עם יצרני הרכב היפאניים, שאינם ששים ליצור קשרי סחר הדוקים מדי עם ישראל. יתכן לפיכך כי תינתן הוראה לכל הגופים המתוקצבים לא לרכוש רכב יפאני אם יסרבו היפאנים לבצע רכישות גומלין בישראל.

בינתיים התברר, כי איגוד יצרני הרכב שליד השוק האירופי המשותף פנה לממשלת ישראל, וביקש הבהרות של מדיניות הממשלה בתחום יבוא הרכב, במגמה למנוע אפשרות לנקיטת צעדי־גמול על־ידי מדינות השוק, אם תימשך המדיניות המונעת יבוא לארץ. **א.ש.**

גלגלי הבורסה

נמשכת ההתאוששות בחופשיות

אתמול נמשכה ההתאוששות במניות החופשיות. למניות המסחר היה עודף ביקוש של 850 מיליון שקל. בשוק איגרות החוב היה עודף ביקוש של 4 מיליארדי שקלים לצמודות למדד ומיליארד שקל לצמודות למט"ח.

הציבור השקיע אתמול כ־4 מיליארדי שקלים בקרנות נאמנות „סולידיות", מזה כ־2.25 מיליארד שקל בקרנות בנק הפועלים. בקרנות הנאמנות המתמחות במניות היה איזון בין הפדיונות וההשקעות.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־4.30 שקל — ל־1,477.80 שקל, ב־0.29%. דולר נוסעים ירד ל־1,753 שקל. הדולר השחור נע בין 1,550 ל־1,560 שקל.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.46% ל־3.10%. תוך מחזור של כ־6.5 מיליארד שקל.

בשוק המניות עלו אתמול 203 שערים, לעומת 75 שירדו ו־129 שנשארו בלי שינוי. מהם 56 עלו ב־5% ויותר ו־23 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 7 „קונים בלבד" ו־3 „מוכרים בלבד". המחזור בשוק המניות הסתכם ב־3.2 מיליארד שקל, מזה כ־1.5 מיליארד שקל במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה בלבד הגיע ל־521 מיליון שקל.

במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים ש' — 0.6; כללי — 0.2; אגוד — 3.1; מזרחי ש' — 0.1. לעומתן ירדו: פועלים מב' — 5.4; מימון סחר 1 — 0.2. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר הסתכם ב־930 מיליון שקל, וההיצע ההתחלתי כ־280 מיליון שקל. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 13.36% ל־13.46%.

במניות החופשיות עלו עד 10% מניות חברות ביטוח ומקרקעין, ועד 5% מניות תעשייה, השקעה, מסחר ושירותים. בחיפושי נפט היו תנודות עד 4% לשני הצדדים.

בשוק איגרות החוב עלו הצמודות למדד עד 1.2% מסוג „שגיא". בסוג „גליל" שררו עליות עד 3.2%. בצמודות ב־80% למדד היו עליות עד 3.1%. בצמודות לדולר היו עליות עד 0.3% בסוג „ארמון". ב„רמון" היו ירידות עד 0.8%. המחזור בשוק אג"ח הגיע ל־5.9 מיליארד שקל, מזה 975 מיליון שקל בצמודות ב־80% למדד.

* החברה הישראלית למחקר ופיתוח מיסודה של „אלסינט" הודיעה כי הסדירה עם הבנקים שלה, ועם בנק ישראל, את הארכת תקופת מימון היצוא שלה וקווי אשראי נוספים.

* „רובל": באסיפה כללית שלא מן המניין הוחלט לדחות את ההצעה להגדלת ההון.

* „מנפיקים" חברה להנפקות של בנק דיסקונט העבירה לבורסה טיוטת תשקיף הנפקה לציבור של אג"ח בערך נקוב כולל של 25 מיליארד שקל, בשם „ברירה דולר מדד". נושאות ריבית 8% צמודה למדד, או ליבור +1% ואך לא פחות מ־7% צמודה לדולר.

* גולדפרוסט העבירה לבורסה טיוטת תשקיף להנפקת מניות בדרך של זכויות. להנפקה אין חתם. אולם בנק המזרחי קיבל על עצמו את ההפצה של ההנפקה בין בעלי המניות.

* קרן „מאור" הודיעה, שלאור היקפה הקטן הוחלט על דעת מנהל הקרן ונאמנה (בנק צפון אמריקה) לפרק את הקרן.

אלחנן הורוביץ

עסקות עם סין מחייבות אישור בנק ישראל

בנק גדול באירופה הודיע באחרונה כי הוא מוכן להעמיד אשראי נוח לרשות חברות ישראליות המבקשות לבצע עסקים עם סין. הבנק האירופי מתנה את מתן האשראי לפירמות הישראליות בקבלת ערבות של בנקים ישראליים הפועלים בחו"ל.

כתבנו מציין, כי עסקות מסוג זה מחייבות אישור מוקדם של בנק ישראל.

הסינים מבקשים לקבל מישראל ידע בתחום הקמתם של מפעלים לעיבוד תוצרת חקלאית, ומקיימים בעניין זה מגעים מתקדמים עם פירמות מקומיות.

בינתיים נודע, כי חברה ישראלית גדולה בענף הטקסטיל מנהלת מו"מ להקמת מפעלים בסין. אם תצא העיסקה אל הפועל, יספקו הישראלים ידע, ציוד והדרכה לאנשי עסקים בסין, להקמת תשלובת לייצור חוטים, בדים ומוצרי אופנה. גם חברת מזון מישראל מנהלת מגעים להקמת מפעל בסין. **א.ש.**

מבצעים בבינלאומי

הבנק הבינלאומי מקיים שורה של מבצעים בתוכניות חסכון:

הבנק ממשיך, לתקופה מוגבלת, בתוכנית „עוז תשואה". המעניקה ריבית שנתית צמודה למדד של 7.5%. תוכנית החסכון היא לתקופה של 30 חודשים (החוסך מקבל 30 מדדים) והתשואה המצטברת בה מגיעה בתום תקופת החיסכון ל־19.9%. הריבית פטורה ממס, והקרן והריבית צמודות למדד.

„עוז למתמיד" תוסף הרי־מעמי — למצטרפים בחודש נובמבר 1985 ישופרו תנאי הריבית: בתום שתי שנות החסכון הראשונות — 6% לכל השנה. עבור שנת החסכון השלישית או חלק ממנה — 5% לשנה. עבור שנת החסכון הרביעית או חלק ממנה — 5% לשנה. עבור שנת החסכון החמישית או חלק ממנה — 6% לשנה. עבור שנת החסכון השישית או חלק ממנה — 7% לשנה. עבור שנת החסכון השביעית או חלק ממנה — 7.5% לשנה. עבור שנת החסכון השמינית או חלק ממנה — 9% לשנה. התשואה השנתית הממוצעת בתום 8 שנים מגיעה ל־6.4%.

„עוז דולרי להכנסה חודשית" — ריבית מוגדלת לתקופה מוגבלת. למצטרפים בימים אלה תינתן ריבית חודשית בשיעור של 0.75% במקום 0.6% בתנאים הרגילים. התוכנית היא לתקופה של 3 עד 5 שנים.

„עוז צמוד דולר" — ריבית מוגדלת לתקופה מוגבלת. למצטרפים בימים אלה תינתן ריבית צמודה בשיעור של 8.3% לשנה, במקום 6.8% לשנה, תוספת של 1.5% לשנה. התוכנית לתקופה של 3 עד 4 שנים.

„פר"מ 30 יום" בבנק הפועלים

בנק הפועלים החל להפעיל מסלול הפקדה חדש בשקלים לתקופה של 30 יום — „פר"מ (פקדון רב־מסלולי) ל־30 יום" — שהריבית בו מבוססת על שער ריבית ה„פריים" ומשתנה בהתאם לשינויים בשערי הריבית במשק. מהבנק נמסר, כי בשלושת הימים הראשונים להפעלה כבר הופקדו במסלול זה יותר מ־100 מיליארד שקל.

בשלב הראשון להפעלת פקדון הפר"מ החדש נקבע, כי הריבית שיקבל המפקיד תהיה נמוכה בלא יותר מ־0.5% לחודש מריבית ה„פריים", כך שהריבית שניתן היה לקבל בימים הראשונים להפעלתו היתה לא פחות מ־5% לחודש. ההפקדות ניתנות לחידוש אוטומטי, לתקופות זמן נוספות של 30 יום. כיום ניתן להפקיד ב„פר"מ 30 יום" סכומים של 150 אלף שקל ומעלה, וליהנות ממלוא התנאים החלים על הפקדון.

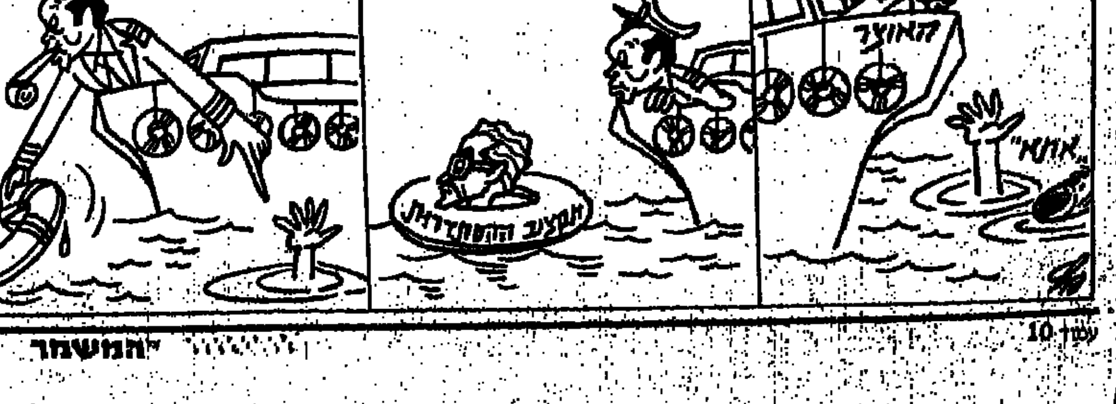

בחקלאות

בעריכת יוסף גלילי

מושבים מבוססים במשבר

מאת יוסף גלילי

המשבר בענף החקלאות אינו יורד מסדר יומו של שר החקלאות. „המופגז" חדשות לבקרים בהפגנות של חבריו לתנועה, אותם הוא מייצג בכנסת ובממשלה. גם עמיתו בוועדת הכספים של הכנסת תבע ממנו להתפטר אם אין ביכולתו להתמודד עם שר האוצר, המטרפד את ביצוען של החלטות הממשלה. הסחבת בשחרור 90 מיליון הדולר, שעל העברתם לישובים במצוקה החליטה הממשלה — הגדישה את הסאה. היה זה הקש ששבר את גב הגמל.

הפגנת 400 חקלאים ממושבי הגליל ופרוזדור ירושלים מול משרדו של שר החקלאות בתל־אביב והקריאות „אריק תעשה טובה — תתפטר"; „3000 בתי־אב בדרך לסער"; „הבטחות שר החקלאות כקליפת ביצה" — כל אלה ביטאו את זעמם של החקלאים, שהזהירו מפני סכנת כליה המרחפת על עשרה מיליון עופות במושבי ההר, מחוסר אפשרות להשיג גרעינים. משרדי האוצר והחקלאות לא הזרימו את הסכומים המגיעים למושבי ההר כחוק. החוב שהצטבר בשני האזורים נאמד בכ־40 מיליון דולר.

האוצר בולם תוכניות שיקום

מספר הישובים, המושבים והקיבוצים שנקלעו למשבר פיננסי מגיע ל־100 משקים ויותר. המרכז החקלאי ותנועות ההתיישבות אומדים את הסכום הדרוש לחילוץ החקלאות מהמשבר ומהקשיים בכ־600 מיליון דולר, כך ש־90 מיליון הדולר שהוקצו לישובים במצוקה דומים לגלולת אספירין הניתנת לחולה אנוש.

ראשי המרכז החקלאי ונציגי התנועות גיבשו תוכנית לגיוס 400 מיליון דולר להמרת חובות קשים שהצטברו במשק בשל ריבית קצוצה, ירידת ערך המטבעות האירופיים בעבר וחוסר מדיניות ליצוא החקלאי בשנות שלטון הליכוד בעבר ומדיניות ממשלת האחדות הלאומית בהווה.

על־פי הנחיות ראש הממשלה ושר החקלאות, גיבשו נציגי ההתיישבות וראשי הבנקים תוכנית משותפת לגיוס 400 מיליון דולר, המבוססת בעיקרה על מקורות כספיים מצטברים בקופות הגמל והפנסיה, ועל קווי אשראי מחו"ל. מדובר בשחרור חלק מכספים אלה מהחובה להשקיעם באגרות־חוב של בנק ישראל, במטרה להמיר חובות קשים, במימון לטווח ארוך ובריבית סבירה של 8 אחוזים לשנה, במקום 100 אחוז לשנה כיום.

„שר האוצר נמנע מלשתף פעולה ואינו מאפשר את ביצוע התוכנית. אי־ביצועה יגרום להתמוטטות של ארגוני קניות אזוריים ומאות ישובים, ולהשלכות כלכליות וחברתיות מרחיקות־לכת, כולל יצירת חובות אבודים בממדים גדולים למערכת הבנקאות בישראל" — הזהיר מיכה אפרתי, יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי בפגישותיו עם ראש הממשלה ועם בכירי האוצר.

גם המבוססים סובלים

בחוגי האוצר וכלכלי־תקשורת אחרים ניסו להטיל את „המחדל" בפתחי הישובים במצוקה ש„לקו בחוסר יעילות, בשלומיאליות משקית וכיוצא באלה טענות. אולם בלי להתעלם ממחדלים משקיים וארגוניים בחלק מן המשק המושבי־משפחתי ובקיבוצים צעירים שטרם התבססו (בשל מדיניות התיישבותית מעוותת), ניתן לומר כי הישובים הללו נפגעו קשה יותר ואולי אנושות כתוצאה מן המשבר שפגע בחקלאות בעקבות מדיניות ממשלתית מעוותת כלפי המגזר החקלאי היצרני ליצוא.

בסיור שערכנו לפני שבוע במושבי עמק חפר והשרון, מושבים שעלו על הקרקע בשנות ה־50 ומושבים המציינים עתה 50 שנה לייסודם, נוכחנו לדעת שגם בארזים נפלה שלהבת. „המשבר הפיננסי — קרי הריבית הקצוצה — מאיים על קיומם", פשוטו כמשמעו.

משה חסר, איש כפר ויתקין, טוען כי עד לפני שלוש שנים לא היה לו כל חוב ואילו היום הוא נחשב לפושט־רגל, משום שהוא חייב 108 אלף דולר. גם אם ימכור את הרפת ואת להקת ההודים שלו יישאר לו חוב של 60 אלף דולר. החוב נובע, לטענתו, מריבית קצוצה על השקעות ומביטול הסובסידיה לענף ההודים.

יו"ר הנהלת כפר ידידיה, עצמון מלצר, אומר: „האגודה היא סולידית. 70 אחוז הון עצמי ו־30 אחוז הלוואות־פיתוח (בנקאי ושוק ה־אפור). עלות ההון אוכלת את הרווח בכל הענפים". גיורא ברנאי קובל על חוסר עקביות הממשלה בכל הנוגע לתיכנון וייצור בענף. „אף עובד שכיר לא התנסה במכה פיננסית דומה, שבמחי יד נשחק כל החיסכון שהצטבר במשך 25 שנה". הוא קם בוקר אחד והתברר לו ש„אין לי כלום. אני חייב את כל הנכסים שיש לי לאגודה..."

גם הפרחים במשבר

ענף הפרחים נקלע למשבר עמוק. המתחרים בשוק המשותף — ספרד, מרוקו ויוון — נהנים מתמיכה ממשלתית ותובלה זולה, ואילו לענף הפרחים הישראלי, המכניס דולרים זולים וערך מוסף גבוה — אין תמריצים ועידוד ליצוא. אנשי כפר ידידיה, יוצאי־גרמניה, שחקו את כל החסכונות: חברים מכרו את מכוניותיהם. הם השקיעו במשקם 80 אחוז הון־עצמי. „אם לא תהיה ירידה בעלות המימון, יתמוטטו משקים רבים", הם מזהירים.

גדעון לייטמן, יו"ר האגודה ומרכז המשק בכפר ויתקין, אומר כי „הריבית הרצחנית קוטלת אותנו. אין כסף להון חוזר. כל מי שעתיר הון, במקרה הטוב, נחנק ולא — הורגים אותו". חזרה ונשנתה התביעה להבטחת הון חוזר והשתתפות בהשקעות מוכרות — בריבית סבירה, ומשק מתוכנן, כדי לשמור על האופי הכפרי של הישוב. „הדור השני בכפר עבר את גיל 55; הוא מנהל מלחמת־מאסף; עובד בשבתות כדי להישרד...".

מצבו של יצחק אבוטבול (55) ממושב ינוב, משקף את מצבם של מושבי אגודת הקניות. „מושבי התיכון" — בצרה. ינוב, ניצני־עוז — בהם ביקרנו. הם עלו על הקרקע בשנות ה־50. יצחק אבוטבול מגדל פרחים. הוא וארבעת בניו עובדים מבוקר עד ערב ומגיעים לתפוקה של 200 עד 250 אלף פרחים לדונם. מצבו קשה בשל חוב של 22 מיליון שקל. הריבית הקצוצה „מכלה את הרווח" שלו. האיש אופטימי. מקווה להיחלץ מן המשבר בעזרת האגודה.

רכזי האגודה, ברוך אוחיון וטל עמנואל, ציינו כי חברי המושב לא לקחו כספים מעל למותר. האגודה מסודרת. יש בה מפעלים משותפים המתפקדים כהלכה ומסייעים בידי חברי האגודה. הסיבות למשבר הפוקד את הישובים נובע, לדעתם, מעקירת 1300 דונם פרדס מתוך 2200 דונם (בשנתיים האחרונות). כתוצאה מירידת רווחיות היצוא, יוקר התשומות ועלות ההון המכלה כל טיפה של רווח. בשנתיים האחרונות נעקרו גם מטעי אבוקדו וורדים ליצוא, שהיו הענף הדומיננטי במושבים הללו.

כ־20 מתושבי ינוב וניצני־עוז אינם מתפרנסים מחקלאות ועבודתם המעסיקים של 4 עד 8 משפחות בכל מושב שאינן מסוגלות לקיים את משקיהן, עלולים לסכן את קיומה של האגודה, שבה יותר מ־70 חברים בכל מושב. מדובר, כאמור, ב־22 מיליון שקל שחייבת כל משפחה והממשכן את עתידה. כידוע, זו בעיה כללית במשק המושבי־משפחתי בתנועת המושבים. שר החקלאות אומד את מספרם בכ־5,000 משקים מפגרים הטעונים פתרון ראדיקאלי.

המשבר בחקלאות פגע גם בכשליש מהקיבוצים בארץ. הללו מתקשים לכסות את ההתחייבויות שלהם בגלל מצב כספי קשה. כל קיבוץ חייב 2־3 מיליון דולר. בין הסיבות לכך מנה יעקב נחתומי, רכז ועדת הכלכלה של ברית התנועה הקיבוצית: מדיניות ממשלתית מעוותת של ייקור התשומות החקלאיות — מים, חומרי הדברה וכו', בלי לתת לחקלאי את היתרונות והסיוע כמו במדינות המערב. כן הופסק האשראי שקיבלו בעבר בתנאים סבירים. כיום משלם החקלאי 16־20 אחוז מהתפוקה לריבית, לעומת (4) אחוזים מהתפוקה ב־1977. תמור מזה, שלושה הענפים העיקריים ליצוא: כותנה, אבוקדו והדרים, משלמים 51 דולר ריבית לדונם. החקלאי והמשק המוצלח ביותר אינו יכול להתקיים בתנאים כאלה.

מזכירות התנועה לשיקום המושבים במצוקה הכינה טיוטה ובה סעיפים אחדים:

● משקים במצב קשה ניתן לפדות עד 10 אחוז מהם, דהיינו, לקבל בחזרה את אמצעי הייצור, ובתמורה לשקם את בעליהם בעיר או לאפשר לתושביהם להמשיך לגור במושב.

● במצב שבו 70 אחוז מהמשקים אינם מתפקדים, יקחו מהם את אמצעי הייצור שיעברו לרשות המושב, המושב עצמו ייהפך לישוב קהילתי במסגרת תנועת המושבים. והתושבים ימשיכו לקבל שירותים ממוסדות המושב אליו הם משתייכים.

● לצורך ביצוע השיקום תוקם קרן משותפת של תנועת המושבים והממשלה. תנועת המושבים ומוסדותיה ילוו את פרוייקט השיקום, תוך מעקב וביקורת, צמודה לביצוע.

„אותה אדמה ואותם המים, רק הממטיר הוחלף בממכד והתוצאה: היבול גדל ב-24%."

יהושע פלוטקין
משק האחים פלוטקין
מושב חיבת ציון

בחודש ינואר 85 הציע לי גדי משחת השדה של דן ממטירים לנסות שיטה חדשה להשקיית ירקות.
„יהושע" הוא אמר: „בדן ממטירים פיתחו שיטת השקיה בממכדים המתאימה במיוחד לגביה מוקדמת ומוצלחת של גידולי שדה". החלטנו לנסות ועשינו 30 דונם תפוחי־אדמה בממכדים. בחודש יוני בעת האסיף, גילינו שהיבול בחלקות שהשקו בממכדים גדל ב־24% לעומת חלקות מקבילות.
חשבון פשוט הוכיח שכבר לאחר העונה הראשונה החזרנו חלק מההשקעה הכספית. בנוסף לכך גילינו, ששיטת הממכדים מאפשרת הפעלת שטחים גדולים בו זמנית, היא אופטימלית לתנאי מזג אוויר קיצוניים, מבטיחה שער המטרה ומונעת נגר ומכאן חסכון ניכר במים.
בעונה הנוכחית נהנים גם הכנסים שלנו מהממכדים.
דן ממטירים - חידוש רודף חידוש!

דן ממטירים
אבזרי השקיה עם וויסות צמוד
קיבוץ דן 12245, טל' המפעל 069-48811
משרד למכירות מרכזי: טל. 03-261976, 03-263267

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.
מפיצי
CATERPILLAR
בישראל

טרקטורים מיוחדים לחקלאות
SPECIAL APPLICATION
קטרפילר

טרקטורים מיוחדים לחקלאות עם תמסורת משקל ומרכז כובד מותאמים במיוחד לעיבודי יסוד.

דגם	כ"ס בייצול	כ"ס במנוע
D4E S.A.	68	90
D5B S.A.	90	120
D6D S.A.	125	165
D7G S.A.	200	250

משרד ראשי / סניף צפון / סניף באר שבע

יש לך מומחה לעניני כח
מקור עצמאי לאספקת זרם בעת חירום ובאורח שוטף הנו הצורך שלך, והמומחיות שלנו.
נציג חב' שמרלינג בע"מ - היועץ שלך לעניני כח
עומד לרשותך עם מידע מגוון ועדכני על
גנרטורים, מנועי דיזל, דיזל גנרטורים, משאבות מים, וגנרטורים P.T.O.
המיוצרים ע"י מיטב החברות בעולם
תנאי התשלום נוחים, ומותאמים לאפשרויותיך בעת הרכישה.
שרות נאמן 24 שעות ביממה, ע"י חב' שמרלינג בע"מ
העוסקת בענף מזה 20 שנה, והמפעילה צוות טכנאים מיומן בכל חלקי הארץ

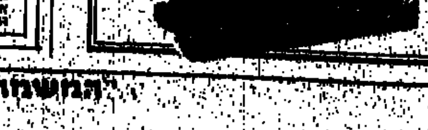

שמרלינג
חברה להנדסה (1970) בע"מ
רח' שבטי ישראל 61, יפו. טל. 831238, 03-822879

אופטימיות בענף ההדרים

מאת יוסף גולן

העונה שהסתיימה היתה טובה לפרדסן, סבור יצחק רהב, ומוסיף כי הסיבה העיקרית לכך היא מחסור שנוצר בינואר־פברואר באירופה כתוצאה מן הקרה שפקדה את ספרד ופגעה באשכוליות ומהקרה בקליפורניה שפגעה בתפוזים. המועצה לשיווק פרי־הדר ניצלה את ה־מחסור והעלתה את המחירים בהתאם. בו־בזמן הצליחה לח־סוך בהוצאות הספנות ובפירסו־מת. התוצאה — המגדלים קיבלו תמורה גבוהה יותר ב־50 אחוז, בדולרים, בהשוואה לתמו־רה בשנה הקודמת. המכירות הסתכמו ב־172 מיליון דולר, לעומת 112 מיליון דולר אש־תקד. אף־על־פי ששיווקה כמעט אותה כמות פרי, כ־35 מיליון תיבות.

הגדלת התמורה שינתה את היחס של חלק מהמגדלים לטיפול בפרדס. השקיעו יותר בעיבוד, שהוזנח בשנים האחרונות. כתוצאה מכך, יש לצפות להגדלת הכמות והאחוז של הפרי הראוי ליצוא. התחזית היא — 38־40 מיליון תיבות, כאשר אחוז היצוא מהיבול ברוטו, החזוי השנה, הוא כ־50 אחוז, לעומת 40 אחוז אשתקד.

השוק האירופי רווי פרי

מנכ"ל המועצה מזהיר מפני אופטימיות מופרזות לגבי עונה זו: אין לצפות השנה לתוצאה דומה לזו של אשתקד. ספרד, לאחר הקרה, חוזרת לשוק האירופי עם כמויות פרי כבשנים רגילות. אם לא יקרה משהו חריג — השוק במערב אירופה יהיה רווי פרי. עובדה המורידה את המחירים כלפי מטה. עם זאת, שינוי יחס המטבעות האירופיים כלפי הדולר (הנחלש) עשוי לפצות על המחירים הנמוכים יותר שיהיו בשווקים.

המבחן באיכות הפרי

יצחק רהב סבור, כי בשוק התחרותי הקשה במערב־אירופה, הדרך היחידה לקבל פרמיה תמורת הפרי הישראלי, דהיינו, מחירים יותר גבוהים, היא באמצעות שיפור האיכות. הפרי. ובעונה זו אכן יושם דגש על איכות חיצונית ופנימית של הפרי. מאמצי הפירסום יהיו בהצבעה על הייחודיות של פרי JAFFA (ג'פה). מושכל ראשון הוא, כי השוק מוכן לשלם יותר תמורת פרי בעל איכות מעולה.

אחד מיתרונותיה של המועצה לשיווק פרי הדר חדש — "פומלית־סוויטי", שהוא מכלוא של פומלו עם אשכולית, המאופיין במתיקותו לעומת האשכולית הרגילה.

השנה תוגדל כמות האשכולית הארומה "סאן־רייז", המבוקשת מאוד באירופה ונמכרת שם במחיר טוב למרי. בעונה זו נכנסת המועצה לעידן חדש בכל הקשור לסימון הפרי בתוויות JAFFA (ג'פה) (באותיות צהובות על רקע ירוק). הסימול יקל על הצרכן להבחין בפרי שלנו במבט ראשון. השנה ייעשה ניסיון לציין אשכוליות רגילות, טובות ביותר ובאיכות פנימית מעולה — בסימול מיוחד, במגמה להשיג מחיר טוב יותר הודות לאיכות זו.

פריצה לשווקים חדשים

"איזור מערב־אירופה יוסיף להיות השוק העיקרי לפרי ההדר הישראלי", אומר יצחק רהב, ומוסיף כי נעשים מאמצים לחדור לשווקים חדשים. לדבריו, המועצה תוסיף לשווק אשכוליות ליפאן ותפוזים לסינגפור ולצפון־אמריקה, כולל קנדה. ועל־פי התחזית ייוצאו לשם השנה 800 אלף תיבות.

המועצה התקשרה עם חברת "סאן־וורלד" לשיווק פרי־הדר בקליפורניה, בראשותו של האוורד מרגוליס. זו חברה דינמית, המעוניינת לגוון את סל הפרי שלה ב"שמוטי".

מנכ"ל המועצה לשיווק פרי־הדר חוזר ומדגיש, כי העולם כולו מוצף פירות וירקות, ויש עודף היצע על הביקוש. השווקים משופעים בכל המינים והסוגים של פירות במשך כל השנה. ולדעתו, רק באיכות טובה יותר אפשר להשיג רמת מחירים סבירה.

הגברת המחקר

"פיתוח זנים חדשים נמשך, תוך זניחת זנים פחות ריווחיים והחלפתם באחרים. המועצה לשיווק פרי־הדר נכנסה בתנופה לתחום המחקר, במשאבים וביכולת מקצועית, בשיתוף מינהל המחקר החקלאי. הבעיה איננה כסף, אלא ניצול טוב יותר של הכסף לקידום המחקר ולפיתוחו" — אומר רהב.

מדיניות השיווק

"שיווק פרי־הדר באמצעות המועצה הוא הדרך הטובה יותר לרוב המגדלים", אומר רהב. "שיווק כזה יביא לידי התחרות בין המשווקים מישראל בחוץ־לארץ, כפי שהתחרו — "הילרון" ו"אגרקסו" בעבר. אכן, מכיוון שהמועצה מונופוליסטית בארץ — הדבר מחייב יתר־פיקוח על יעילותה, הוצאותיה, מדיניות שיווק, דרכי שיווק ועוד".

בהתייחסו לצד הלוגיסטי במערכת היחסים עם "אגרקסו" הטעים רהב, כי המועצה משתפת פעולה עם "אגרקסו" בתובלה ימית. הם הופיעו יחד במו"מ לגבי תובלה ברכבות באירופה. ככל שהגוף גדול יותר, הוא משיג מחירים נמוכים יותר ואשראי בתנאים נוחים יותר. שתי החברות גם מקיימות משרד משותף בווינה, בירת אוסטריה.

המועצה השתחררה מהחוזה הכובל עם חברת הספנות "סולץ" השוודית והתקשרה עם חברות ספנות אחרות להסדרת נפח הובלה לעונת 1985/86 ברמות מחירים נמוכות, הנהוגות בשוק בינלאומי. בדרך זו הושג חיסכון בהוצאות תובלה ימית בכיותר מ־20 אחוז.

להדגמת ההתייעלות במועצה עצמה, מציין רהב, כי מצבת כוח־האדם שלה פחתה מ־475 עובדים ב־80/1979 ל־295 ב־1985. הופחתו הוצאות מינהליות בחו"ל ובארץ. המועצה נמצאת בתהליך מתמיד של התייעלות. וטרם מוצו כל האפשרויות בעניין זה. "אכן, היו קשיים ניהוליים בסניף המועצה בצרפת", הוא מודה. "הסניף שם הגדיל את מכירותיו ב־70 אחוז, אך היו בעיות של איכות הפרי, היו גם חריגות בשיקולים. הוחלף חלק מן הסגל שהיה אחראי לכך, ונלמדו הלקחים המתבקשים".

●●●

ועדת פוהורילס לריפורמה בענף ההדרים, שאושרו על־ידי שר החקלאות, ממליצה לעבור משיטת שיווק על בסיס סיבולת־כללית — לשיווק לפי מותגים (ברנדים, שמות של חברות מוגנות), שייצור קשר בין איכות הפרי לבין התשלום שמקבלים הפרדסנים. המותגים ייקבעו על בסיס קריטריונים אובייקטיביים, על־פי תקנים.

המעבר למותגים יגביר את שער התחרות הכולל בחו"ל, יעודד התמחויות אזוריות ויעניק גמישות למערכת השיווקית.

הוועדה גם ממליצה על שיטה אחידה של דיווח והתחשבנות עם היצרנים, שתאפשר השוואת עלויות ותשלומים לפרדסנים ולבתי־האריזה השונים.

הכח המוביל ג'ון דיר!

טרקטורים ג'ון־דיר הם המובילים ביתרונותיהם הייחודיים, בכושר התמרון בסיבובים חדים, במהירות התגובה של הכח ההידראולי, ובקלות שילוב ההילוכים תחת עומס, אין דומה להם בתא המפעיל הממוזג, השקט, הנוח והמרווח SG2. לבחירה 7 דגמים מעולים מ־66 כ"ס עד 118 כ"ס, מצויידים במנועי דיזל ג'ון־דיר רבי עוצמה.

1840־2040־2040S־2140־3040־3140־3640

- תא מפעיל ממוזג SG2, בעל מוניטין עולמי, ייחודי לג'ון־דיר השקט ביותר המצוי בשוק כיום 79.1dB(A) (לפי מבחן OECD).
- הינע קדמי מכני MFWD המשתלב תוך כדי נסיעה בלחיצת מתג חשמלי, עם שיפוע־קסטר של 13° בלעדי לג'ון־דיר. מאפשר היגוי מושלם ונוח ברדיוס סיבוב של 50°.
- ממסרה סינכרונית קלת שילוב תוך כדי נסיעה. לבחירה תוספת היי־לו הידראולית־16 הילוכים קדימה־8 אחורה. כ"כ לבחירה תוספת הילוכי זחילה.
- מערכת הידראולית מרכז סגור מהירת תגובה ובעלת כושר הרמה מוגבר

אמין־חזק־יעיל־נוח!

אצל ג'ון־דיר הקו המנחה־הוא רק מעולה

לקבלת מידע נוסף פנה אל

המשביר המרכזי המחלקה למכונות

תל־אביב, רח' יגאל אלון 76, טל. 03-389333
דרך השלום 12, טל. 03-339731
חיפה, רח' שטר פרמר 2, טל. 04-662161

25 שנים אמינות ושרות

קורץ דיזל גנרטורים

דיזל גנרטורים "קורץ" למאור וכח
לתעשיה * חקלאות * ובנין

החברה המובילה בהתיישבות הקיבוצית ובארץ כולה
נציגים בלעדיים בישראל של ROLLS ROYCE
דיזל גנרטורים בגדלים עד K.V.A. 1500
ייעוץ, שרות, ומלאי חלקי חילוף

לחברת קורץ צוות טכנאים מומחים, הנכון לקריאות תלקוח. ברשותנו מלאי גדול של חלפים וחלקים מקוריים. על לקוחות החברה נימנים מוסדות רבים, כגון: מע"צ, תה"ל, מקורות, משהב"ט, דאר־ישראל, קיבוצים ומשבים רבים.

קורץ ובניו בע"מ

חולון, אזור התעשיה, רחוב הסתת 21
ת.ד. 1769 טל. 809695 טלקס 35657

- מרססי גב
- משאבות בוכנה
- מרססים מכל הסוגים
- משאבות תידלוק 12 וולט
- משאבות לחץ ובוסטרים
- משאבות ביוב טבולות עם מרסקת
- מערכות להגברת לחץ מים
- משאבות גירוסטה
- מדחסי אוויר לטרקטורים מונעים על־ידי P.T.O. לגיזום

"אדמור" ייצוא וסוכנויות בע"מ

רמת־גן, רח' מוריץ 10, טל. 781347 — 793866

תרגיל הג"א באזור שלומי

ביום ה' — 28 נובמבר 85 יערך תרגיל הג"א במרחב המועצה המקומית שלומי.
במהלך התרגיל יושמעו צפירות. בתרגיל ישתתפו כוחות הצלה, משטרה, מד"א, כיבוי ומערך מל"ח של הרשות המקומית.
במקרה של אזעקת אמת יושמעו צפירות עולות ויורדות.

הזמנה לנושים

בתור מנהל עזבון המנוח אליהו יוס ז"ל

שנפטר בפתח־תקוה ביום 23.1.85, מזמין אני בזה את נושי העזבון להגיש את תביעותיהם לח"מ בכתב תוך 3 חודשים מהיום.

בועז רווה, עו"ד
רח' דיזנגוף 22 תל־אביב
מנהל עזבון המנוח, אליהו יוס ז"ל

ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

תיק בנין 2542

נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 85 בגוש 7175 רח' ארלוזורוב מס' 106 חולון, והכוללת הקלה של 4.6% משטח המגרש (555/2 מ"ר) וקו בנין צדדי (צפוני) לשיפור תנאי התכנון.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.

לכל מי שיש התנגדות יוכל להגיש לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה – חולון

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי עמק הירדן

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן שבמועצה האזורית עמק הירדן, צמח הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 5/36 – קיבוץ תל קציר", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15718. עיקרי מטרות התכנית: תיחום שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדרי הבניה בו.

כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

א' כסלו התשמ"ו ישראל קניג, יו"ר הועדה
14.11.1985 המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 108/03/5 שינוי מס. 74א' לתכנית מפורטת, שכונה ג' באר־שבע.

עיקרי הוראות התכנית: שינוי יעוד מדרך לש.צ.פ. ושינוי בקווי בנין תת קרקעיים.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 12.750 מ"ר.
גוש: 38045—38049 חלקות ארעיות.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3172 מיום 10.3.85 עמוד 1607.
השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע, וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום רבינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

☆ התרומה הגבוהות
גרי גודמן, קליפורניה, לכבוד חתונת הזהב של הוריו
2,943,000 שקלים

☆ התרומה המרגשת
לושיה ונפתלי רוזנבלט, תל־אביב, לרגל חתונת הזהב, במקום מסיבה הרימו תרומה
250,000 שקלים

☆ התרומה הצעירה
כיתה ד' והמתנדבת חנה קחת, מגדל העמק
18,000 שקלים

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

לב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 קשת וענן: פרסומי ניסא. 08.40 כלי סורות: ט"כ. 09.00 ארץ מולדת: היציאה מן החומות. 09.20 מדעי הטבע וחטה"בג זרימת המטענים במעגל חשמלי. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת. 11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): D.N.A מכנה והכפלה. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 היסטוריה על־יסודי — העשירה: כריסטופר קולומבוס. 13.00 אנגלית ט'. 14.00 הסיפור האמריקני הקצר — איזה טיפש אני: נער לבן משמש עוזר לסייס כושי. הסרט מסופר מפי הנער המתאר את חייו ונרוריו עם מעבידו — ידידו הכושי. זהו למעשה סיפור על התבגרותו מילד לנער. 14.45 צרפתית: LARRIVEE A PARIS — ENTREE LIBRE . 15.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה. 15.20 עוד סיפור. 15.30 נילס הולגרסון — פרק 22: נילס והרוכים: רוח חזקה העיפה את נילס מעל גבו של מולי והוא נפל לתוך יער עבות. שם הוא פוגש משפחת רוכים. אבא רב זומם לטרוף אותו. נילס מצילו. 16.00 זהו זה — בשידור חי. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי, מנחה: דן מרגלית.

טלוויזיה כללית

17.30 "סיפורים בראש" תכנית שבועית בסידרה העוסקת בספרים לילדים. הפעם יוצגו הספרים: "פרחיה בין שודדי הים", מאת דן צלקה: "אח בוגר", מאת אורי אורלב: "רוכי דוכי", מאת מינריק וסנדרק: "רון קישוט", מאת סרוונטס. 18.00 "חבוטוטף" — סרטים מצויירים: שם הפרק: "שודדי החבוכה האבודה"; 18.32 "מועדון הטף" (ערבית) 19.00 "מפגש" תכנית דיון שבועית בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.02 מבט ספורט 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות 21.30 "כפאתי בורמה" — סרט תעודה. 22.20 "כתוב בעיתון" — תכנית שבועית שעניינה ביקורת העיתונים בישראל. מגיש: מאיר שלו. 22.35 "זורח השמש" — סדרה אמריקנית בת 4 פרקים. פרק האחרון בסידרה על־פי ספרו של ארנסט המינגווי. 23.15 "סוף ציטוט" — תכנית בענייני ספרות מנחה: ירון לונדון. 23.55 חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב": ברהמס: מחול הונגרי מס' 5; מוסורסקי: פולונז, בוקריני: מנואט, מנדלסון: שיר אביב, גליארו: יבלוצ'קו. 07.30 "שחרית מוסיקלית" (רשת א'): שברייה: מרש עליז, מוצרט: סימפוניה אורנה, ק' 16א, פורה: פנטסיה, רוסיני: אריה מתוך "סמירמיס", ברחיים: סונטינה, מונטוורדי: מדריגל, אלגר: רומנסה, גלברון: מבוא ורפסודיה, מוצרט: אריה, ק' 259, פונקיילי: דיברטימנטו ל־2 קלרניטות, וורדי: "אאידה" — 2 קטעים. 09.30 "קונצרט בוקר": ברהמס: סרנדה מס' 1, סלוריו: קונצ' לפסנתר כסי במול מג'ור, ריליוס: שירים, סן־סנס: סימפ' מס' 3. 11.57 "מגישים שיר". 12.05 "מאוצר הסרטיה": צמר הספנתרנים — ברכה ערן ואלכסנדר תמיר: מוצרט: פנטסיה בפה מינור, ק' 608, מנדלסון: "אלגרו בריאנט", אופ' 92, רחמנינוב: סוויטה מס' 2, אופ' 17, חיים אלכסנדר: 6 מחולות ישראליים. 13.00 "קונצרט צהריים": קלרה שומאן: שלישיה בסול מינור, לפסנתר, כנור וצ'לו, פורה: "פליאס ומליסנדה", — מוסיקה למחזה, שופן: קונצ' מס' 2 בפה מינור, לפסנתר ותז', פרוקופייב: סימפוניה מס' 5; בסי במול מג'ור. 15.00 "מילון מוסיקלי". 15.05 "מפגשים מוסיקליים". 16.00 "אתנחתא" (שידור חי מימק"א ירושלים): ברהמס: שירי מגלונה היפה. 17.30 "קונצרט מנחה": גריג: קונצ' בלה מינור, לפסנתר ותז', בטהובן: שלישיה מס' 9, לפסנתר, כנור וצ'לו, במי במול מג'ור, באך: 4 קטעים מתוך "ספר התווים לאנה מגדלנה באך", מרק אנטואן שרפנטייה: פסטורלה, הנדל: סונטה מס' 4, בלה מינור, לחלילית וקונטינואו, מוצרט: סרנדה מס' 10, בסה מג'ור. 20.05 "ערב טוב": שתי רומנסות של יהודי ספרד: "פתחי לי דלתך", "שיר ערש". מוצרט: סרנדה לכלייקשת בסול מג'ור ק' 525. "מוסיקת ליל ועירה". 20.27 "מגישים שיר". 20.30 קונצרט התזמורת הסימפ' ר"ש: "קלסיקל" — מס' 1 (שידור חי מבנייני האומה), בטהובן: קונצ' מס' 5 לפסנתר ותז', "הקיסרי", סימפוניה מ' 5, בדו מינור. 22.56 "מילון מוסיקלי". 23.00 "רוד הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות — "סיגטי בקונצ'רטו הגדולים" — תכנית ראשונה: מוצרט: קונצ' מס 4, ברה מג'ור לכנור ותז' ותז' מיל, לונרונית/סר' תומס ביצ'ם. מנדלסון: קונצ' לכנור ותז' (כנ"ל).

רשת א'

07.30 "שחרית מוסיקלית" (העברה מרשת "קול־המוסיקה"). 09.30 "מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתי־ס: "ידעתי ספר", הפעם: "קטי" — יומנה של נערה. 11.30 השכלה ודעת לכל. "עולמם החברתי של הילדים". 12.05 "ליבי במזרח". 14.06 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א) "הדברים הטובים", ב) "נער אצלנו מלאך" — ספור מאת יעקב שבים. 14.45 לילדים הגדולים: "אתולקט" — מבחר מתכניות "חתול בשק". 15.10 "קתדרא" — בפינת רדיו. והפעם: המחנך אריה סיכון — "על כובד והמעשה החינוכי". 15.53 "ספר חדש". 16.05 "צומת המזרח־התיכון". 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה": "צרפתית למתחילים" והפעם: שעור מס' 4. 17.53 מילואים. 18.06 "מינחת ערב" — מסדר יומי להווי דתי ומסורת. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 "שעור בתניא". 19.30 "שירורים לעולים". 22.05 "לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן פקר. והפעם: מזל "קשת".

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום". 09.05 "ביקור בית", עם חיים קינן. 10.10 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.06 "יש ענין", עם גבי גזית. 15.05 "רגעי קסם" — שירים ישנים ואהובים. 16.10 "סעו לשלום" — מנחה: גרעון הוד. 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "יש שאלות", עם יצחק אלון. 18.51 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 "שורשים" — שבועון לעניני פולקלור ועדות. 22.05 "צמוקים ושקדים" — שירים ביידיש, והפעם: מאולפן ההקלטות שלנו. 23.05 "ביננו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי. מנחה: רעיה גניאל.

רשת ג'

14.06 "לי ולך — שיר וברכה". 15.05 "חדש, חריש ומהורש", עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לעניך". 17.05 "הצגה יומית". 18.06 "קולנוע" — שבועון פופ. 20.05 "מופע רוק", עם דליה כהן. 22.05 "משלנו" — שירים עבריים. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: הביולוגיה של הזקנה. עדשת העין וקטרקט מרצה: פרופ' דוד גרשון. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם דן שילון. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 15.45 "אלף הזמים" — סידרה מחיי הצבא. פרק 15: "הלם קרב". 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוונת — מגאזין גלי צה"ל לעניני צבא וביטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 שעה קלה על כלכלה, עם שמואל נחושתן. 18.35 כוכב הערב. 19.05 "רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 "רוק ישראלי". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: הביולוגיה של הזקנה (ש.ח.). 22.05 על הרבש ועל הביפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "רונדו", עם חנוך רון. 00.05 ציפורי לילה, עם רוני תורן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

- אורלי: קולונל רדל 9.00 ,6.00
- אסתר: שוטר עם כבוד 9.10 ,7.15 ,4.10
- בית לסין: אפוקליפסה עכשיו — 23.00
- יום א' 19.00 סולו לטובה
- בן־יהודה: הכו ואיש השלג
- גורדון: צ'או פנטוני 9.30 ,7.00 ,4.30
- גת: אהבתו של סואן 9.30 ,7.15 ,4.30
- דקל: טוטסי 9.45 ,7.15 ,4.30
- דרייב־אין: 9.30 ,7.15 ,4.30
- תף מפשע 9.30 ,7.15
- מלכודת לאשה אוהבת 12.00
- הוד: המטרה אמריקה 9.30 ,7.30 ,4.30
- מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר
- 9.30 ,7.15 ,4.30
- סינמה 1: העד 9.30 ,7.15 ,4.30
- סינמה 2: עירית אירית 9.30 ,7.15 ,4.30
- פאר: רכבת תחתית 9.30 ,7.15 ,4.30
- פאריס: ברדי
- רב־חן:
- חן 1: הגונים 9.40 ,7.30
- חן 2: רומן על בטוח 9.40 ,7.20 ,5.00
- חן 3: קאל 9.40 ,7.25 ,5.00
- חן 4: בית־ספר לאסירים מתחילים 9.40 ,7.20 ,5.00
- חן 5: הנוקם 9.35 ,7.25 ,5.00
- צוותא: התכחוני 20.00
- שחף: עושנת קהיר הסגולה 9.30 ,7.15 ,4.30
- תכלת: יער האיומרגד 9.30 ,7.15 ,4.30
- תל־אביב: נינג'ה אמריקאי 9.30 ,7.15 ,4.30
- לימור הדיש: כבורו של פריצי 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן וגבעתיים

- אלמה: הגונים 9.30 ,7.15 ,5.00
- לילי: כבורו של פריצי 9.30 ,7.15
- ארמון: בית ספר לאסירים מתחילים 9.40 , 7.30
- רב־גן:
- גן 1: שוטר עם כבוד 9.40 ,7.20 ,5.00
- גן 2: ברדי 9.35 ,7.15 ,5.00
- גן 3: יער האיומרגד 9.40 ,7.20
- פנטסיה 2.45 ,12.30 ,10.30
- גן 4: רומן בהמשכים 9.40 ,7.15 ,5.00

ירושלים

- אדיסון: המטרה אמריקה 9.10 ,7.00 ,4.30
- בית אגרון:
- 15.30 מרי פופינס
- 17.45 דונה פלור נשואה לשניים
- 19.30 קאנטורי
- 22.00 בית החיות
- 24.00 דמעות של שתיקה
- בנייני האומה: ברזיל 9.00 ,6.00
- כפיר: הכיבוה הגדול 9.30 ,7.30 ,4.30
- הבירה: הנינג'ה האמריקאי
- 9.30 ,6.45 ,4.00
- אורגיל: בית ספר לאסירים מתחילים 9.30 ,7.15 ,4.30
- סמדר: טוסקה 8.30
- אורנען: הגונים 9.00 ,7.00 ,4.30
- מחיר כזול ביום ד'
- מיטשל: עושנת קהיר הסגולה 9.00 ,6.45

חיפה

- ארמון: שוטר עם כבוד 9.00 ,6.45 ,4.30
- אורה: הכבוד של פריצי 9.15 ,7.00 ,4.30
- אמפי: הנינג'ה האמריקני 9.15 ,7.00 ,4.30
- אורלי: אמדיאוס 9.00 ,6.45
- חן: רמבו 9.15 ,7.00 ,4.30
- עצמון: רכבת תחתית 9.15 ,7.00 ,4.30
- פאר: הגונים 9.15 ,6.50 ,4.30
- רון: המטרה אמריקה 9.00 ,6.45 ,4.00
- קרן אור המזרש: ראסטי ג'יימס
- 9.15 ,7.30 ,4.30

נתניה

- שרון: הנוקם 9.15 ,7.00

חולון

- כפור: הכיבוה הגדול
- 9.30 ,7.15 ,4.30
- מגדל: השוטר מגנב פטור 9.30 ,7.15
- מתנ"ס קרית שרת: אמדיאוס
- א' ב' ג' 9.00 ,7.00 ,4.00
- ארמון: נינג'ה בעל תשע העשמות
- 9.30 ,7.15

בת־ים

- עצמאות: הנינג'ה האמריקאי 9.30 ,7.30

הרצליה

- היכל: הנינג'ה האמריקאי 9.30 ,7.15
- מלון דניאל: גירושין נוסח הוליווד יום ב'
- אפוקליפסה עכשיו יום ג', ה'

באר־שבע

- חן: תרגיל למרגל מתחיל 9.30 ,7.15

תיאטרון

תיאטרון ישראל

הערב, יום ה', 28.11

תיאטרון הבימה:
טירונות 21.00
הפרדס 20.30
אנשים קטנים — 20.30

התיאטרון הקאמרי:
דבש הפרא — בכורה

צוותא
לתרבות מתקדמת

הערב, יום ה', 28.11
בשעות 13.30 ו־20.30
"שש אחרי..."
בבימוי מיקי ורשביאק
בשעה 22.22
לאטין ג'אז — בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
הלוי — בלפור 9.

חולון
המרכז — כיכר וייצמן 12.

ירושלים
אסותא — המלך ג'ורג' 12.

נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.

פתח־תקוה
כפר גנים — לוחמי הגיטו 6.

רמת־גן
נגבה — נגבה 38.

תל־אביב
צפון — יהודה המכבי 133.
לב־העיר — אחד העם 69.

חיפה
חניתה — חניתה 22, נווה שאנן.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

- בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
- בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
- בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
- בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
- בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
- בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

- בית לניאדו, נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

- ביקור חולים — ילדים.
- שערי צדק — פנימית, נשים.
- הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל:
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—24.00, בלילה שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00.
המתומחה: רח' בריכבה 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנגן 36, קומה ג', טל' 523546. פתוחה מדי יום כיוס, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום, כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי הצות בתאום טלפוני כלכר.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעליה) קומה א', טל' 285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לייעוץ ואיוד תושרה, טל' 032-5432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-538888
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-33612

סילוק מוקשים
טוסי עז"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100
באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244 חדרה — 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' מ־20.00—08.00. בימי ו' 15.00—08.00.
טלפונים: 03-433500, 03-433300

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — טל' 921022, עפולה — טל' 065-93334

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00
מבני ברק 8.18

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מחיפה בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 13.30

נצחון בוומבלי

לא יהיה קל הערב בהיכל־הכדורסל בוומבלי, לונדון, שם יאבקו נבחרות ישראל ואנגליה על הכרטיס לגמר אליפות העולם, ביולי בספרד. אנגליה גילתה בשנתיים האחרונות כי התקדמה מאוד במשחק־הסלים, הודות לתיגבור אמריקני מאסיבי.

נבחרת ישראל, שהגיעה לבירה הבריטית במוראל גבוה אחרי שני הנצחונות באתונה על יוון, תעשה בוודאי הכל כדי להצליח ולבצע צעד נוסף לקראת ספרד. אמנם גם הפסד לא יחסל־כליל את סיכויינו, אבל אז נצטרך לנצח בחודש פברואר את צ'כוסלובקיה ביד־אליהו בהפרש גדול, לא סביר, לדעתי.

לנצחונות על יוון, הנמצאת בכושר מצויין, ואף גברה ארבעה ימים קודם־לכן, בחוץ, על צרפת (126:130 לאחר שלוש הארכות), ישנה משמעות כפולה: ראשית, אותם משחקים איפשרו לנבחרת ישראל לגבש את שורותיה ולקלוט את הרכש החדש, לאוואן מרסר, המוסיף מימד כמותו לא ידענו שנים רבות, אם בכלל ידענו, מתחת לסלים. שנית, שני נצחונות כאלה מחדירים בטחון בשורות הנבחרת.

במשחק הראשון בין ישראל ואנגליה, שנערך לפני שנה ביד־אליהו ניצחנו 77:86. האנגלים לא יקלו עלינו את המלאכה. לכן יש לשחק נגדם הערב בכל העוצמה, תוך ניצול מירבי של כל הנקודות החזקות שלנו, וכאלה ישנן.

אומרים שישראל חזקה במשחקי־ידידות. זאת על סמך הישגי נבחרת הכדורגל במשחקים לפני מוקדמות הגביע העולמי. אני תק־ווה כי בכדורסל יהיה המצב שונה. ההישגים ביוון יעניקו לנו את הנצחון החשוב, הערב על אנגליה.

● כדורסל

הנבחרת התעכבה באתונה והערב תשחק באנגליה

שירות "על המשמר"

עיכוב בנמל התעופה באתונה מנע אמש מנבחרת ישראל בכדורסל לקיים אימון באולם וומבלי ארינה. עליו יתקיים הערב המשחק נגד נבחרת אנגליה במסגרת מוקדמות הגביע העולמי.

הנבחרת שסיימה שני משחקי אימון מוצלחים ביוון (שני נצחונות על נבחרת יוון) אמורה הייתה לצאת מאתונה ולנחות בשעות אחר הצהריים בלונדון. עקב שביתה נותרה הנבחרת בנמל התעופה באתונה, ואמורה הייתה להגיע ללונדון סמוך לחצות.

הבוקר אמורים השחקנים לקיים אימון בוומבלי ארינה. המשחק יחל ב־9.45 בערב לפי שעון ישראל. והמאמן, צבי שרף, יציב בחמישייה הפותחת את מיקי ברקוביץ', לאוואן מרסר, דורון ג'מצ'י, ג'ון ויליס ומוטי ארואסטי.

התכונה בלונדון גדולה לקראת המשחק ו־5000 מ־8000 הכרטיסים כבר נמכרו. ככל הנראה יהיה האולם מלא עד אפס מקום.

במשחק ישפטו פיוריטו מאיטליה וואן־רינן מהולנד.

הערב ישפוט הישראלי טור ורוניק, יחד עם הצ'כי קוטלובה, במשחק המכריע במוקדמות הגביע העולמי בין יוון ובולגריה.

המשחק השביעי

אנגליה לא הצליחה מעולם לנצח את ישראל בכדורסל. קיימנו עם נבחרת זו שישה מיפגשים — בכולם ניצחנו. נוסף לכך ערכנו חמישה משחקים עם נבחרת בריטניה (כולל סקוטלנד), בטורנירים קדם־אולימפיים, מהם זכינו בארבעה נצחונות, לעומת הפסד אחד.

המשחקים עם אנגליה היו:

1965, פאריס —	58:99
1973, ורטינג —	96:131
1975, ליאז' —	75:93
	64:123
1981, ברטיסלבה —	74:82
1984, יד־אליהו —	77.86

משחקי הערב במוקדמות אליפות העולם

בית א'

גרמניה — תורכיה; איטליה — אלבניה.

1. איטליה	4	233"289	8
2. גרמניה	4	279"303	7
3. תורכיה	4	280"235	5
4. אלבניה	4	322"277	4

בית ב'

הולנד — יוגוסלביה; בלגיה — הונגריה.

1. יוגוסלביה	4	304"386	8
2. הולנד	4	283"302	7
3. הונגריה	4	311"282	5
4. בלגיה	4	377"316	4

בית ג'

יוון — בולגריה; פולין — צרפת.

1. יוון	4	398"407	7
2. פולין	4	306"337	6
3. בולגריה	4	331"294	6
4. צרפת	4	375"373	5

בית ד'

אנגליה — ישראל; שוויץ — צ'כוסלובקיה.

1. צ'כוסלובקיה	4	317"380	7
2. ישראל	4	340"382	7
3. אנגליה	4	341"344	6
4. שוויץ	4	430"342	4

● כדורגל

רוזן חזר

מאמן מכבי נתניה, צבי רוזן, ישוב היום להדריך את שחקניו לאחר שהתפטר בשבת מתפקידו.

אתמול כתום פגישה בין רוזן לחברי הנהלת הקבוצה, ניאות המאמן לשוב לתפקידו לאחר ש"כל ההידורים יושרו" לדבריו.

רוזן נימק את שובו בלחץ בעיקר מצד השחקנים.

רוזן ידריך את הקבוצה במשחק הליגה בשבת נגד בני־יהודה.

בגביע מחזיקות גביע: הכוכב האדום — לנגבי 1:3

קבוצת הכדורגל הכוכב האדום בלגרד, ניצחה במגרשה לעיני 40 אלף צופים, את לינגבי מדנמרק 1:3 (1:0) ועלתה לרבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

המשחק הראשון בין השתיים שהיה לפני מספר שבועות נסתיים בתיקו 2:2.

משחק הגומלין נידחה בשל ערעור שהגישה הקבוצה השווייצית אראו, בטענה, שהקבוצה היוגוסלבית שיתפה שחקן מקבוצה אחרת שלא היה רשום בשורותיה עת החלו המשחקים על גביע אירופה, כפי שהתקנון מחייב זאת.

הערעור נידחה על ידי האיגוד האירופי, כשהוברר כי טענת השווייצים אינה נכונה.

נצחון־מבחן לציבונה זאגרב

קבוצת הכדורסל היוגוסלבית, ציבונה זאגרב, אלופת אירופה, המתכוננת לארח ביום רביעי את מכבי ת"א, בפתיחת משחקי בית־הגמר בגביע־האלופות, ניצחה ב־משחק־מבחן את נבחרת יוגוסלביה — 105:130.

בסבוב הראשון בשמינית גמר גביע אופ"א
בורוסיה - מאדריד 1:5

בסבוב הראשון בשלב שמינית גמר גביע אופ"א הביסה אתמול בדיסלדורף בורוסיה מינשנגלדבאך את ריאל מאדריד הספרדית 1:5 לאחר 0:2 במחצית.

את השערים לבורוסיה כבשו פראנק מיל (36), חוסה אנטוניו סאלגרו (שער עצמי בדקה ה־40), אובה ראן (59,55) ואוואל לינן (83). את השער היחיד לריאל מאדריד הבקיע רפאל גורדין בדקה ה־69. 68 אלף צופים חזו במשחק.

שתי נציגות ברית המועצות נוצחו במסגרת זו. היידוק ספליט גברה על דניפר ויש משער עצמי של סרגיי פוצ'קוב. 35 אלף צופים חזו במשחק שנערך בקריטי הן שבברית המועצות. נציגה סובייטית נוספת, ספארטק מוסקבה, נוצחה 1:0 בטביליסי על ידי הקבוצה הצרפתית נאנט. במשחק שנערך לעיני 40 אלף צופים נכבש שער הנצחון על ידי מוריס בדקה ה־73.

וארחם מבלגיה סיימה בתיקו את משחקה עם מילאן מאיטליה. וייט כבש לוארחם בדקה ה־65 ווירדיס ממילאן השווה בדקה ה־80. 18 אלף צופים חזו במשחק שנערך בבלגיה.

בבילבאו ניצחה אתלטיק מספרד את ספורטינג ליסבון מפורטוגל 1:2 לאחר 0:1 במחצית. את השערים לבילבאו כבשו סראבייה (14) וסאלינאס (57). לליסבון כבש רפאל מיד בדקה ה־73. 45 אלף צופים חזו במשחק.

בדאנדי ניצחה דאנדי יונייטד מסקוטלנד את נושאטל משווייץ 2:1 לאחר שהשווייצרים הוליכו במחצית 0:1. לדאנדי הבקיעו דייוי דודס ואיאן רדפורד. לנושאטל הבקיע אולי שטילקה.

במילאנו סיימו אינטר מילאן ולגיה ורשה בתיקו ללא שערים לעיני 34 אלף צופים.

אוחנה הורחק לשנה

מאת יוסי חכם

כדורגלן בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, הורחק אמש לשנה בפועל מכל פעילות בנבחרת הלאומית.

אוחנה הועמד לדין משמעתי בהתאחדות לכדורגל בעקבות חרחורו ממשחק הנבחרת נגד אוסטרליה במלבורן במסגרת מוקדמות הגביע העולמי.

למעשה יחמיץ אוחנה רק את המשחק בפברואר נגד אנגליה משום שלאחר מכן לא צפויה לנבחרת הלאומית כל פעילות רישמית.

חמישה משחקני מכבי חיפה — ניר קלינגה, ליאור רוזנטל, שלום לוי, צדוק מלכה ואבי רן — שלא הופיעו למשחק במדי נבחרת העתודה הורחקו לארבעה משחקי ליגה על תנאי ונקנסו ב־75,000 שקל כל אחד.

יוסי ז'אנה מהפועל תל־אביב שהורחק במשחק קבוצתו במסגרת גביע הטוטו הורחק לשני משחקי ליגה בפועל שכבר ריצה. ז'אנה יוכל לשוב מחרתיים לפעילות.

הפועל פתח־תקוה שהפרה את תקנון שחקני ההסכם עם חיים בן־שאנן נקנסה ב־100 אלף שקלים.

הפסד להפועל רחובות

● כדוריד

מאת יוסי חכם

קבוצת הכדוריד של הפועל פתח־תקוה רשמה אתמול, במסגרת המחזור השמיני, הפתעה כאשר גברה על מגינת האלופה, הפועל רחובות, 18:15. במחצית היתה התוצאה 7:7.

בעקבות ההפסד יצרה האלופה, מכבי ראשון לציון, פער של שתי נקודות בפיסגה לאחר שניצחה את מכבי ארזים רמת־גן 17:13 לאחר 12:5 במחצית. בשורות המנוצחים מרמת־גן בלט השוער ניצן גנים שעצר 2 מכות 7 מטר ודורון אלינב ביכולת הבקעה. שערים לראשל"צ: ויתוני 6, אוסלנדר 3, דרוקר 3, מובשוביץ 3 וכגנון 2. להארזים: אלינב 5, מועלם 4, ולמנוביץ 2, ראב 1 ושמש 1. שפטו יעקוביבץ וגוטליב לעיני 100 צופים.

● הפועל רמת־גן זכתה בנצחון חוץ חשוב על הפועל ראשון־לציון 16:22 לאחר 9:12 במחצית. כתבנו יצחק פרי מדווח שגיבורי הנצחון הרמת־גני היו אמיר גרא וזיו קושניר שהיו משכמם ומעלה. שערים להפועל רמת גן: קושניר 6, גרא 5, ולינגר 4, דגן 3, סומר 2, זרמונסקי 1 וספרן 1. שערים להפועל ראשל"צ: דיין 5, ורד 5, אבירן 4, גלזר 1, וכן תרוש 1. שפטו היטב זינגר וכוקר באולם מכבי ראשל"צ לעיני 400 צופים.

● בהיכל הספורט העירוני ברחובות גברה קבוצת מכבי רחובות על הפועל נוף ים 16:26 (8:10) כתבנו תמיר חפני מדווח שאת השערים למכבי רחובות הבקיעו: בלורד 7, מרום 3, מרינת 3, טנגבאום 3, קלינמן 2, זיו 2, דגמי 2, שמחי 1, גולדפישר 1, רובינשטיין 1 וגלבוע 1. לנופיים: דרבון 9, בר־אהרון 3, מרמלשטיין 1, פרידמן 1, אריה כהן 1 ונאף 1. שפטו: מאיה ופלם.

● באולם גושן בקרית מוצקין השיגה אליצור הרצליה נצחון חוץ על מכבי המקומית 18:24 (15:8). שערים לאליצור הרצליה: מגרל 12, פיינזלבר 4, ר. נתן 4, מלס 2 ושמידט 2. למכבי קרית מוצקין: שינבוים 9, אלברמן 2, פרגר 2, כלום 2, זינגר 1, ביטון 1 ומעמר 1. שפטו: פוקס וגורוזין.

● באולם היא במכון וינגייט גברה מכבי נתניה על מכבי פתח תקוה 18:21 (7:12). במשחק זה הורחק בדקה ה־11 שחקן מכבי פתח תקוה, שלמה מגרל, בעוון פגיעה בשחקן יריב. שערים למכבי נתניה: דודאי 7, לפלר 4, לימן 3, בכר 3, פינקלשטיין 2, שוגו 1, גל 1, ופפרוביץ 1. שערים למכבי פתח תקוה: ציטלין 5, בכר 4, דוהן 4, אורן 3, מגרל 1 ומנה 1. שפטו: שרה ווילברצוויג.

הטבלה
(לאחר המחזור השמיני)

1.	מכבי ראשל"צ	182"198	15
2.	הפועל רחובות	125"175	13
3.	הפועל רמת־גן	151"180	13
4.	מכבי רחובות	151"161	11
5.	הפועל פ"ת	143"170	10
6.	הפועל ראשל"צ	179"191	10
7.	מכבי נתניה	196"195	9
8.	אליצור הרצליה	166"172	6
9.	הפועל נוף־ים	166"144	5
10.	מכבי פ"ת	174"161	2
11.	הארזים ר"ג	176"188	4
12.	מכבי מוצקין	201"158	0

במחזור הבא
4.12.85

הפועל רחובות — מכבי נתניה; אליצור הרצליה — הפועל פתח תקוה; מכבי ראשון־לציון — מכבי קרית־מוצקין; הפועל רמת־גן — מכבי ארזים רמת־גן; הפועל נוף־ים — הפועל ראשון־לציון; מכבי פתח תקוה — מכבי רחובות.

● טניס

מנסדורף לא התרגש ממקנאמרה והפך פיגור 2:0 לנצחון 2:3

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף בן ה־20 הפך פיגור של 2:0 במערכות לנצחון 2:3 על אחד מותיקי טניסאי אוסטרליה ביום פיטר מקנאמרה 7:8, 7:6, 2:6, 4:6.

המשחק בין השניים הופסק יומיים קודם לכן במצב של 4:4, 6:7 לזכות האוסטרלי אך אתמול כשהמשחק חודש הצליח הישראלי לזכות בנצחון מרשים על טניסאי שלפני כשנתיים היה מדורג בין עשרת הטניסאים הטובים בעולם.

משחקו של שלמה גליקשטיין נידחה למחר לפי בקשת הישראלי מאחר שהתאונן על כאבים בקרסולו הפגועה.

המשחק המרכזי היום יהיה בין המדורג מספר 1, הצ'כי איוואן לנדל ואלוף הנוער של וימבלדון, המקסיקני לאורדו לאוואיה, שניצח לפני כשבוע בהונג קונג את ברד גילברט.

מחזיק התואר השבדי מאטס וילאנדר המדורג הפעם שלישי אחרי ג'ון מקנרו יפגוש את הדרום אפריקאי גרי מילר. הגרמני בוריס בקר, המדורג רביעי ישחק נגד ההולנדי מיכיל סחיפרס שניצח בסיבוב הראשון את הגרמני וולפגאנג פופ 1:6, 7:6, 3:6, 6:1, 3:6.

נצחון הולנדי נוסף השיג הוב ואן בוקל שגבר על הבריטי קולין דוידסון 5:7 והבריטי פרש בגלל פציעה. כך אירע גם לבריטי סטיב שאו שפרש מאותה סיבה במשחקו מול הגרמני ממוצא יוגוסלבי, דאמיר קרטיץ' 6:2, 2:1.

הבריטי ג'רמי בייטס הפסיד לאמריקני מרק פלור, ושניהם שיחקו ברמת השרון) 6:7, 6:7, 7:5, 7:5, 6:4.

ג'יי לאפידוס מארה"ב ניצח מאט דוויל מארה"ב (יליד אירלנד) 0:6, 4:6, 1:6, 7:6, 3:6. גם שניהם שיחקו בארץ בחודש אוקטובר.

תוצאות נוספות: ליף שיירס (ארה"ב) — ג'י פורג'ה (צרפת) 4:6, 1:6, 3:6, 2:6. פרנציסקו גונזאלס (פאראגוואי) — יונאס סוונסון (שוודיה) 2:6, 4:6, 2:6. לויד בורן (ארה"ב) — מרק אדמונסון (אוסטרליה) 1:6, 3:6, 5:7. סימון יול (אוסטרליה) — ג'ון אלכסנדר (אוסטרליה) 6:7, 6:7, 7:6, 3:6. בריאן טיצ'ר (ארה"ב) — קלי אברנדן (ניו זילנד) 6:7, 2:6, 6:4, 6:3, 13:15. טים וילקינסון (ארה"ב) — אלכסנדר זברייב (בריה"מ) 2:6, 3:6, 0:6. קריסטו סטיין (דרום אפריקה) — ברוס דרלין (ניו זילנד) 3:6, 3:6, 4:6.

נצחון לכריס־אוורט לויד

בין הנשים גברה כריס אווארט לויד מארה"ב על רוס פרנבקס מדרום־אפריקה 1:6, 2:6, תוך 50 דקות.

ג'ו דירי (בריטניה) — אן מנטר (אוסטרליה) 4:6, 4:6. זינה גאריסון (ארה"ב) — בלינדה קורדוול (ניו־זילנד) 4:6, 6:4, 4:6. אמנדה דינגוול מאוסטרליה ניצחה את המדורגת, הצרפתיה פסקאל פראדיס 2:6, 7:5, 2:6, והבריטית אן הובס הכניעה את הסינית הו נה שנמלטה מארצה לארה"ב 2:6, 3:6.

עמוס מנסדורף

מנסדורף: חייל כמו כל החיילים

לאחר ניצחונו של פיטר מקנאמרה, רואיין עמוס מנסדורף על ידי כתבים. שהזכירו לו כי הוא משרת בצבא ועל כך הגיב: "בגלל שאני משרת בצבא איני יכול להקדיש את רוב הזמן לטניס. כשאני בישראל, אני חייב למלא את תפקידי בצבא יום יום כמו יתר החיילים. כך שאני מתאמן מאוחר יותר אחר הצהריים. אני מקווה לסיים את שירותי בחודש מארס הקרוב".

מנסדורף טיפס תוך שנה מן המקום ה־268 בעולם למקום ה־81, כפי שהוא מדורג עתה.

יריבו האוסטרלי אותו ניצח עמוס, מבוגר מהישראלי בעשר שנים. הוא חזר לפעילות, לאחר היעדרות מפאת פציעה קשה בברכו לפני שלוש שנים והודיע אז על פרישתו. אך חזר בו לפני כמה חדשים.

מנסדורף הוסיף: "אני חושב שהייתי ביש־מזל שלא ניצחתי בשתי המערכות הראשונות, מכיוון ששברתי את חבטות ההגשה שלו והפסדתי את שלי תשע פעמים בס"ה. הייתי מרוכז לחלוטין ולכן ניצחתי, למרות שפיגרתי 2:0".

יו"ר מרכז מכבי ישראל, יצחק כספי, במסיבת עיתונאים בתל־אביב
ארגוני הספורט הגיעו להסדר עם מס הכנסה
ובנושא אחר: חן ליפין ישא את לפיד מודיעין

ארגוני הספורט בישראל, החייבים סכומים גדולים למס הכנסה, הגיעו להסכם חלקי עם שלטונות המס בדבר תשלומים מלאים החל מאפריל השנה. אשר ל־7 השנים האחרונות, האגודות יועלו לדיון עם נציגי מס הכנסה על סכומים שהאגודות יוכלו לעמוד בהן.

פרטים אלה מסר יו"ר מכבי ישראל יצחק כספי, במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בת"א. המסיבה זומנה לקראת מירוץ הלפיד, שיצא בחנוכה ממודיעין לחמישה מקורות בארץ.

כספי אמר, כי התוצאות של אגודות הספורט גדלו במשך השנים, כיוון שהן האגודות והן מס הכנסה לא היו ערים מספיק ולא טיפלו בבעייה. כך קרה, שבמשך שנים אגודות לא ניכו מה שהיה צריך לנכות, ואילו הספורטאים "עשו את חשבונותיהם" עם מס הכנסה.

לדברי יו"ר מכבי ניכרות בזמן האחרון קיצוניות בתביעות של מס הכנסה, והאגודות לא יוכלו לעמוד בשומות הנדרשות, כולל הריבית שנוספה במשך כל השנים, והצמדה והקנסות. התביעות הן מעבר ליכולת האגודות, שיצטרכו להסגר, כי לא יוכלו לשלם גם אם יגישו נגדן תביעות משפטיות והוצאות לפועל — הזהיר כספי.

בינתיים הוחלט, כי החל מאפריל 1985 ישלמו האגודות את כל הניכויים והחיובים השוטפים. אשר ל־7 השנים האחרונות, ייערכו דיונים בין הצדדים כדי להגיע להסכם על סכומים שהאגודות יוכלו לעמוד בהם.

כספי עמד בדבריו על חילוקי הדיעות שהיו בספורט הישראלי, כאשר מרכזי מכבי, בית"ר ואליצור לא היו תמימי־דעים עם מרכז הפועל, אך לו יש רוב בהתאחדויות לספורט. בסופו של דבר הגיעו המרכזים להסכם, כדי שהספורט בארץ יוכל להתנהל לפי תכנית מקובלת שנקבעה.

המסיבה נפתחה ע"י יו"ר ההנהגה הארצית של המכבי הצעיר, מתי שטיינר. הוא מסר, כי מירוץ הלפיד ה־41 ייפתח רשמית ביום ראשון 8 בדצמבר בערב במשכן נשיאי ישראל בנוכחות הנשיא.

מירוץ הלפיד יתחיל מקברי המכבים במודיעין והרצים יעברו ב־5 מסלולים: המסלול הראשון לירושלים, והרץ הראשון שישא את הלפיד הוא שחקן הכדורסל של מכבי תל אביב חן ליפין. הלפיד יגיע לעיר ושם ימשם למשכן הכנסת, שם יהיו נוכחים יו"ר הכנסת שלמה הלל, שר הבטחון יצחק רבין ושר האנרגיה משה שחל, הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי ואחרים. הלפיד ימשיך למטה הארצי של המשטרה, למוזיאון ישראל ויסתיים ליד הכותל המערבי.

במשחק כדורעף שנמשך למעלה משלוש שעות:
ארה"ב־ארגנטינה 2:3

● כדורעף

במשחק שנמשך יותר משלוש שעות, ניצחה נבחרת ארה"ב בכדורעף את ארגנטינה 2:3 (7:15), 13:15, 17:15, 13:15, 18:15. היה זה הנצחון הרביעי הרצוף של ארה"ב במסגרת גביע העולם בנאגויה, יפאן.

בראזיל ניצחה את יפאן 1:3 (15:2, 7:15, 8:15, 15:17). צ'כיה־דרום קוריאה 1:3 (15:12, 8:15, 9:15, 15:17). בריה"מ הכניעה את מצרים 0:3 (6:15, 4:15, 6:15).

פצ'י נוצח

הטניסאי הפאראגוואי ויקטור פצ'י, נוצח בסיבוב הראשון בטורניר איטאפאריקה, בראזיל, בידי הברזילאי ג'וזאלדו בארבוסה 7:6, 6:2.

ברטין הייטה מארגנטינה גבר על הספרדי אמיליו סאנשז 6:3, 5:7. רחזה לואיס קלרק מארגנטינה ניצח את איוואן קלי מבראזיל 6:0, 6:4. מנור לונדברג (שבדיה) ניצח את חוזה לופז־מאסו (ספרד) 2:6, 6:4, 5:7.

אואיטה — "ספורטאי השנה" באפריקה

האלוף האולימפי והשיאן העולמי בריצת 5000 מטר, וסגן שיאן העולם ב־1500 מטר, המרוקאי סעיד אואיטה, נבחר בפעם השלישית כ"ספורטאי השנה" במשחקי אפריקה.

הכדורסל זקוק לשינוי כיוון כדי לאפשר לנוער להתקדם

ההצפה האמריקנית וריצת־האמוק של הקבוצות אחרי זרים מחייבים היערכות חדשה * על נציגי התנועה הקיבוצית בכדורסל לחיות מעורבים יותר בהחלטות * שמירה על הקיים בחירוק־שיניים

מאת אמנון כהן, רכז מדור הספורט הבין־קיבוצי

הליגה הלאומית בכדורסל בעיצומה. משחקים מעניינים. מתח ועניין. ומעל לכל — אמריקנים. האם מישהו זוכר עדיין שהליגה המעניינת הזו כמעט שלא נפתחה במועד בגלל הויכוח כמה זרים יוכלו לשחק? המחלוקת בין המרכזים היתה עמוקה. המשבר החריף מהווה אולי סימן לבאות, כפי שהדברים משתקפים כיום.

קבוצות הליגה הלאומית פתחו את העונה כמתוכנן. כל קבוצה "חבשה" את מצעיה, ויצאה לקרב. אולם נראה לי שאף אחד לא נתן דעתו לעתיד. כיצד יתקיימו אותן קבוצות? איך יפעלו מועדונים, שהיו בעבר פאר עם בסיס ותשתית?

מהכרת השטח אני יכול לומר שעם פתיחת העונה בוטלו משחקים רבים, קבוצות הודיעו על פירוק. הדבר נכון לגבי קבוצות מקט־סל ועד לבוגרים.

מתניים רחבים

כאן, אולי, המקום לעצור ולבחון מי מרכיב את עיקר הליגות הנמוכות בכדורסל?

מזה שנים רבות, ואולי מתחילת הקמת איגוד הכדורסל העצמאי ב־1967, מרכיבה התנועה הקיבוצית את עיקר הקבוצות בליגות מהילדים ועד לבוגרים, לבד מהליגה הלאומית. גם בליגה זו היה בעבר משקל רב לקבוצות ההתישבות. הקבוצות הקיבוציות מהוות את "המתניים הרחבים" באיגוד הכדורסל. למעשה מעניקה התנועה הקיבוצית את הרוב המוחלט שיש להפועל בהנהלת האיגוד ובועדות השונות.

נשאלת השאלה, בעקבות נתונים אלו, האם זכות זו עומדת לקיבוצים ביחס ישר לגודלם, כפי שהדבר מקובל?

ניתן להשיב על כך בשני חלקים. מבחינת יצוג מספרי באיגוד הכדורסל התנועה הקיבוצית היא בהחלט הגוף הגדול ביותר (אם־כי מבחינה כמותית עדיין אין היא מקבלת את מספר הנציגים המגיע). חברי התנועה הקיבוצית ממלאים תפקידים מרכזיים בוועדות השונות. הם שותפים להכרעות הנוגעות לנוהל וצורת תיפקוד האיגוד, אולם כאשר הדבר מגיע לידי דיון במדיניות הנוגעת לליגות הבכירות קיימת תחושה שאין התנועה הקיבוצית שותף להכרעה. הסיבה ברורה: אין התנועה מהווה גורם בליגה הלאומית.

התנועה הקיבוצית לא תובעת זכות מיוחדת, או הטבות כלשהן, אבל יש לציין שכל החלטה המתקבלת משפיעה בהכרח גם על הליגות הנמוכות, שם היא מהווה את הרוב.

צורת העבודה באיגוד המבוססת על הסכמים מקשה על קבוצות התנועה הקיבוצית משום שההתייחסות לליגות הבכירות שונה מזו לליגות הנמוכות.

ריצה מטורפת

אם בוחנים את הויכוח על שחקן זר אחד או שניים קיימת לא פעם הרגשה אצל פעילי הספורט בקיבוצים שבעצם לא השפענו כהוא־זה. למרות מספר הנציגים הגדול יחסית. הסיבה: הדבר הוצא מאיגוד הכדורסל והוכרע במקום אחר, שבו היה רצון לפייס את הצדדים וליצור את התחושה שאף צד לא התקפל.

טוענים, מה לתנועה הקיבוצית ולליגה הלאומית, הרי שיש לנו קבוצה אחת בלבד. אמת, זו עובדה. הסיבה לכך נעוצה בחוסר היכולת הכלכלית והחברתית להתמודד עם הריצה המטורפת אחרי הקבוצות העירוניות, שגם הן לא יודעות לעתים לכלכל את מעשיהן בתבונה. יש הטוענים שלא חוסר יכולת גרם לכך אלא אי־הרצון להיכנס למאבקים מסיבות אידיאולוגיות. הדבר מביא אותנו בהכרח לשמור על הקיים בחירוק־שיניים. לא תמיד בהצלחה, כפי שהדבר היה בסיפור העצוב של קבוצת הפועל עפולה/העמק.

אינני רוצה להישמע כאילו אנו, חברי התנועה הקיבוצית, יפי־נפש, אולם זכורים לטוב המיפגשים בין הקבוצות העירוניות והקבוצות הקיבוציות, שמשכו קהל לא קטן מאשר כיום, עם האמריקנים. הספורט בתנועה מהווה חלק מפעילות חברתית, והוא נרכש גם בבתי־הספר ובמוסדות החינוך.

נכון, גם בקבוצות הקיבוציות המשחקות בליגה הבכירה השתתפו ומשתתפים שחקנים אמריקנים ולעתים לא פחות טובים מאלה המופיעים בקבוצות העירוניות, אבל גם אז ההתקשרות היא לא רק כספית. זכורים מקרים בהם החליטו שחקנים אמריקנים להשתקע בקיבוץ, או באיזור קיבוצי.

איני יודע אם ישנם רבים המנחשים לאן יוליך אותנו תהליך זה: היכן הגבול בין הפיכת הקבוצות למקצועניות מובהקות, או חובבניות, לפי ההגדרה האמיתית של החובבנות. האם שאלנו את עצמנו אם אכן מקבל הנוער שלנו עידוד, כאשר רואה את האמריקנים הרבים משחקים, או שחושש מנסיגה בגלל העובדה שכאשר רוצה להתקדם ולהוכיח את עצמו, הוא מוחלף באמריקנים.

אפשרויות משחק

נקודה זו מוחשית וברורה מאוד כאשר בודקים את מספר שחקני־הנוער העולים לשחק בקבוצות הלאומיות. לא נוכל לצפות לחיקוי של מיקי ברקוביץ או דורון ג'מצ'י, אם לא יעניקו לאותם כדורסלנים אפשרות לשחק.

בזמן הויכוח הנוקב, בתחילת העונה, על זר או שניים העלו חברים הרהורים אם הליגה הלאומית בכדורסל מיצתה את עצמה, ומכאן ואילך יש לנהוג לפי כללים שונים: הקמת ליגה מקצוענית.

היו ששירטטו את הכדורסל הישראלי בשני כוונים שונים: קבוצות שבהן משחקים רק שחקנים ישראלים וליגה בה יככבו אמריקנים, ואליה יגיעו גם בכירי הכדורסלנים הישראלים, שהפיתוי הכספי ימשוך אותם.

אין כוונה לשגר את הנוער לאותה ליגת־ראווה, אולם ההתייחסות לליגה זו צריכה להיות שונה לחלוטין מאשר לליגה הישראלית. הצד שיכוון לליגה כזו יהיה הצד הכלכלי־דרמתי ועל אותו בסיס כמו צפייה בהצגה. על־ידי־כך נצליח, אולי, להקים בנפרד ליגה של כדורסלנים ישראלים בעלי זיקה לקבוצה ולסמל, אותם הם מייצגים. נוכל להגביר את המוטיבציה של הנוער הישראלי וניצור לו אפשרויות של התקדמות.

זקן כדורגלני צרפת, בן 93, בא לעודד את פלטיני

מאת יואל בין, מיוחד ל"על המשמר"

כאשר הגעתי לפני כמה שבועות ללונדון כבר נשבה רוח סתווית קרה. השמים המעוננים איימו בגשם. היה קר ולא נעים. רק בשעות מעטות של צהרי היום האירה השמש פנה לרבבות האדם שמילאו את רחובותיה המרכזיים של הבירה הבריטית.

אוהדי הכדורגל באנגליה רגילים למזג האויר הסגרירי. הם אינם נרתעים מהליכה לאיצטדיונים ואפרוריים. באותה שבת גשומה וקרה ששהיתי בלונדון התלבטו גם ידידי, אוהדי טוטנהאם מושבעים, אם לצאת לדרך הארוכה כדי חזות במשחק קבוצתם נגד לוטון, אולי כדאי להישאר ליד האח, ולהסתפק בשידור טלוויזיה?

אבל כאשר אתה מוזמן לכמה ימים בלונדון אסור להתלבט: אתה חייב ללכת לכדורגל. לטעום את טעמו הערב. לחלק עם הצופים את רגשות הנצחון או ההפסד.

החלטנו ללכת לאיצטדיונה של צלסי ולחזות בקבוצתו של קני דיקנסון במשחקה נגד נוטינגהאם. הלכנו ולא הצטערנו. התוצאה אינה חשובה (צלסי ניצחה 2:4), אבל זו היתה חוויה של ממש.

אחרי תקופה ארוכה יחסית של התנזרות מאונס ממשחק ראוי לשמו ראינו כדורגל אירופי מצויין — אירופי יותר מאשר אנגלי. קבוצת צלסי, הנמצאת בצמרת הליגה האנגלית, הציגה כדורגל מעולה. שוטף, יפה לעין, נעדר שיגרות ואפרוריות, המאפיינת לעתים את הכדורגל האנגלי. הקבוצה שיחקה במסירות קצרות, גילתה משחק מרכז שדה מעולה. העברות מהירות של הכדורים מהעורף להתקפה ובעיטות אדירות לשער. קפאנו מקור במגרש בעל המראה המוזנח של צלסי. אבל שישה שערים היוו עבורנו פיצוי הולם לשעות הרעד והרטיבות. 20 אלף צופים היו עמנו והיוו תפאורה אנגלית הולמת. אמצעי הבטחון היו חמורים. כנראה שהאנגלים למדו את הלקח בדרך הקשה.

טניס או כדורגל

לונדון אינה רק עיר של כדורגל. כאשר ביקרנו בה התנהל טורניר הטניס הגדול על סך פרסים של 375 אלף דולאר. הדמויות הבולטות: בוריס בקר ואיוון לנדל. ואכן, הגדולים לא איכזבו. כמה ימים לאחר־מכן, בהיותי בגרמניה, הזדמן לי לחזות בשידור חי במשחק־הגמר בין השניים. בטלוויזיה הגרמנית קוים לתקוות זו קרב אחד: ב' (בקר) נגד ב' (פרנץ בקנבאואר).

משחק הגמר בין בקר ולנדל עמד להיערך בדיוק באותה שעה שנבחרתה של גרמניה בכדורגל, אותה מאמן שחקן־העבר הגדול, "הקייזר" בקנבאואר, התמודדה באיצטדיון האולימפי במינכן נגד צ'כוסלובקיה. במשחק שלא שינה דבר: גרמניה כבר העפילה למקסיקו וצ'כוסלובקיה נכשלה. אולם יוקרתו של בקנבאואר ודרכו של הכדורגל הגרמני עמדה על כפות־המאזניים. האם ייכנע הכדורגל לטניס?

נמצאה פשרה: תחנה אחת שידרה את הטניס מוומבלי, והשנייה את הכדורגל ממינכן, שנערך בשלג ובכפור. נעים היה לשבת בבירה מוסקה ולחזות במתרחש על שני המסכים. אני, שאינני אוהד טניס מושבע, הוקסמתי משך שעות מהתחרות הנפלאה בין לנדל ובקר. הפרשנים ציינו כי היתה זו התחרות הטובה ביותר של השנה.

בקר הפסיד, אך גילה כי הוא טניסאי גדול. אלמלא חוסר נסיונו היה, כנראה, מצליח לגבור על הצ'כי המסוקס, אשר כל הסימנים מעידים שבימים הקרובים יילך בדרכה של מרטינה נאוורטילובה ויבקש נתינות אמריקנית. כבר כיום הוא מגלה מעט הינתקות מנבחרתו הלאומית.

גביע־דייוויס בין שבדיה ומערב־גרמניה בדצמבר. כל הכרטיסים, שאינם זולים, כבר נמכרו.

פלאטיני המלך

נחזור לכדורגל. ימים אלה באירופה היו ימי־הכרעה במאבקים האחרונים על הכרטיסים שנותרו לחלוקה לגמר במקסיקו. באחד מקרבות אלה היתה לי הזדמנות לחזות, כמוצא־שבת קר ראיתי את הצרפתי מישל פלטיני בגדולתו. לא אגזים אם אומר כי הפעם היתה צרפת כולה בפארק־דה־פרינס. הייתי באותו איצטדיון שנתיים קודם־לכן, במשחק־הגמר האירופי בין צרפת וספרד, אבל לא אטעה אם אומר שהפעם עורר המאבק בין צרפת ויוגוסלביה עניין גדול יותר. צרפת, שהיתה בטוחה בעלייה קלה לגמר במקסיקו, איכזבה לאורך הדרך. המיפגש עם יוגוסלביה היה עבורה "ההזדמנות האחרונה", כשלון היה סולל את הדרך לגמר למזרח־גרמניה.

ערב המשחק ראיתי את צרפת כולה נערכת במרץ, בגל אדיר של אהדות לאומית, למיפגש זה. בבתי־הקפה של פאריס, במשרדים, באוטובוסים דיברו על כדורגל ואם ננצח את היוגוסלבים?

איש־הספורט של סוכנות העתונות הצרפתית, שהיה ממונה על חלוקת כרטיסי העתונאים למשחק, נאנח כאשר הצגתי את בקשתי לכרטיס, אך מתוך היכרות של שנים שלף את הכרטיס המיוחל.

"שוק־שחור" השתולל סביב האיצטדיון שעות רבות לפני המשחק. היו מבואות סנט־קלו מלאים. רחובות פאריס התרוקנו והכל הצטופפו סביב מקלטי הטלוויזיה: הם ציפו לנצחון.

מה שעניין אותנו, סוכני הגביע העולמי בבית האוקיאני, היתה האוירה סביב הנבחרת הצרפתית. היא ניצבה מול הזרקורים בימים שלפני המשחק המכריע, הטלוויזיה מסקה אתם חייבים לנצח אתם מוכרחים להגיע למקסיקו!

זקן שחקני נבחרת צרפת בכדורגל בכל הזמנים, פטריק גרדוניני, בן ה־93, אשר בשנת 1911 סחף בשלושה שעריו את צרפת לנצחון על שווייץ 5:2, בא, כשהוא שעון על מקלו, לאיצטדיון. שם התאמנה הנבחרת לפני המשחק כדי לעודד את הבחורים. על־אף 93 שנותיו הוא נראה ער ועליז ואף בעט במוזקה בכדור שהונח לרגלו.

הייתם צריכים לחזות במה שהתרחש באיצטדיון לפני שריקת הפתיחה. איזה מחזות של התלהבות ועידוד. שער המחיר של פלטיני שיחרר את העצבים והלחץ. יוגוסלביה ויתרה על שחקנים המופיעים בחו"ל, ובאה עם נבחרת צעירה ונפלאה.

אחרי הנצחון 0:2, ועלייתה של צרפת, הגגה פאריס. היתה זו שמחה אמיתית, שאנו, הישראלים, רחוקים ממנה.

הכבוד חשוב

למחרת, באיצטדיון המושלג של מינכן, הציל קארל היינץ רומיניגה את כבוד גרמניה כאשר השווה בדקה ה־87 ל־2:2 מול צ'כוסלובקיה האמיצה והמקצוענית. הוא הציל גם את מאמנו בקנבאואר, שאינו צובר מחמאות. ישנם אפילו כאלה התובעים כבר את ראשו. בראש המקטרגים ניצב החלוץ ליטבסקי, שכנראה שאינו רק מהיר באגפו, אלא גם בדיבור, ולאחרונה מתח גם ביקורת חריפה נגד הנהלת קבוצתו, קלן.

בעבור מספר ימים שוב: משחק הכרעה ברוטרדאם המושלגת, בין הולנד ובלגיה. בלגיה הפסידה 2:1 — ועלתה למקסיקו.

אירופה תוססת מספורט, היא אינה יודעת מנוחה. גם השלג לא עוצר אותה.

המלצה להפחית 20 אחוז משכר הכדורגלנים

בפגישה שנערכה אתמול בין ראשי מרכזי הספורט, הפועל, מכבי ובית"ר ובהשתתפות נציגי המרכזים בהתאחדות לכדורגל הוחלט, כי בעקבות המצב הכספי הקשה בו שרויות אגודות הספורט, להפחית 20 אחוז מתשלומי השכר לשחקנים בקבוצות הכדורגל בליגה הלאומית והארצית וזאת לפי הנתונים של המוסכמים התשלומים המצויים בהתאחדות לכדורגל.

בפגישה השתתפו מטעם הפועל: יצחק אופק ושאול סווירי. מטעם מכבי: יצחק כספי ועוזריקם מילצין, מבית"ר יגאל גריפל ואריה קרמר.

החלטה זו מוסברת בכך כי רוב הקבוצות שחתמו על ההסכמים עם השחקנים עשו זאת מתוך הערכה מוטעית של גובה האינפלציה במשק.

הנחיה זו היא כבחינת המלצה מחייבת וטעונה בכל מקרה הסכמה הדדית בין האגודה והשחקן.

כדורגלן השנה בעולם — מישל פלאטיני

קפטן נבחרת צרפת בכדורגל ושחקנה של יובנטוס טורינו, מישל פלאטיני, נבחר זו השנה השנייה ברציפות ככדורגלן השנתי בעולם, ע"י ירחון הכדורגל הלונדוני "וורלד סוקר".

פלאטיני צבר 20.6 אחוזים מכל הבוחרים והקוראים כשהפרש ניכר את חלוץ נבחרת דנמרק ואלופת איטליה, פרבן אלקייר (11.2) ואת החלוץ הארגנטינאי של נאפולי דייגו מאראדונה (7).

האלופה, ואנגליה, זוכה בגביע אירופה למחזיקות גביע, אברטון, נבחרה כ"קבוצת השנה" עם 42.3 אחוזים.

דור חדש בהתעמלות

ברית־המועצות השתלטה על אליפות העולם במונטריאול ● ארה"ב נעלמה כליל ● גם סין נסוגה ● שבעה ציוני 10 נקודות הוענקו למתעמלות

מאת שבח סלברט

דור חדש קם באליפות העולם האחרונה בהתעמלות, שהתקיימה במונטריאול. בעיקר חל שינוי בין המתעמלות. כשאת הטון נותנת ברית־המועצות. הנבחרת הסובייטית נטלה את רוב המדליות: 11 זהב; 3 כסף ו־2 ארד. הרחק לפני סין 3־3־1; מזרח־גרמניה 2־2־6 ורומניה 1־3־0.

המתעמלים והמתעמלות מברית־המועצות הוכיחו שוב שיש במדינה זו מלאי בלתי־מוגבל ויורשים למתעמלי העבר הגדולים. הם השכיחו את הנצחונות המרשימים של הסינים באליפות העולם הקודמת, שהיתה ב־1983 בבודפשט.

הסינים נסוגו. גיבורם לי־נינג, שזכה בשלוש מדליות־זהב אולימפיות בלוס־אנג'לס, איכזב הפעם. הוא נטל רק מדליית זהב אחת בטבעות (יחד עם הכוכב הסובייטי קורולב), כסף בסוס עם סמוכות וארד בתרגילי קרקע. לעומת זאת לא שמט טונג־פיי את תוארו בתרגילי הקרקע.

קורולב בלוזרצ'ייב

גיבור תחרויות הגברים היה המתעמל הסובייטי יורי קורולב, בן ה־23. בהיעדרו של בן־ארצו דימיטרי בלוזרצ'ייב (פציעה), נטל את הבכורה בקרב־רב וצבר מדליות זהב גם במכשירים השונים. קורולב זכה ב־4 מדליות זהב ובמדליית כסף, וסייע לנבחרתו לזכות בזהב הקבוצתי. הוא חזר על הישגו מלפני ארבע שנים, באליפות ביוגוסלביה.

לפני שנתיים, בבודפשט, הסתפק קורולב רק במדליית כסף כשהופיע בשורות ברית־המועצות שסיימה שנייה, אחרי סין.

קורולב, הוותיק בחבורת המתעמלים הסובייטית, היה למתעמל השני מבריה"מ שנטל ארבע מדליות זהב באליפות עולם, והישווה את שיא הצלחתו של דימיטרי בלוזרצ'ייב ב־1983 בבודפשט.

אחד הגדולים בהיסטוריית ההתעמלות על המכשירים, היפאני קוג'י גושיקן, שלא הצליח למצות את יכולתו בגלל פציעה והסתפק הפעם רק במדליית ארד אחת במקבילים הודיע, מרוב אכזבה, על פרישתו בגיל 28. אגב, במכשיר זה זכו בזהב במשותף גם המזרח־גרמני סילביו קרול והסובייטי ואלנטין מוגילני.

הנשים — רמה גבוהה

אוהדי ההתעמלות במונטריאול נמשכו יותר לתחרויות הנשים. הם התפעלו מביצועי אותן נערות־מתעמלות, לשבע מהן הוענק הציון 10.

המובילות בחבורה מכובדת זו היו הסובייטיות הלנה שושונובה, בת ה־16, האלופה האירופית ואוקסאנה אומלינצ'יק, בת ה־15, אלופת ברית־המועצות בתרגילי־קרקע, שזכו בציון 10. כן זכתה בציון מכסימלי המזרח־גרמנית, גבריאלה פאהנריש, בת ה־15, במקבילים מודרגים.

שושונובה זכתה בתואר אלופת הקרב־רב, לפני אומלינצ'יק, בעוד שאלופת 1983, הסובייטית נאטליה יורצ'נקו, נדחקה למקום השישי בלבד. אחרי הכוכבת הרומנית

כוכב סובייטי יורי קורולב

ייקאטרינה סאבו, בת ה־19. סאבו, שזכתה בארבע מדליות זהב אולימפיות ונחשבת ליורשתה של המתעמלת הגדולה, נאדיה קומאנץ', נאלצה לפנות את הזירה לילדות הסובייטיות, שהפליאו בביצועיהן. היא נטלה הפעם רק מדליות כסף בקפיצות על סוס ובתרגילים על קורה.

רומניה אינה מודאגת. "לנסיכה השתקנית" קמה יורשת בדמותה של דניאלה סיליבאס, בת ה־16, שזיכתה את ארצה במדליית הזהב היחידה באליפות כשניצחה בתרגילי הקורה ובאחד הביצועים אף זכתה בציון 10. גם לסובייטית בת ה־17, אולגה מוסטפאנובה, הוענק ציון 10 על אותו מכשיר בעת התחרות בקרב־רב האישי.

רבות מהמתעמלות, בעיקר אלה מברית־המועצות, ביצעו אלמנטים חדשים ומסוכנים.

למתעמלת מצטיינת נוספת קמה יורשת. המכונה למאכסי גנאוך ממזרח־גרמניה, שהודיעה על פרישתה בגלל פציעה. את מקומה תפסה בהצלחה גבריאלה פאהנריש שניצחה במקבילים ותפסה מקום רביעי בקרב־רב.

הכוכבת נפצעה

את האכזבה הגדולה הנחילה ארצות־הברית, שלא זכתה באף מדלייה. האלופות והאלופים האולימפיים פרשו, או שלא באו בגלל סיבות שונות. למאמן האמריקני רון פיטרס לא היה בזמן להתגאות, אפילו הכוכבת החדשה שלו, ג'ניפר סיי, בת ה־16 נפצעה בברכה בעקבות החמצה בתפיסה של מכשיר המקבילים המודרגים. היא התנגשה במקביל התחתון. פיטרס האשים את המארגנים ומחה נגד החוקה על אי־החזרות לבנות הנשים, ובמיוחד על מכשיר מסוכן זה. הוא נאלץ להשלים עם המקום השישי שתפסה נבחרתו. זאת בגלל העובדה שלא היו בה כוכבים מזהירים, מה גם שכוכבתו, סיי, נפצעה ואושפזה בבית־חולים.

מזרח־גרמניה התבלטה בין הגברים, הן בין הגברים, כנכוחו של סילביו קרול, שניצח במקבילים וכן בין הנשים.

עתונאי בריטי הסתנן לקונקורד: „עברתי נקודות הביקורת ללא בדיקה"

לונדון - שלטונות התעופה בבריטניה הודיעו, כי יבדקו טענת עתון רב תפוצה, שאחד העתונאים שלו הסתנן דרך כל מחסומי הבטחון בנמל בתעופה של היתרו, ונכנס למטוס עליקולי „קונקורד" מבלי שמישהו יבחין בו.

המדובר בכתב של העתון „סאן" בעל התפוצה הגדולה ביותר בבריטניה, שסיפר אתמול, כי בכניסה למטוס העל-קולי סייע לו אחד מעובדי נמל התעופה, שהביע אי-שביעות רצון מהסדרי הבטחון הלקויים בנמל היתרו.

„יכולתי לשים אקדחים או חומרי-נפץ בתוך המטוס", כתב העתונאי שלושה ימים לאחר חטיפת הדמים של המטוס המצרי למלטה.

בעתון גם הופיע תצלום של הכתב בתוך תא הטייס. הוא אמר, כי עבר את נקודות הביקורת מבלי שאנשי הבטחון בדקו את כרטיס הכניסה שהיה בידו ואשר אותו לקח מאחד העובדים. (ע"ר)

מכונית תופת באתונה; שוטר נהרג ו־12 נפצעו

אתונה — שוטר נהרג ו־12 נפצעו, כאשר מכונית ממולכדת התפוצצה ליד האוטובוס של המשטרה במרכז אתונה.

אחד השוטרים בן 24, מת בבית החולים מפצעיו, ושוטר נוסף, בן 23, במצב אנוש.

באוטובוס שנפגע היו 22 שוטרים. המכונית הממולכדת הופעלה על ידי שלט־רחוק. עדי ראייה מסרו, כי המכונית, מדגם פולקסווגן, התפוצצה כאשר האוטובוס וכן השוטרים חלף סמוך לה.

אירגון המכנה עצמו „האירגון המהפכני של 17 בנובמבר", נטל את האחריות לפיגוע זה. זו הפעולה האחרונה של אירגון חשאי זה, אשר דובריו טענו כי הוא עומד מאחורי מספר מעשי רצח פוליטיים, לרבות רצח איש הסי.איי.אי ריצ'ארד ולץ' וקפטן הצי האמריקני ג'ורג' טסאנטס, ב־10 השנים האחרונות.

ראש הממשלה אנדריאס פאפאנדריאו הביע את הזדעזעותו נוכח ההתפוצצות ואמר כי האחראים לכך חותרים להתמוטטות מערכת השלטון כיוון.

„לא מכירים אותו" אמרו שלטונות סין על החשוד בריגול למענם בארה"ב

פקין — סין הכחישה אתמול כל קשר עם איש סוכנות הביון המרכזית בארה"ב, שיצא לגימלאות ונעצר בוושינגטון בשבוע שעבר בחשד של ריגול למען סין.

החשוד לארי וו־טאי צ'ין, 63, חשד בריגול למען סין מאז 1952, לטענת האפ.בי.איי, הוא היה סוכן סיני בעת שעבד למען סוכנות הביון המרכזית ואף קיבל העלאה בדרגה בפקין ב־1982 על עבודת הריגול שלו.

„אין לנו שום קשר עם האיש הזה", אמר סגן מנהל מחלקת המידע במשרד החוץ הסיני.

המיליטנטים מליברפול הודחו ע"י מפלגתם

לונדון. — נשיאות מפלגת הלייבור הבריטית, החליטה אתמול להשעות את הנהלת המחוז של המפלגה בליברפול.

החלטה זו, שנתקבלה ברוב של 21 מול 5, באה לשים קץ למבוכה שנגרמה להנהגת המפלגה מפעילותה של קבוצה מיליטנטית השלטת בסניף בליברפול.

קבוצה זו ניהלה מאבק בממשלה בשאלת תקציב העיר, מאבק שגרם למבוכה בהנהגת הלייבור.

צעד זה של המפלגה נועד לשפר את מעמדה בקרב דעת הקהל, אולם עלול לגרום להגדלת העימותים הפנימיים.

מאיר בלייך, בריטניה

טרוריסטים סיקים התנקשו בחיי הכהן הגדול

נירודלהי. — אנשי ארגון טרור סיקי קיצוני, פצעו אתמול בירייה את הכהן הגדול של הסיקים במיקדש החשוב ביותר שלהם, מקדש הזהב, בעת שכרע בתפילה בפני 20,000 מאמינים.

שומר הראש של הכהן הגדול נהרג בהתנקשות זו, שאירעה עם עלות השחר בעיר אמריצאר הקדושה לסיקים במדינת פונג'אב.

שומר ראשו של סאחב סינג, שהיה חמוש בתת-מקלע סטן, נהרג על ידי המתנקשים שירו מאקדחים.

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	יחידות	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
דולר אמריקני	1	1445.72	1510.78	1469.83	1488.16	1477.8
לירה שטרלינג	1	2120.02	2220.76	2158.00	2184.93	2171.6
מרק גרמני	1	566.55	593.47	576.69	583.898	579.42
פרנק צרפתי	1	183.63	194.82	189.31	191.67	190.16
גילדן הולנדי	1	503.65	527.58	512.67	519.06	514.81
פרנק שווייצרי	1	690.56	723.37	702.93	711.70	704.89
כתר שבדי	1	187.89	196.82	191.25	193.64	192.17
כתר נורווגי	1	188.84	197.81	192.22	194.62	193.24
כתר דני	1	156.64	164.08	159.44	161.43	160.24
מרק פיני	1	263.16	275.67	267.87	271.21	269.25
דולר קנדי	1	1048.36	1098.18	1067.14	1080.45	1070.0
דולר אוסטרלי	1	993.47	1046.71	1008.59	1021.18	1015.7
ראנד דר' אפריקני	1	486.98	560.30	553.39	560.29	560.09
פרנק בלגי	10	276.52	293.76	284.90	288.46	286.44
שילינג אוסטרי	10	806.12	844.42	820.56	830.79	824.83
לירה איטלקית	1,000	835.90	888.73	852.95	863.60	857.32
ין יפני	1,000	718.21	752.34	731.07	740.19	735.04

Caption: שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 27.11.85

גורבאצ'וב: לא יהיה דטאנט בלי ויתור על „מלחמת הכוכבים"

„בתגובה להצעתי להפסיק הניסויים הגרעיניים התמיד רייגן בשתיקתו" — גילה גורבאצ'וב לסובייט העליון

מוסקווה. — המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב נקט אתמול שוב בקו תקיף וקרא לנשיא רייגן לשנות החלטה קודמת שלו ולהצטרף אל בריה"מ בהפסקת הניסויים הגרעיניים.

גורבאצ'וב הכריז, בדו"ח שמסר לסובייט העליון על הפיסגה שקיים עם הנשיא רייגן בז'נווה בשבוע שעבר, המאזן של הפיסגה היה חיובי, אולם שינוי מהותי ביחסי בריה"מ־ארה"ב לא יתממש עד אשר יגלה הממשל האמריקני גמישות בנושא הפיקוח על הנשק והאיסור על הצבת נשק בחלל.

גורבאצ'וב אמר, כי העלה בפני רייגן את ההצעה למורטוריום על הניסויים הגרעיניים, הצעה שהועלתה עוד ביולי, וקרא לו להצטרף למחווה כדי להגביר את האימון בין שתי המדינות שלנו".

„אך רייגן המשיך בשתיקתו", אמר גורבאצ'וב. „אני סבור, כי עדיין יכול הממשל האמריקני לשקול מחדש ולהגיב בחיוב על קריאתנו זו, מתוך מניעי של אחריות כוללת".

גורבאצ'וב קרא גם לצרפת ולבריטניה להצטרף למורטוריום הזה.

בסכמו את שני ימי הדיונים שקיים עם רייגן, אמר גורבאצ'וב, כי הוא מצטער על כך שהנשיא האמריקני לא זז ממחוייבותו להציב נשק הגנה אסטרטגי בחלל, וכן לא גילה נכונות לתזווה בנושאים צבאיים אחרים.

אולם, אמר, היו כמה יסודות של ריאליזם בעמדתו של רייגן בז'נווה. „אנו מקווים, כי מה שנאמר בז'נווה עדיין אינו המלה האחרונה של ארה"ב, הכריז.

הוא חזר על טיעונים קודמים שלו כי האיסור על הצבת נשק אסטרטגי להגנה בחלל, הוא תנאי מוקדם לצימצום הנשק הגרעיני בכלל.

בלי זה, כל איסור על הנשק הגרעיני הוא בלתי־אפשרי, אמר לסובייט העליון. „אני רוצה להכריז על כך בכל האחריות בשמו של העם הסובייטי, ובהסתמך על הסמכות הגבוהה ביותר של ארצנו".

גורבאצ'וב הזהיר מפני הסכנות של העברת גורל העולם לכלי נשק אלקטרוניים אוטומטיים המוצבים בחלל, מסוג מערכת ההגנה האסטרטגית, וגם חזר על הודעתו הקודמת, כי בריה"מ, מחוסר ברירה, תקיים פרויקט משלה, על מנת לנטרל את המערכת האסטרטגית האמריקנית.

(אי־פי־ע־צ'־ידר)

אנה לוצ'יה מחבקת את בתה רוזה, היחידה שנותרה בחיים לאחר ששכלה את 3 ילדיה ובעלה באסון הר־הגעש בארמרו (תצלום: אי.פי.)

רשמית: מספר הנספים בקולומביה — 25 אלף

בוגוטה. — ממשלת קולומביה הודיעה אמש רשמית, כי בהתפרצות הוולקנית שאירעה לפני שבועיים נהרגו 25,000 בני אדם, וכי כתוצאה מן ההתפרצות של הר הגעש נווארדו דל רואיז נגרם נזק של 175 מיליון דולר.

בהודעה שפורסמה מטעם משרד נשיא קולומביה נאמר, כי בהתפרצות הוולקנית נהרגו 3,000 בני אדם יותר משהעריכו קודם לכן. כתוצאה מן ההתפרצות, השתבשו לחלוטין חייהם של 320,000 בני אדם בשני מחוזות הסמוכים להר הגעש.

בהודעה נאמר, כי 4,500 בתים נהרסו בהתפרצות וולקנית זו, שהיתה לאחת משואות הטבע הקשות ביותר במאה נוכחית. (ע"ד)

● נושאת המטוסים האמריקנית „קורלסי", בליווי הסיירת „יורקטאון" והמשחתת „קארון", הגיעה אתמול בבוקר לנמל חיפה לביקור של ימים אחרים.

● קריית־שמונה קיבלה תקציב של שני מיליארד שקל לרכישת מכונת טאטוא מסוג חדיש, המצויידת בטלוויזיה במעגל סגור ומאפשרת לשלוט ברכב ולטאטא כל פינה בכבישי העיר.

● יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, קוראת לתקן את המחדל של העדר ייצוג לנשים במועצות המנהלים של בנק יה"ב והחברה למפעלי כלכלה.

אנשי הקומנדו המצרים צילמו את מהלך הפריצה למטוס

עוסמה אל באז: בידי מצרים עדויות שלוב מעורבת בפרשה

וושינגטון. — אנשים מיוחדי דת הקומנדו המצרית, הפריצו את הפריצה שלהם למטוס המצרי החטוף במאלטה — פעולה בה ניספו 59 מנוסעי המטוס — והשלטונות המצריים בוחנים עתה את הסרט הזה.

„אנו בודקים עתה בצורה קפדנית ביותר את הסרט, שכל פרטי הפריצה נמצאים בו", אמר עוסמה אליבאז, היועץ המדיני הראשי של הנשיא מובארק, בראיון ברשת הטלוויזיה איי.בי.סי.

אלבאז אמר, כי בידי מצרים עדויות לפיהן לוב היתה מעורבת בתכנון חטיפת המטוס והדבר נבדק. „נדע יותר תוך כמה ימים ונחליט אז על עמדתנו", אמר.

הוא אמר, כי ארה"ב הציעה לאנשי הקומנדו המצרים ציוד קשר מתוחכם, אולם מצרים הודיעה, כי אין היא זקוקה לעזרה. „היינו סבורים, כי הפעולה חייבת להיות פעולה מצרית מובהקת", אמר.

זיהוי ראש הכנופיה

שלטונות מלטה מחזיקים באורח תוניס, בן 20, החשוד כי עמד בראש כנופיית הטרוריסטים שחטפו את המטוס. הנוסעים המצרי, מצרים מבקשת את הסגרתו.

האיש, שנפצע בעת פריצת הקומנדו המצרי למטוס, מאושפז בבית חולים במאלטה ומופקד עליו משמר כבד ביותר. ממשלת מאלטה מסרה, כי כמה מן הנוסעים כבר זיהו את האיש, עומר מרזוקי, כמנהיג כנופיית הטרוריסטים.

מוות קליני

ניצן מנדלסון מישראל, תוארה כ„מתה באורח קליני" לאחר שבניתוח שבוצע לא הצליחו הרופאים לסלק כדור שחדר עמוק לתוך מוחה. עם זאת, היא עדיין נמנית בין הפצועים.

בינתיים עדיין נעשים ניתוחים שלאחר המוות בכמה מן הנוספים. קרוביהם של 11 הנוסעים היוונים שנהרגו במטוס, ציטטו פתולוגים שאמרו להם, כי כמה מהם מתו מחנק לאחר שהטרוריסטים זרקו את רימוני היד בין מושבי הנוסעים.

ממשלת יוון מאשימה, כי מבצע החילוץ נעשה מוקדם מדי והאשימה את ממשלת מאלטה בכך שלא התייעצה עמה בכל תקשור למבצע זה. (ע"ר, ע"צ)

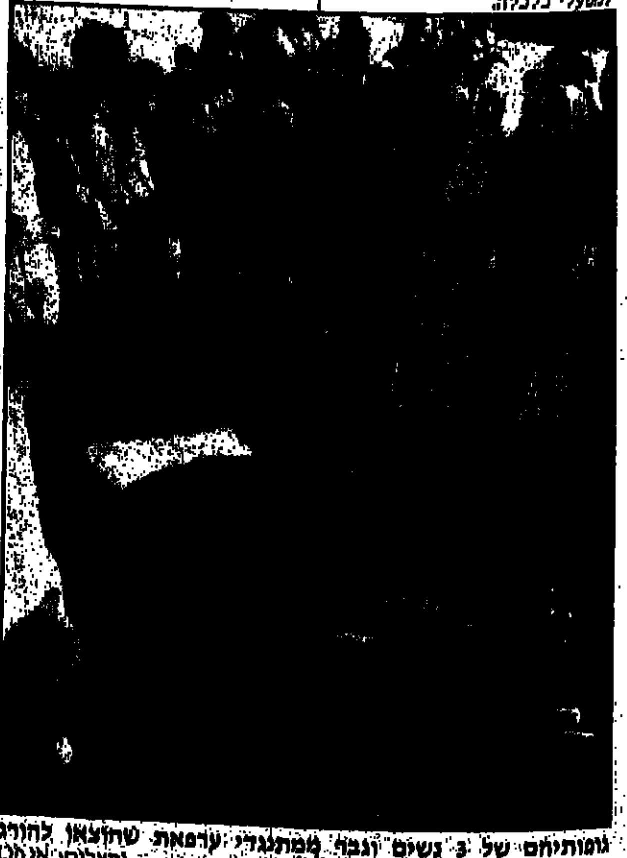

גופותיהם של 3 נשים וגבר ממתנגדי ערפאת שהוצאו להורג בצידון מוצגות לראווה. (תצלום: אי.פי.)

4 מתנגדי ערפאת הוצאו להורג בצידון

צידון — שלוש צעירות פלשתינאיות וצעיר תנוסי, שהואשמו ברצחתם של ארבעה מתומכי יאסר ערפאת ב־28 ביולי, הוצאו להורג, ביום שלישי בערב בהרים לבנון — מסרו אתמול בתבים מקומיים.

הם מסרו מפי מקורות משטרתיים, כי הארבעה הוצאו להורג בקרבת מחנה הפליטים עין חילווה בקלעת צידון על ידי כדור בראש. הגופות הושלכו ליד המחנה, כשהן עטופות בשמיכות.

הודעה שעותק אחד ממנה הודבק לקיר ועותק שני מונח על הגופות, מוסרת כי „המהפיכה הפלשתינית הוציאה להורג את הרוצחים שהשתתפו ברצלח של ארבעה מפעילי המהפיכה".

14 פלשתינאים שהואשמו כי השתתפו ברציחות אנשים נאמנים לערפאת, נעצרו באיזור צידון, שבוע לאחר הרצח.

כנס פעילי מפ"ם מעיירות הפיתוח והשכונות נערך ביום ג' באשדוד בהשתתפות 50 נציגים מ־15 ישובים. מקריית־שמונה ועד ירוחם. ראה כתבה בעמוד 6. בתמונה (מימין לשמאל) — רכז המחלקה לארגון, שלמה אלקבץ (אשדוד), המזכיר המדיני אפרים קורן, רכז הוועדה המוניציפלית, יוסי מרציאנו, מזכיר המרכז חנן ארז, מזכירת סניף אשדוד, שלי אבני. (צילום: גאון)

המימשל תובע לחקור

(המשך מעמוד ראשון)

הוחזר לישראל דיפלומט ישראלי, או מספר דיפלומטים, בעקבות פרשת פולארד.

דובר הסטייט־דיפרטמנט צ'ארלס רדמאן אמר: „קיבלנו הבטחה לשיתוף פעולה מלא מצד ממשלת ישראל, ואנו מצפים, כי משרד המשפטים האמריקני יחקור כל ישראלי העלול להיות מעורב בפרשה זו".

הדובר אמר לעתונאים, כי עדיין לא נערכו חקירות כאלה. הוא גם הכחיש, כי וושינגטון ביקשה להחזיר לישראל דיפלומט ישראלי כלשהו.

תחנת רדיו מקומית בניו־יורק, דיווה כי בעקבות הפרשה יוחזרו לישראל שלושה מעובדי השגרירות הישראלית בוושינגטון, אשר מינויים קשור לתקופת כהונתו של אריאל שרון כשר הבטחון.

מקור בוואשינגטון מסר, כי שני נציגים ישראלים בארה"ב שבו בבהילות לישראל בתחילת השבוע, בגלל קשרים שקיימו עם ג'ונתן פולארד, איש הצי החשוד בריגול למען ישראל.

ה„ניו־יורק טיימס" דיווח אתמול, כי איש הקשר הראשי של המרגל האמריקני בשגרירות ישראל בוושינגטון היה „האחראי לאיסוף נתונים מדעיים ורגישים לשימוש צבאי ואחר". מקורות אחרים נקבו בשמו של אילן רביד כאיש שעליו מדובר.

ה„טיימס" מצטט נציג משפטי פדראלי בוושינגטון, אשר אמר כי לא ידע שלפולארד היה איש־קשר בשגרירות ישראל.

פולארד: איתן הוא האיש

פולארד מסר לסוכני הפ.בי.אי. את שמו של רפי איתן, היועץ לשעבר של רה"מ לטרור — כבר בחקירה הראשונית. ג'ון פולארד הצביע על איתן כאדם שגייס אותו והפעיל אותו.

גורמים בכירים בארגונים יהודים בארה"ב הביעו, בצד הזעזוע מן האירוע, תמיהה נוכח העובדה, שגורמים מודיעיניים בישראל באו בכלל במגע עם פולארד, באשר לבדיקת עברו, התברר להם כי מדובר באדם שיציבותו ואמינותו מוטלים בספק.

שלוש דרישות אמריקניות

הממשל האמריקני העביר לישראל שלוש דרישות בסיסיות וקשוחות בפרשת הריגול: ● המימשל דורש התנצלות וממשלת ישראל כבר התנצלה. ● דרישה שלישית מתייחסת לדו"ח מלא וממצא של פרטי החקירה שנעשתה בישראל בפרשת הריגול. ישראל כבר נענתה חלקית לשתי הדרישות האחרונות.

המימשל לא קבע מועד להיענות המלאה לשתי הדרישות האחרונות, אך מאידך הובהר לישראל, כי אין המדובר בתקופה בלתי־מוגבלת, אלא בפרק זמן של שבועות ספורים.

המימשל אינו דורש כל חשיפה פומבית של הפרשה, ובניגוד לתחושה שנוצרה בישראל, אין למימשל האמריקני כל תביעה ל„חסרת ראשים", בין אם במערכת הפוליטית ובין אם בקרב הפקידות במערכת הביון הישראלי, שהיתה קשורה בפרשה. זאת, למעט מסר פקידים ונושאי דרכון דיפלומטי, שיקראו ארצה לסייע בחקירת הפרשה.

לפי שעה לא ביטל המימשל כל מגע או מפגש שנקבע עם גורמים ישראליים.

כולל מגעים הכרוכים בדיאלוג האסטרטגי בין שני המדינותופעולות של המימשל בקונגרס — דברים ברוח זו השמיע השגריר האמריקני פיקרינג שהדגיש את הקשרים האדוקים והאמיצים בין שתי המדינות, שהם חזקים מן המשבר.

מאידך הובהר לישראל, כי לא מן הנמנע שיתכנו התפתחויות גם בנושא זה, אם ישראל לא תאזור אומץ, ותעמוד בשתי הדרישות של המימשל שטרם מולאו, בהקדם האפשרי.

● ארגונו של אבו ניזאל, „פתח־מועצה מהפכנית", טען אתמול לאחריות לרציחתם של שני ירדנים, חוסין עלי אל־ביטאר ומוחמד חוסין עלי אל־ביטאר. בהודעה שהופצה בביירות, נאמר כי „שני הבוגדים הוצאו להורג ב־24 ו־25 בנובמבר ברבת עמון".

פרס תומך בחידוש השיחות

(המשך מעמוד ראשון)

אתמול, בתום פגישתו עם עבדול האדי קנדיל, ש„צריך להתקדם בעיסקת החבילה עם מצרים". פרס מסר, כי הנשיא מובאראק שלח לו איגרת חיובית ומעודדת מאוד. בה הוא מביע רצון ונכונות לשפר את היחסים בין שתי המדינות בכל התחומים הרלוונטיים: מילוי היחסים בתוכן, פתרון בעית טאבה וגם — כך הובן מדבריו — איוש כהונת שגריר מצרים בישראל.

בדברי ראש־הממשלה ניכרה שביעות רצון רבה מן הדברים ששמע מקנדיל ומן השדר שקיבל מן הנשיא מובאראק. התייחסות זו של פרס עולה בקנה אחד עם דברי המקורות בלשכתו, כי המשלחת תצא ביום ב' למצרים על פי התוכנית. מקורות אלה הוסיפו, כי אמנם יש צורך ביישור ההדורים בין פרס ושמשיר בעניין זה. לפי שעה טרם נקבע הפגישה ביניהם.

אגרת מוברק לפרס

באיגרתו לפרס כתב הנשיא מובאראק, כי הוא רוצה להמשיך בתהליך השלום ולזרז אותו וכי הוא מנסה לשכנע את אש"ף להוריע על קבלתו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ועל נכונותו להימנע מטרור. הנשיא מובאראק ציין, כי הוא משוכנע, שגם המלך חוסיין מעוניין לקדם את תהליך השלום. כן כתב, כי ועידה בין־לאומית אינה פוסלת קיום מו"מ ישיר.

נגיע לחקר האמת

על ראס־בורקה כתב מובאראק לפרס, כי „נהפוך כל אבן" עד שנגיע לחקר האמת. הוא ביקש מפרס לראות במכתבו מעין דו"ח ביניים, מאחר שהנושא עתה במצרים „סוב יודיצה" עקב קיום המשפט. כן הביע מובאראק שוב תנחומים וצער על הפרשה כולה.

בפגישתו עם שר החוץ יצחק שמיר מסר לו קנדיל שדר בעל־פה מן הנשיא מובאראק, בו קבע הנשיא המצרי, כי היחסים בין שתי המדינות חייבים להשתפר וכי יש להמשיך את השיחות במסגרת „עיסקת החבילה". קנדיל מסר לשמיר גם את תוכן איגרתו של הנשיא מובאראק לפרס והסביר, כי אחת הסיבות לאי התייחסות כלי התקשורת המצריים לרצח בראס בורקה היא ה„סוב יודיצה" בכלל קיום המשפט.

כאמור, שמיר סבור כי אין להסתפק בדברי קנדיל וכי ישראל אינה צריכה לשגר כל משלחת לקהיר בעניין טאבה עד שלא יתקבלו ממצאי החקירה המצרית על ראס בורקה.

במצרים, בגלל קיום המשפט נגד המואשם ברצח, וכי רק שלאחר תום המשפט יוגשו כל פרטי החקירה לממשלת מצרים, ולישראל. הסברים אלה סיפקו את פרס, אך לא סיפקו את שמיר.

שמיר אינו מסופק

שמיר אמר לקנדיל, כי הוא רוצה בסיומה של פרשת ראס־בורקה, אך הסבריו של קנדיל אינם אלא „צעד בכיוון זה ועדיין לא קיבלנו הסבר מלא".

שמיר לא אישר, כי בשבוע הבא תצא משלחת המנכ"לים למצרים ומקורות במשרד החוץ אמרו, כי אין שינוי בעמדת שמיר, הגורסת, כי רק לאחר קבלת מימצאי החקירה תוון ישראל אם לשגר את המשלחת למצרים לדיון על בעית טאבה. המקורות הוסיפו, כי ישראל לא קיבלה את מימצאי החקירה — 50 יום לאחר הרצח — ואין בסיס לשיגור המשלחת.

עומדת לבוא ביום שני

מקורות בלשכת ראש הממשלה אישרו בפני אמש, כי המשלחת עומדת לצאת לקהיר ביום ב', לפי התוכנית. ראש־הממשלה עצמו אמר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לפרגולה ביחוד ... מס' 26 גוש 6116 חלקה 39.
תיק בנין 11/6886־026
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל בנקודה זו רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, רח' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ותלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

במארב שהציב שמיר ללוי

(המשך מעמוד ראשון)

מינויים אלה.

מארב ללוי

המארב שהכין אתמול שמיר לדוד לוי ושרון, ראשי שני המחנות האחרים ב„חירות", יצר מתח ואווירה עכורה בין שני האישים. דוד לוי טען אחרי הישיבה כי שמיר פסל את ר"ד בן־אלישר לתפקיד סגן שר־הבטחון, רק משום שהוא משתייך למחנה שלו. לדעת לוי בן־אלישר מתאים לתפקיד יותר מאשר דקל. לוי האשים את שמיר בכיתתיות, בעקיפת מוסדות תנועת ה„חירות", ובפסילת אנשים. לדעתו מינויו של דקל „לא יבוא טובות ולא יגרום לחיזוקה של תנועת החירות".

כתבנו מעיר כי מיכאל דקל נחשב למקורבו של שמיר. שמיר הבטיח לו, עוד ערב הקמת האחדות, את תפקיד סגן השר במשרד הבטחון, אלא שרבים, גם במחנה שמיר, סברו כי זהו מינוי רע, מסיבה זו לא איישה תנועת החרות את תפקיד סגן השר במשרד הבטחון, האחראי על ההתנחלויות, במשך 14 חודש.

ישיבת שרי חרות אתמול היתה קצרה, דוד לוי לא דרש הצבעה על שני המינויים לאחר שהבין כי שמיר הכניס אותו לתוך מארב, מוכן היטב.

שיטניק — סגן שר הרווחה

הליכוד הציע לש"ס, לפני מספר ימים, את תפקיד סגן השר במשרד העבודה והרווחה. כזכור פינה מחנם פרוש (אגו"י), עוד לפני כחודש תפקיד זה. לאחר התייעצות, קצרה הודיעה ש"ס, כי כסגן השר במשרד זה ישמש רפאל פנחסי.

כתבנו מעיר כי בהסכם הקואליציוני בין הליכוד וש"ס הבטיח הליכוד את תפקיד סגן שר־השיכון והבינוי. לאחר כינון הממשלה סירב שר השיכון דוד לוי, בתרוצים שונים, למלא אחר ההסכם. פנחסי היה מיועד לשמש כסגנו של לוי.

עם התפטרותו של פרוש מתפקיד סגן שר העבודה והרווחה הוחלט במחנה שמיר להעניק תפקיד זה לש"ס, זאת כדי למנוע ממנה כל מחשבות כפירה, בכיוון המטויר.

עם כניסתו לתפקידו יתפטר פנחסי מתפקיד סגן ראש עיריית בני־ברק. נראה כי פנחסי יקבל במשרד העבודה והרווחה פונקציות בתחום הרווחה.

לוי מקועע „מעשה פנחסי"

לאחר ישיבת שרי הליכוד אתמול הציע דוד לוי לשמיר שלא לישון בשקט, זאת כיוון שאגו"י לא תסלח לליכוד את „מעשה פנחסי". לדעת לוי הוריס שמיר את הדבק והאמון בליכוד, של כל הסיעות הקטנות.

סגן רה"מ דוד לוי אמר אמש לאחר ההחלטה למנות את ח"כ מיכאל דקל כסגן שר הבטחון, כי „יוצרים ראשית כל את העובדה, תוך עקיפת מוסדות התנועה ולאחר מכן באים ומדברים איך ללכד את התנועה, זה דבר שהוא לא אחראי וחמור, ופסילת אנשים היא רבה שהדעת לא סובלת אותה והיא שצריך להתקומם נגדה".

„אני מיצר, אני לא מבין את הגישה", והיא לא תביא לחוסן התנועה, ודאי שהיא לא מבשרת טובות. פסילת אנשים היא דבר חמור", אמר.

זאהי ארמלי: אני מעודד מגילויי התמיכה להם זכיתי

היה הדובר הראשי בכנס נגד הגזענות מטעם מפ"ם בחיפה

מאת כתב „על המשמר" בחיפה

„עכשיו לאחר סיומה של תקרית עם שלמה קירט, ולאחר כל גילויי האהדה והתמיכה להם זכיתי ועימי כל המיגזר הערבי, אני מקווה שהגשורים בין שני העמים חזקים יותר ושבעזרתם נוכל להגיע לשלום ולשוויון" כך אמר אמש שחקן מכבי חיפה, זאהי ארמלי, שהיה אורח הכבוד בכנס של תושבים ערביים בחיפה נגד הגזענות שאורגן על ידי המחלקה הערבית בסניף מפ"ם בחיפה.

מזכיר הסניף ברוך שיינגרוס קרא למשתתפים להתייחס לכנס זה כאל כנס יסוד לפעולה רחבה יותר נגד הגזענות. הוא הזהיר כי במידה שלא יעלה בידי הלוחמים בגזענות להוציא את הציבור הרחב משאננותו ולהופכו לפעיל במאבק נגד הגזענות, יהיו התוצאות הרות אסון, הן לעם הערבי והן לעם היהודי. „הבעייה אינה כהנא", אמר שיינגרוס. „כהנא הוא רק ילד מופרע להורים גדולים יותר ומסוכנים יותר כגאולה כהן ואריק שרון", אמר שיינגרוס.

יו"ר המחלקה הערבית בסניף מפ"ם בחיפה, יוסף חורי, קרא לא לזלזל בכהנא העלול בהחלט להתפתח לסכנה גדולה לשני העמים. לדבריו הדרך היחידה להלחם בגזענות ובכהאניזם היא מתן יד לכוחות הדמוקרטיים בארץ, בתוכם מפ"ם, המהווה ציר מרכזי במאבק לאחוות עמים ודו־קיום.

שגריר פינלנד אופטימי ביחס לקשרי ישראל בריה"מ

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

שגריר פינלנד בישראל, אוסמו וויינולה, הביע אתמול אופטימיות בכל הקשור לסיתוחם בעתיד של יחסי בריה"מ־ישראל. בדבריו במהלך קבלת פנים שערך לכבודו ראש עיריית חיפה אריה גוראל אמר השגריר כי להערכתו נרשמו לאחרונה מספר סימנים חיוביים.

בתשובה לשאלה על מצבה של יהדות בריה"מ ורצונה להגר ממדינה זו נמנע השגריר הפיני מלהגיב באומרו כי העניין הינו נושא פנימי של בריה"מ.

„אני יודע עד כמה קשה ומכאיבה בעייה זו לרבים ואולם בבעיות מורכבות ומסובכות כאלה נדרשת לעיתים מידה של סבלנות" — אמר השגריר.

בהתייחסו להשתתפות היחידה הפינית בכוח יוניפי"ל, אמר השגריר כי לממשלת הלסינקי אין כל כוונה בשלב זה להוציא את כוחותיה מיוניפי"ל. לדבריו מדיניותה של ממשלת פינלנד היא לתמוך בכוח השלום של האו"ם לפי בקשתו של ארגון זה. השגריר היה אתמול אורח עיריית חיפה.

● מערכת אהפנה יבשה חדישה לחומרים רגישים וציור אלקטרוני מיוצרת במפעלי „רבינטקס" לי ידע אירופי נרכש לאחרונה, על כך מסר חיים קיזמן, מנכ"ל הח' „רבינטקס" תעשיות.

מיבצע לאיתור בעלי חוב בת"א

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב דן תקיים השבוע מיבצע לאיתור בעלי חוב.

שוטרי המרחב, שקיבלו את שמותיהם וכתובותיהם של בעלי חובות (קנסות, רמי מזונות, מיסים וכו') ממערכת המשפט, יפקדו את בתי החייבים בערים רמת־גן ובני־ברק כשהם מצויידים בצווי מעצר.

כל החייבים קיבלו התראות מראש על מעצרם הצפוי והמשטרה קוראת להם לשלם את חובם עד מחר בערב.

אלפרד גולץ יו"ר איגוד חברות הביטוח

אלפרד גולץ נבחר אתמול ליו"ר איגוד חברות הביטוח. הוא יחליף בתפקידו את יוסי חכמי. הביטוח מרכז בתוכו מספר רב של חברות, ומחזור עסקיו כמיליארד דולר. אלפרד גולץ מנכ"ל קבוצת „הסנה", נולד לפני 55 שנה ברומניה, עלה לארץ ב־1950, למד כלכלה באוניברסיטה העברית. הוא רואה חשבון מוסמך שהחל עבודתו במשרד רואי החשבון „האפט את האפט".

ב־1967 מונה כסמנכ"ל ומנהל הכספים בקבוצת הסנה, ומשמש גם בתפקיד יו"ר הוועד הפועל של „אבנר" המאגדת בתוכה את כל חברות הביטוח בארץ, בתחום בטוח רכב החובה. בסוף 1983 התמנה למנכ"ל „הסנה" ונטל עליו את המשימה להלץ את החברה מהמשבר שבאו בנין עסקי ביטוח חו"ל, זאת בלי לוותר על מקומה בשוק בארץ.

בחודש שעבר לאחר התמודדות של שנתיים הציג אלפרד גולץ בפני מועצת המנהלים, לראשונה מזה שלוש שנים, מאזן חצי שנתי רווחי. קבוצת הסנה מהפכת בתוכה משליש עסקי הביטוח בארץ.

תוספת 43% לגימלאי ההסתדרות לעומת 3.7% לגימלאי המדינה

קרנות הפנסיה ההסתדרותיות ישלמו בראשית דצמבר תוספת של 42.8% לגימלאים כתוצאה משיטת ההצמדה הנהוגה בקרנות שהיא הצמדה לשינויים במדד המחירים לצרכן. — על כך הודיעה אתמול עליזה שפי, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי.

עליזה שפי הבהירה שקרנות הפנסיה ההסתדרותיות פועלות על פי תקנותיהן בעניין זה. כן ציינה שגימלאי המדינה וגימלאי הרשויות המקומיות, הנהנים מפנסיה תקציבית, מקבלים השנה תוספת של 3.7% בלבד, כי קופתם צמודה לשינויים בשכר ולתוספת היוקר.

„קרנות הפנסיה ההסתדרותיות עברו זה מספר שנים מהצמדה לשינויים בשכר, להצמדה מלאה לשינויים במדד המחירים לצרכן, וזאת כדי לשמור על ערכה הריאלי של הפנסיה ועל כוח הקנייה שלה. וכך נשמרת רמת החיים של הפנסיונרים" — הטעימה עליזה שפי. (שערה)

הצעה להזרים 80 מיליון דולר מכספי הסוכנות לשיקום המושבים

ההצעה הועלתה ע"י ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות במסגרת הצעותיו לתוכנית הבראה כוללת ל־80 מושבים במצוקה ● פרס הבטיח לשכנע את בנק ישראל להסיר ההתנגדות להזרמה

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס הבטיח בפגישה שנערכה אתמול בביתו לראשי ההתיישבות הצעירה בתנועת המושבים, להעלות לדיון בממשלה את ההצעה לשיקום 80 מושבים הנתונים במצוקה משנות הי60.

במסיבת עיתונאים שערך אתמול ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות ניסים זבילי, הוא מסר על תוכנית השיקום שהגיש לראש הממשלה. ההצעה כוללת הקמת רשות ממ־לכתית משותפת לסוכנות היהודית ולממשלת ישראל לשיקום ישובים אלה. חלקם ישוקמו כמושבי עובדים וחלקם ישולבו למסגרת ארגונית אחרת. הצעה זאת מבוססת על שיטת עבודה, המתבצעת בשנתיים האחרונות במחלקה להתיישבות ב־13 מושבים מודרכים, הכוללים כ־960 משפחות. מטרת התוכנית להביא את מושבי המצוקה למצב בו יוכלו לתפקד חברתית, כלכלית וארגונית באופן עצמאי.

התוצאה הסופית שלה עשוייה להיות, שיקום רוב המושבים במושבי עובדים, אמר זבילי, כאשר כ־15 אחוז מכלל יחידות המשק עשויות לחפסיק להיות יחידות חקלאיות. כן ציין, כי ניתן להגיע להסדר חובות עם רוב חברי המושבים, בתנאי מחייב לביצוע השיקום בתחומם.

ראש מחלקת ההתיישבות מסר, כי רמת החוב הכללי עלתה ב־40־65 אחוז רק בגין הריבית החריגה של החוב, בשיעור 9־7 אחוז ריבית ריאלית דולרית לחודש או כ־140 אחוז בשנה.

תהליך השיקום יימשך 5־3 שנים בכל ישוב.

לביצוע התוכנית בכ־80 מושבים דרושים כ־100 מיליון דולר, מזה 80 מיליון דולר להסדר חובות ו־20 מיליון דולר לשיקום החברה והקהילה.

מקורות המימון יהיו לפי ההצעה: 40 מיליון דולר הקצבה ממשלתית מיוחדת, 40 מיליון דולר הקצבה מיוחדת של הסוכנות היהודית ו־20 מיליון דולר השתתפות עצמית של המתיישבים. כדי לורז את הזרמת הכספים הדרושים מוצע ע"י

המחלקה, שהסכום בסך 80 מיליון דולר לביצוע התוכנית יתוקצב מידית ע"י הזרמת הכסף מחו"ל, דבר המחייב הסכמת בנק ישראל. ראש הממשלה הבטיח לשכנע את בנק ישראל להסיר את התנגדותו להזרמה.

הפעלת השיקום תתבצע ע"י צוות מקומי, שיכלול מלווה, מתכנן ממשרד החקלאות או מהסוכנות היהודית ועובד קהילתי בשלישי משרה. כן יופעלו בכל ישוב ועדי פעולה של המתיישבים שיהיו שותפים בצוותי ההיגוי ופעילים בהפעלת התוכנית.

מנכ"ל כור ישעיהו גביש

הישגי התוכנית — תוצאה של שחיקת השכר ב־30% וירידה ברווחיות הייצור

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

לתוכנית הכלכלית של הממשלה שני הישגים, אמר ישעיהו גביש מנכ"ל קונצרן כור בפגישת חברי מועדון „תבן" שהתקיימה אתמול בתל־אביב — בלימת האינפלציה הבאה לידי ביטוי במדד נמוך מאז חודש אוגוסט האחרון ושיפור במאזן התשלומים.

יש עודפים והם יגדלו בעזרת האמריקנים. „ההישגים", הוא הד־גיש, „הם תוצאה משחיקת שכר גדולה מאוד, שמינואר 85 עד ספטמבר ירד ערכו הריאלי בכ־30 אחוז ומפגיעה ברווחיות ענפי הייצור התעשייתי והחקלאי. הוא הזהיר מפני שאננות והסתפקות בשני ההישגים שאינם מבוססים, שכן יש הסכמי עבודה שבעקבותיהם יעלה השכר בכ־20 אחוז ריאלי עד מארס 1986 ואין בטחון שהיצוא יגדל ויפצה על הפסדים בשוק המקומי. הוא מסר, כי מכירות כור ירדו ב־1985 בכ־10 אחוז לעומת 1984 ואין לו עדיין סיכומים סופיים. כן הדגיש את בעיות האשראי והמימון שקשה להשיגם במערכת הבנקאית בארץ, ואת גובה הריבית העומדת על 6 אחוז בחודש. במצב כזה קשה להתחיל בצמיחה. שני היעדים של התוכנית הכלכלית הם חשובים אך בלי צמיחה חדשה הם יתבזבזו.

משה בן דוד מנכ"ל תבן מסר בפגישת המועדון, כי בתשעת החוד־שים הראשונים של 1985 היה מחזור המכירות של תבן 41.5 מיליון דולר. ב־1984 היה מחזור המכירות 68.5 מיליון דולר ואומדים את ירידת המכירות בשנה זאת ב־20 אחוז לעומת השנה הקודמת.

מכירות המזון יציבות, אמר בן דוד, הירידות הן במוצרים לבנייה ותשומות חקלאיות שונות. כן היתה ירידה ממשית במכירות בגלל הקי־פאת ההזמנות הממשלתיות ובעיקר של משרד הבטחון. הוא מסר, כי הנהלת תבן עוררת למפעלים שהיא מייצגת וציין, כי מערכת התשלומים לתבן לא נפגעה בגלל עבודה נאמנה של הסוכנים.

ישראל ביקשה „תוספת צמיחה" — האמריקנים לא דחו על הסף

סגן שר האוצר, אמוראי, ביקש מהמימשל להקים „קרן לעידוד הצמיחה" והאמריקנים הבטיחו לשקול ● מודעי: זוהי תוספת סיוע ולא חשובה הכותרת

שר האוצר יצחק מודעי אמר אתמול, אחה"צ, כי יש יסוד להניח, שבעקבות הדיונים שמנהל סגן שר האוצר עדי אמוראי בארה"ב תוקם קרן לעידוד הצמיחה בישראל.

השר, שרואיין ביומן גלי צה"ל, ציין כי אמוראי קיים שיחות עם שני סגניו של שר החוץ האמריקני וייטהד וולס בנושא זה. „לא היתה דחייה על הסף, ולכן יש לפחות קצה חוט להאחז בו", אמר.

„צריך להיות ברור, שכל בקשה מסוג זה מארה"ב פירושה תוספת סיוע לישראל, ולא חשוב תחת איזו כותרת. אבל מעבר לסיוע הכלכלי הרגיל והמיוחד, שקיבלנו בשנתיים האחרונות, יש נכונות במימשל האמריקני לסייע במאמץ הצמיחה, כי הם כמונו מבינים, שבלי צמיחה חבל להשקיע את המאמצים ולהכביד על האוכלוסיה", אמר.

הרמטכ"ל משתתף

בתשובה לשאלה אמר, כי פרשת הריגול הישראלי בארה"ב אינה מוסיפה בריאות ליחסים בתחום הכלכלי ובתחומים אחרים, אך הערכתו היא שנצליח להתגבר על הקשיים והכל יחזור למסלולו.

להלן אמר, כי הוא רואה טעם לפגם בכך, שהרמטכ"ל משתתף בישיבות ממשלה בדיונים על נושאים, שאינם נוגעים לנושאי בטחון, ואפילו לנושאי צה"ל בלבד. הדיון על התקציב הוא כולל בשלב זה, וכו יש פרק גם על תקציב משרד הבטחון, אך לשם כך יושב שם היועץ הכספי לרמטכ"ל. לעומת זאת לא היה מקובל בישראל, וגם לא מקובל בשום מדינה דמוקרטית, שהרמטכ"ל משתתף בדיון. (עתים)

מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר:

שנה טובה לתיירות; נרשם גידול של 14 אחוז

מנכ"ל התאחדות המלונות בישראל משה עמיר, התייצב ביום ד' לימינו של שר התיירות אברהם שריר, ואמר שהביקורת שכוונה נגד השר היתה מוטרית. צריך לזכור, שעיקר עיסוקו של משרד התיירות בחו"ל, אמר.

הוא הודיע שסיכום עשרת החודשים הראשונים של השנה מצביע על עלייה של 14 אחוז בתיירות לעומת השנה הקודמת. הפדיון מתיירות חוץ גדל עד יוני ב־16 אחוז לעומת אשתקד והסתכם ב־124,890 מיליון דולר, בהשוואה ל־107,655 מיליון דולר לפדיון המלונות באותה התקופה ב־1984.

הכנסות המדינה מתיירות הגיעו השנה ל־270 מיליון דולר.

המלונאים ציינו כי מס הנסיעות ומיבצעי ההוזלה שהנהיגו בחודשי החופש הגדול גרמו לגידול של 30 אחוז במספר האורחים הישראליים.

כדי לעודד מגמה זו בא „שבוע המלונות" בחנוכה, שייערך בחסות נשיא המדינה ונועד לקרב את הציבור בארץ לענף, אשר הפך „בכס לאומי". (עתים)

● ארבעה עיראקים חברי ארגון חבלה הודו, כי הם השתתפו בפיצוץ של מכוניות ממוקשות בעיראק בשנים האחרונות, עפ"י הוראות שקיבלו מארגון איראני. הארבעה מסרו, כי הם נהגו להסתנן לתוך עיראק מאזורי הגבול עם מכוניות עמוסות חומר נפץ.

● יורש העצר הבריטי, הנסיך צ'ארלס, הזהיר אמש, כי בריטניה עלולה להפוך מכינה כלכלית למדינה מדרגה רביעית, וקרא לעם הבריטי ללמוד את לקח הצלחותיה הכלכליות של ארה"ב. (עי"ד)

הנסיכה נענתה לקריאה ובאה לקבל את שלה

מעדנה טחורי שתוריה קראו הודעת המוזיאון ב„על המשמר" ושזכתה במדליון כמובטח

תליון זהב שעליו מוטבע החותם „למעדנה בת המלך", המופיע על המטבע החדש שערכו חצי שקל, ניתן במוזיאון ישראל ל„נסיכה" קטנה, בת 8 חודשים, העונה לשם מעדנה.

בעקבות הנפקת המטבע הבטיחה הנהלת המוזיאון תליון זהב עליו מוטבע החותם בן 2700 השנה והמוצג במוזיאון, לנערה הראשונה שתוכיח ששמה מעדנה. מעדנה טהורי, ארמונית ויפת עיניים כבת מלך אמיתית, הגיעה למוזיאון יחד עם ההורים, הסבא והסבתא שראו את ההודעה ב„על המשמר".

בטקס קצר וחגיגי הוענק לתינוקת התליון המוזהב. החותם המקורי נמצא בעבר למוזיאון ע"י ד"ר ראובן הכט מחיפה.

במוזיאון אף הציגו כבר שם לאחיה, לכשיוולד — יהואחז. זאת על שם חותם אחר המוצג באגף הארכיאולוגי ועליו הכתובת „ליהואחז בן המלך". (שעית)

חורשה ע"ש קונסול יפני שעשלח 5000 יהודים ליפן והצילם מהנאצים

טקס הקדשת חורשה לכבודו של סגן הקונסול היפני בקובנה, ליטה, במלחמת העולם השנייה שהציל אלפי יהודים מציפורני הנאצים, נערך אתמול ע"י הקרן הקיימת ביער בקרבת בית־שמש.

בעת שכיהן צוגואה סוגיארה, כסגן הקונסול היפני בקובנה, עשה הכל כדי להציל יהודים. ליהודים רבים שפנו אליו נתן סוגיהרה ויזות ליפן. שניתנו שלא על דעת ממשלת יפן. סגן הקונסול הצליח להציל למעלה מ־5000 יהודים ובזיכרונות של הכנסת לשעבר מנחם סבידור, בגלל מעשיו אלה, הושעה סגן הקונסול מתפקידו והוחזר ליפן.

ממשרד הקרן הקיימת בירושלים נמסר, כי לאחר חודש דבר הטקס, פנו רבים מניצוליו בבקשה להצטרף לטקס ואחדים אף הביאו צילומים של הויזות המזוייפות שבזכותן ניצלו בחייהם. סוגיהרה חישיש חי היום ביפן ומפאת גילו המופלג לא יכול להשתתף בטקס. ייצג אותו בטקס בנו מר נוביקי סוגיהרה שהגיע למטרה זו לישראל.

נטיעות החורשה התאפשרה ע"י תרומתו של היפני קוחשי, אשר שמע את הסיפור ההומני והחליט להנציח את פועלו של סוגיהרה בנטיעת יער בישראל. (שע"ח)

„נאמנותם" של יהודי שוויץ נבדקה בסקר דעת־קהל

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשווייץ

ז'נבה. — „התרומות שאנו אוספים אינן מיועדות בשום פנים ואופן להתנחלויות בשטחים, אלא למעוטי־יכולת ומפעלים חיוניים בישראל" — אמר ניסים גאון בראיון בטלוויזיה.

גאון גילה, שיהודי האזור דובר־הצרפתית (שהם שליש מ־20,000 יהודי שווייץ) תורמים כ־5 מיליון פראנק לשנה. „רבים תורמים 10% מהכנסתם", ציין.

לרגל הקרנת התוכנית, הזמינה הטלוויזיה סקר דעת־קהל באיזור דובר צרפתית של שווייץ ובו השיבו 80% מן הנשאלים בשלילה לשאלה „האם היהודים הם פחות שווייצים". 16% בחיוב ו־4% בלי דעה.

חלק מן הנשאלים לא היו רוצים שר יהודי (12.1%), בעל מקום העבודה יהודי (9.7%) וילד נשוי ליהודי או יהודיה (9.7%).

עולים מאתיופיה לרה"מ: עזור לנו להציל את הורינו

מאת א. שילוני, כתבנו בבת־ים

אריסו מסאלה, מראשי פעילי העלייה האתיופית פנה אתמול לראש הממשלה, בעת ביקורו במרכז הקליטה בבת־ים שיעשה להצלתם של הורי העולים שאין יודעים מה עלה בגורלם לאחר שבניהם עלו לישראל במבצע „משה". במכתבים המגיעים משם הם מתארים את מצבם הקשה. ראש הממשלה הבטיח לעולים לקבל משלחת מטעמם.

אריסו קבל על שהרבנות מתכוונת להסכם עליון התום גם ראש הממשלה ורורשת מהעולים האתיופים טבילה במקוה, מוגעת מהם חיתון, כאשר דורשים מאלמנות ואלמנים תעודת פטירה על האלמנותם. הוא בקשה שרות לרבנים שלגני זוג רבים נפלו בדרכם לישראל. הדובר הוסיף שהו בנושא לפניה ולרבנות לדרוש מהעולים תעודות כאלה.

המשטרה הצבאית באה לחפש „עריקה" וגילתה שהיא אחת „הנעדרים" מינקות

„אחותי נלקחה לבי"ח רמב"ם כשהיא בריאה ב־1953 ומאז לא ראינו אותה"

מאת זכרית הלורדי, כתב „על המשמר"

„אחותי היתה בריאה וללא פגם בכל גופה, כשנלקחה ב־1953, מהורי לבית חולים רמב"ם בחיפה — ומאז לא ראינו אותה" אמר יגאל יוסף, ראש המועצה המקומית של ראש העין, שהוא גם יו"ר הועד הציבורי של הילדים הנעדרים.

דבריו אלה נאמרו בפגישת הועד עם שר העבודה והרווחה, משה קצב, שנתבקש להפעיל את סמכותו ולהעניק גושפנקא רשמית לחקירה, שתביא לגילוים של הילדים הנעדרים. נודע כי מבית החולים, לשם נלקחה אחות יגאל יוסף, לא נמסר דבר על מקום הימצאה. ואם אכן אין הנערה בחיים, הרי חיכן תעודת הפטירה שואל יגאל יוסף.

התמיה הוא, שלפני זמן מה נתקבלו במשפחת הורי יגאל יוסף הודעת ביוס מצה"ל לאחותו המשפחה הנרדמה, לא ידעה מה להשיב. אך משלא הגיבה להודעת צה"ל, הופיעה באחד הימים המשטרה הצבאית לבית המשפחה — מוכת התמהון והתסכול — לבקש את הנערה. משום כך, בני המשפחה, מלאי אמונה ובטחון, שכתם עודנה חיה. אך היכן היא?

ועוד אפיזודה מתמיהה: סיהובן של בית המשפט המחוזי להעניק תעודת ירושה למשפחתו של עולה תימני, שנפטר לא מכבר, מבלי להשאיר כל צוואה לרכושו. זאת משום שכתעודת הזהות שלו, רשומים חמשה ילדים, ואילו בחיים, מצויים 4 ילדיו בלבד — כשהחמישי נעדר עם הילדים הנעדרים, וללא תעודת פטירה של הילד, אין בית המשפט מוסמך לאשר את מסמך הירושה לארבעת היורשים.

תביעתם של ההורים היא: אם ילדינו אינם עוד בחיים, אמרו לנו, היכן מקום קבורתם, כדי להלוך לחם את הכבוד האחרון, באמירת קדיש הבנים על קבריהם.

כפי שנמסר, בי לאחר דרישתם של חברי הועד הציבורי לחקירה רשמית, הורה שר העבודה והרווחה, משה קצב, לשרה אשכנזי, הממונה על חוקי האימוץ במשרדו, לספק לתובעים את כל המידע שישנו ברשות המשרד.

טלקס

● צה"ל מוכן לחורף בצפון

צה"ל סיים בימים אלה את הכנותיו במוצבים ותצפיות לאורך גבול הצפון.

גורמים בכירים מסרו, כי לכל היחידות במוצבים ובתצפיות סופקו חרמוניות ותנורים המופעלים בסולר וכן כל הציוד הדרוש כדי לעבור את החורף בשלום. הגורמים הוסיפו, כי המגמה היא לסיים את אספקת הציוד הדרוש קודם כל למוצבים הקטנים וליחידות הקטנות ורק אח"כ למיפקדות הכלליות.

יהודה צור

● מחלות חלב עדיין הקוטל מספר אחד

מחלות הלב הן עדיין הקוטל מספר אחד של האוכלוסיה במדינות המערב המתועשות — אומר פרופ' יאן קלרמן מבית־החולים ע"ש שיבא, לקראת הסימפוזיון הבינלאומי שיתכנס ב־2 בדצמבר בירושלים בהשתתפות קרדיולוגים מ־13 מדינות.

יוסף שמי

התאוששות בביטוח — רווח של 2 מיליארד ש' במחצית '85

לעומת 18 מיליארד שקל הפסד ב־1984

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

חברות הביטוח הגדולות, שסבלו ב־1984 מהפסדים של 18 מיליארד שקל, דיווחו על רווח של 2 מיליארד שקל במחצית הראשונה של השנה.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול ב„בית סוקולוב" בתל־אביב, לקראת האסיפה הכללית של איגוד חברות הביטוח היום בירושלים, ציין היו"ר היוצא יוסי חכמי, שבמחצית הראשונה של השנה חל שיפור בעיסקי הביטוח הכללי.

„התוצאות המעודדות שהושגו במחצית הראשונה של השנה מצביעות על חוסנו של הענף ועל יכולתו להתאושש מן המשבר העמוק אליו נקלע ב־1983" — מעריך חכמי.

הדובר הוסיף, כי נוכח המצב בשוק הביטוח היום, סביר להניח שהמחצית השנייה של השנה תהיה פחות טובה מן הראשונה בגלל השחיקה בתהליכי הביטוח והתחרות הפרועה בין החברות.

הוא הזכיר, כי משק הביטוח ככר הביע את תמיכתו במדיניות הכל־כלית של הממשלה, וקרא ליישומה המהיר. עם זאת המיתון, שסימניו הראשונים ככר ניכרים במשק, עלול להקטין את הביקוש לביטוח, בעיקר בענפי הפרט. לדעתו, צפוייה גם ירידה בביקוש לביטוח עסקי, עקב הקשיים הכלכליים וההתמוטטות עס־קים.

מנכ"ל הסנה, אלפרד גולר, המח־ליף את חכמי כמנכ"ל איגוד חברות הביטוח, הצהיר, כי מטרתו להשיג ב־4 השנים הבאות ארבעה יעדים והם: יציבות הענף ושמירת רווחיותו ברמה סבירה, החזרת יחסי האמון בין חברות הבטוח, המשך ההסדרים למניעת אפלייה בין החברות והתיי־עלות הקשר שבין חברות הביטוח לבין מפקחי הבטוח במשרד האוצר.

מאבקים בין הרשויות על גבם של הבדואים

מינהל וביצוע אישר הבנייה — הוועדה המחוזית דרשה להרוס

השופט דחה ההריסה לשנתיים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

15 בדואים בני משפחת אבו־קוש הובאו לדין פלילי ונצטוו להרוס את בתיהם, למרות שבנו את הבתים על פי הסכם כתוב עם מינהל וביצוע.

אתמול נעתר שופט השלום צבי סגל לבקשת פרקליטם, עו"ד גדעון פנר, והורה לדחות את ההריסה לשנתיים, עד למציאת הסדר אחר.

מינהל וביצוע, שהוקם ב־1980, קיבל סמכויות רחבות, על־פי חוק הסכם השלום עם מצרים, לנהל מו"מ עם הבדואים. המינהל עסק בפינוי הבדואים באיזור תל־מלחתה, בו הוקם שדה התעופה נבטים. הבדואים המפונים קיבלו חלקות אדמה חלופיות לאלה שפונו מהן.

בהסכם בין מינהל וביצוע לבין משפחת אבו קוש, נאמר, בין השאר: „מינהל וביצוע יאפשר לבני משפחת אבו־קוש, שיבחרו לעשות כן, להתגורר זמנית בצריפים שיקימו באדמות המוחזקות על־ידם, מחוץ לשטח המקרקעין שהפך לקניין המדינה לפי החוק, וזאת עד למועד בו יוקצו להם מגרשי הבנייה בערוער. בני משפחת אבו קוש מתחייבים לפנות את הצריפים תוך זמן סביר מהיום בו יוקצו להם מגרשי הבניה בשכונה שלוש בערוער".

מגרשי הבנייה לא ניתנו, כמובטח, למשפחת אבו־קוש, והם המשיכו להתגורר בצריפים הארעיים. בינתיים דרשה מהם הוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה להרוס את בתיהם ותבעה אותם לדין פלילי. בהמשך, כאשר הוברר כי איש לא העמיד את הבדואים על הצורך לקבל אישור גם מהוועדה, חזרה בה הוועדה מבקשתה להעמידם לדין, אך דרשה כי יהרסו את בתיהם ללא הרשעה.

השופט סגל הישהה, כאמור, את ביצוע צווי ההריסה למשך שנתיים מיום מתן גזר־הדין.

גורמים משפטיים אמרו אתמול לכתבת „על המשמר", כי המאבקים בין הרשויות השונות על גבם של הבדואים הם שערוריה. „אותה מדינה שחוקקה את החוק שנותן למינהל את הסמכות מנהל מו"מ להגיע להסכם — באה ומבקשת להרוס את אותם מבנים", אמרו.

נער נדקר בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

נער בן 17 נדקר אתמול לפנות ערב בשכונת עיר גנים שבמערב ירושלים, ואושפז בבית־החולים „הדסה" בעין־כרם כשהוא סובל מדקירות סכין בצווארו, בידו ובאחוריו.

הנער סיפר, כי יצא לבקר את חברו, אולם הלה נעדר מהבית, ובצאתו לרחוב התנפלו עליו שני צעירים ודקרוהו.

הנדקר הינו פנים מוכרות במשטרה. החוקרים סוברים כי הפגיעה נעשתה על רקע פלילי.

מפ"ם

מפלגת הפועלים המאוחדת

המרכז

לוח פעילות שבועית

מה־28.11.85 עד 4.12.85

28.11 קריית ביאליק – 8.45 – יצחק פטיש – בי"ס
חיפה – 11.00 – ד"ר חנה רחמן – יום עיון לנוער העובד
כפר יפיע – 17.00 – מחמוד ארחיים – חוג בית
צוותא יבנה – 21.00 – ח"כ יאיר צבן. מיכאל קליינר – בנושא: דמוקרטיה
רהט – 20.00 – בנג'ילה

29.11 ראשל"צ – 11.30 – ח"כ יאיר צבן – בי"ס
צוותא קריית חיים – 20.30 – ח"כ מוחמד ותד – בנושא: תהליך השלום
קיבוץ דליה – 21.00 – פרופ' זאב שטרנהל
עכו – 22.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – ערב ראיונות עם גדעון רייכר
מועצת הפועלים – 19.30 – וולדי מורג – פגישת צוות

30.11 כרמיאל – 10.00 – שמעון פרחה – יוצאי דרום אמריקה
גבעת חביבה – 16.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – סמינר מצטרפים

1.12 חיפה – 10.45 – אשר בר אמת – בי"ס
חיפה – 11.00 – אורי שדה – יום עיון לנוער העובד
נצרת – 15.00 – ח"כ אמירה סרטני – חנוכת גנון
מרכז מפ"ם – 16.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – סמינר לחברות מפ"ם. דור החמשך
חיפה – 18.00 – ח"כ אמירה סרטני – בי"ס
רמת־גן – 19.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפת סניף
מרכז מפ"ם – 19.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – כינוס יוצאי אמריקה הלטינית
סניף בני־ברק – 19.00 – יהודה דנגורי. וולדי מורג – פתיחת סניף
אשדוד – 19.00 – אברהם כהן – אידיש
טבעון – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני – בי"ס
סניף ת"א – 17.00 – אבי שיון – המדור לעובדות חשכירה

2.12 קיבוץ עין החורש – 18.00 – חנן ארז
קיבוץ מרחביה – 21.00 – ד"ר ארנסטו קהאן – לוחמה גרעינית

3.12 ירושלים – 8.00 – ח"כ יאיר צבן – הרצאה בפני מורים
ירושלים – 19.00 – ח"כ ויקטור שם טוב ידבר בסניף מפ"ם על הנושא לנוסקבה ובחזרה – רשמי ביקור
חולון – 8.30 – אילן אסיה – בי"ס
מועדון לחבר רמת־גן – 10.00 – בר רצון מתתיהו – על הסופר שלום עליכם
גבעת חביבה – 19.00 – אילן אסיה – כיתה מזרחנית
צוותא ירושלים – 20.30 – ח"כ ויקטור שם טוב – רשמים ממוסקווה
בית אפרת נהריה – 19.00 – וולדי מורג – מזכירות סניף

4.12 צוותא חיפה – 21.00 – ח"כ חייקה גרוסמן, ח"כ שבח וייס, ח"כ מיכאל איתן – סימפוזיון בנושא: תהליך השלום כיצד
חולון – 9.00 – עופר אבני – בי"ס

המחלקה לאיגוד מקצועי

28.11 חולון – 9.00 – בית חרושת יונה אושפיז – צבי רובל

29.11 חיפה – 8.00 – סיעת מפ"ם במועצת פועלי חיפה בחדרו של יחזקאל יחזקאל עם וולדי מורג ודב אלקנתי

1.12 בת־ים – 9.00 – יום בישוב. ביקור במועצת הפועלים ובמפעלים: מוסך דן, אגן מתכת. צלזון SKM. בהשתתפות: ח"כ יאיר צבן, דב אלקנתי, יעקב לוי, אלון אטלן, צבי רובל. נטע מן

2.12 חיפה – 9.00 – הרצאה בפני בית־ספר דשנים ובנוער העובד – דב אלקנתי, רחל כתר

3.12 תל־אביב – 8.30 – מזכירי ההסתדרויות הארציות בחדרו של אפרים ז'ילוני

4.12 תל־אביב – 9.30 – ועדת מכינה של נציגי מפ"ם בהסתדרות הגימלאים בחדרו של משה סמולר בוועד הפועל
מרכז מפ"ם – 14.30 – הנהלת תא הסתדרות עובדי המדינה בהשתתפות ראובן בן עמי – מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, בנימין אבנון, דב אלקנתי

כנס ארצי של מורי מפ"ם

יתקיים בימים שישי ושבת 29־30.11.85 בגבעת חביבה

על סדר היום:

יום ו' 29.11.85

17.00–18.30 – מפגש חברות. סדנא בנושא „אני כמחנך לדמוקרטיה"
19.30–21.00 – הדמוקרטיה במבחן המציאות הפוליטית – עליזה אמיר
21.00 – סרט נידאו „עין הסופר" ודיון

יום שבת 30.11.85

08.00–09.00 – משולחן ועדת החינוך – ח"כ אמירה סרטני
09.00–10.30 – חינוך לדמוקרטיה ולמעורבות פוליטית – פרופ' יוחנן פרס
10.45–12.00 – סדנא: הבחרת ערכה של הדמוקרטיה
13.00–15.00 – משחק סימולציה בנושא הדמוקרטיה בבית הספר (חומר עזר למורה)
15.00–16.00 – דברי סיכום – ו. אסא

סמינר בנושא: „תחירות לשלום, צורך לאומי"

לסניפי פתח־תקוה ואור־יהודה 29־30.85 בגבעת חביבה

בפלילים

תושב סכנין הרג שודד שפרץ לחנות תכשיטים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

תושב סכנין הרג אתמול לפנות בוקר אחד מכנופיית פורצים שפרצה לחנות תכשיטים של שכנו.

הפורצים הצליחו להוציא את הכספת שהיתה קבועה בקיר והכילה תכשיטים, יהלומים וזהב בשווי רב. וניסו להעמיס אותה על מכונית סוסיתא שחנתה בקירבת מקום. שכן שהבחין בהם החל לקרוא לעזרה, והשודדים יידו לעברו אבנים כדי להיפטר ממנו.

בעקבות זאת חזר השכן לביתו, נטל רובה ציד שהיה ברשותו וירה לעבר הפורצים. אחד מהם נפצע קשה במותנו. ואילו חבריו נמלטו מהמקום כשהם משאירים אותו מאחוריהם וכן את הכספת הגנובה.

הפצוע הועבר לבית־החולים הממשלתי בנהריה, שם נפטר. כוחות מוגברים של שוטרים הגיעו מיד למקום, והחשוד בירי נעצר.

מפקד משטרת מרחב הגליל, ניצב־משנה יעקב גנות, כינס אתמול את נכבדי הכפר במשרדו והזהירם מהתפתחויות לא רצויות.

החקירה נמשכת וצפויים מעצרים נוספים.

שניים מואשמים ברצח אכזרי בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

כתב־אישום נגד גר מנילוב, בן 53, וזורביאל (זוריק) רוזירוב, בן 26, שניהם תושבי באר־שבע, הוגש אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע.

השניים מואשמים ברציחתו בדם קר של שמחה אבשלומוב.

לפני שישה שבועות נמצאה גופתו של שמחה (סיומה) אבשלומוב מוטלת בשדה בקצה באר־שבע, כשהיא שסועה ממכות גרזן ומדקירות סכין. המשטרה שיערה כי מדובר בחיסול חשבונות על רקע סיכסוכי משחקי קלפים בתוך הכנופייה הקווקאזית.

חודשיים לפני הירצחו נעצר אבשלומוב בחשד שירה לעבר מנילוב ופצע אותו ברגלו. מנילוב הוא חולה סרטן ובעת מעצרו קיבל טיפול מיוחד.

בכתב־האישום נאמר, כי הנאשמים גרמו בכוונה תחילה ובדם קר למותו של שמחה אבשלומוב, בכך שדקרו אותו בסכין והיכו אותו בגרזן.

הסבון הריחני הכיל רבע ק"ג הרואין

הרואין בשווי 23 מיליון שקלים נתפס ברשותו של צעיר תל־אביבי שהגיע אור לאתמול מבריסל לנמל התעופה בן־גוריון.

המשטרה סבורה, כי עם המעצר נחשף נתיב חדש של הברחות הרואין לישראל. מדובר בהרואין מסוג המכונה „קוק פרסי", במשקל 253 גרם, שניתן להכין ממנו, כ־6,000 מנות.

המשלוח נתפס בעקבות פעילות של היחידה המרכזית במשטרת תל־אביב במסגרת מלחמתה ביבוא והפצה של סמים בישראל.

בלילה הגיע לנתב"ג מבריסל צעיר בן 28 תושב צפון תל־אביב. הוא נלקח לחיפוש ואז נתגלתה ברשותו חבילה של סבונים ריחניים שאחד מהם הכיל את הסם המסוכן. (עתים)

ליפתה, לעפרה, לכל משפחת סחר ולקיבוץ בית־זרע
אתכם באבלכם הכבד על
זליג
בו אוננו
מוסד חינוכי „בקעת כנרות"
חניכי המוסד ועובדיו
קבוצת „צבר"

למשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן
אנו משתתפים בצערכם במות
יהודה שליין
קיבוץ העוגן

אנו משתתפים בצער המשפחה
במות
ציון זוארץ
קיבוץ העוגן

ביום השלושים
לפטירת יקירנו
ארציק אצילי (אדלמן) ז"ל
נעלה לקברו ביום ו' ט"ז כחשון תשמ"ו
29.11.85 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ זיקים

עם דוד אברג'יל
במות
אביו
משתתפים באבל
קיבוץ מעברות
וגרעין מורן

משתתפים באבלה של
זהבה יסעור ובני משפחתה
במות
האח
בניכר
קיבוץ מגן

לעפרה סחר, למשפחה ולקיבוץ בית־זרע
המומים וכואבים עם המשפחה והקיבוץ
על מותו ללא עת של
זליג סחר ז"ל
צמח מפעלים אזוריים
עמק הירדן בע"מ
ציוד כבד